

รายงานการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขตการศึกษา 7

ผู้วิจัย

รศ.ดร.สุทธธีรรัตน์ รุจิเกียรติกำจร

รศ.เยาวรัตน์ การพานิช

ผศ.อารยา วิทย์สุภาเลิศ

ผศ.เกรียงเทพ วีระนันทนาพันธ์

อาจารย์สุนีย์ ประสมปลื้ม

อาจารย์ปิยะพร ปุณณกะศิริกุล

อาจารย์ศิริภรณ์ สูดจริง

รายงานการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สนับสนุนงบประมาณการวิจัยโดยกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

2548

ISBN 974-9666-92-5

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทร. 2126

ที่ ศร 0514.8.3/

วันที่ 19 มกราคม 2549

เรื่อง ภาระงานวิจัย

เรียน คณบดี

งานวิจัยเรื่องข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขตการศึกษา 7 มีภาระงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. รศ.ดร.สุทธธีรัตน์ รุจิเกียรติกำจร	30%
2. รศ.เยาวรัตน์ การพานิช	15%
3. ผศ.อารยา วิทย์สุภาเลิศ	15%
4. ผศ.เกรียงเทพ วีระนันทนาพันธ์	5%
5. อาจารย์สุนีย์ ประสมปลื้ม	5%
6. อาจารย์ปิยะพร ปุณณกะศิริกุล	15%
7. อาจารย์ศิริภรณ์ สุดจริง	15%

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(รองศาสตราจารย์สุทธธีรัตน์ รุจิเกียรติกำจร)

หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย

บทคัดย่อ

โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยย่อยที่ทำการศึกษาค้นหาข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 7 ในจังหวัดอุบลราชธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และศึกษาความต้องการ ความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้สอนภาษาต่างประเทศ และกลุ่มผู้เรียน โดยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ระดับประถมศึกษา 115 คน ระดับมัธยมศึกษา 173 คน ระดับอาชีวศึกษา 64 คน และระดับอุดมศึกษา 48 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 3 ชุด สำหรับผู้บริหาร ผู้สอน และ ผู้เรียน ที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ใช้การลงพื้นที่สัมภาษณ์เก็บข้อมูลในแต่ละจังหวัด ซึ่งผู้สัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ใช้การประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรม SPSS ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้จัดแยกเป็นประเด็น ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษามีการเปิดสอนภาษาอังกฤษทุกระดับ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ในบางอำเภอ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ใช้มากคือห้องสมุดและคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้และห้องปฏิบัติการภาษา ในส่วนของกิจกรรมการหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนมาจากกิจกรรมอบรมหลักสูตร/การสอนเป็นอันดับต้นในทุกระดับ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาต่างประเทศทุกระดับ ใช้กิจกรรมประชุม สัมมนา/อบรมมากที่สุด สำหรับแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษา คือ การจัดสรรเพื่อซื้อสื่อการสอน หนังสือและการอบรม ดูงาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาเห็นว่า ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษา และผู้เรียนขาดการฝึกนอกชั้นเรียน ขณะที่ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก และมีผู้สอนไม่เพียงพอ สำหรับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศคือ ควรเพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย และเพิ่มอัตราบุคลากรที่จบเอกภาษาต่างประเทศโดยตรง ควรมีบุคลากรที่เป็นเจ้าของภาษามากขึ้น รวมทั้งควรมีงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศพอเพียง

ในส่วนของผู้สอนทุกระดับมีความเห็นว่าทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมาก ที่สุด คือ การอ่าน ทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด มีความเห็นแตกต่างกันในแต่ละระดับ คือ ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ทักษะการฟังถนัดน้อยที่สุด ระดับอาชีวศึกษามีความเห็นว่าล่ามเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุด และอุดมศึกษามีความเห็นว่า การแปลเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุด

ในการผลิตผลงานวิชาการที่ผู้สอนเคยผลิต พบว่าผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ผลิตงานวิจัยมากที่สุด แต่ผู้สอนอีก 3 ระดับ ผลิตตำราหรือเอกสารการสอนมากที่สุด ในเรื่องการใช้รูปแบบการสอน ผู้สอนแต่ละระดับจะใช้คล้ายคลึงกัน รูปแบบที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในระดั้มาก คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด และการฝึกฟังในชั้นเรียน รูปแบบที่ส่วนใหญ่ใช้ในระดั้น้อย คือ การทำโครงงาน ในการวัดผลผู้สอนทุกระดับเลือกข้อสอบปรนัยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมากที่สุด ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาใช้ข้อสอบอัตนัยมากที่สุด ส่วนการวัดผลโดยใช้โครงงานมีจำนวนน้อยที่สุด สำหรับประเด็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศผู้สอนทุกระดับมีความคิดเห็นตรงกัน คือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำ พื้นฐานแตกต่างกันมาก และผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือ มีการสอนภาษาต่างประเทศให้มากกว่าเดิม มีการสอบก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน และครูผู้ปกครองควรกดดันเอาใจใส่เด็กมากขึ้นในด้านการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนปัญหาภาระงาน คือ อาจารย์มีงานอื่นรบกวนมากนอกเหนือจากงานสอน อาจารย์มีวิชาสอนมาก และอาจารย์มีการประชุมมากเกินไป ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือ เพิ่มบุคลากรในหน่วยงาน และไม่ให้ครูสอนหลายวิชาในคราวเดียวกัน ปัญหาระยะเวลาในการฝึกฝนทักษะ มีข้อเสนอแนะ คือ เพิ่มระยะเวลาในการฝึกทักษะตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ฝึกครบทุกคน และแบ่งคาบเรียนภาษาต่างประเทศเป็น 1-2 ชั่วโมง/วัน ปัญหาประการสุดท้ายคือปัญหาจำนวนผู้ ก ในชั้นเรียนต่อห้องมากเกินไป ส่วนทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนามากที่สุดนั้น ผู้สอนเกือบทุกระดับ ต้องการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษา ต้องการพัฒนาการผลิตสื่อการสอน ตำรา และการแปลมากที่สุด

ในส่วนของผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนทุกระดับเคยเข้าร่วมต่อเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ กิจกรรมการแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศและกิจกรรมแข่งถ่ายภาษาต่างประเทศ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในทักษะต่าง ๆ ของภาษาต่างประเทศ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าตนมีทักษะการอ่านอยู่ในระดับดี/ดีมาก ในขณะที่ทักษะอื่น ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด และการเขียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี นอกจากนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับมีความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเห็นว่าช่วยทำให้มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้น ได้แก่ การฟังผู้สอนบรรยาย การทำแบบฝึกหัด การอภิปราย

ไวยากรณ์ และการที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง ส่วนพฤติกรรมที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศมากเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ การเข้าเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานและการบ้านตรงเวลา และการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน ในด้านแหล่งของปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนส่วนใหญ่ระบุว่าเกิดจากสื่อการสอนและจากบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นอันดับต้น ๆ

จากผลการวิจัยดังกล่าวสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ การพัฒนาคุณภาพของครู โดยเฉพาะครูโรงเรียนประถมศึกษา การจัดแหล่งเรียนรู้ที่ให้ทั้งครู และนักเรียนได้เข้าใช้เพื่อพัฒนาตนเองและการจัดงบประมาณให้ทำวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

This is a sub-research project on the study of teaching and learning foreign languages and language use in the Education Area 7 in Ubolrachathani, Kalasin and Mookdaharn. The purposes of the study were to reveal teaching and learning context and problems of foreign language education and to find out language needs, and foreign language ability and skills in the Education Area 7 in the northeastern part of Thailand. The sources of data were from three sample groups—executives of the institutions, foreign language teachers and students. Within 400 subjects, 115 were from the elementary school level, 173 from the secondary school level, 64 from the vocational level, and 48 from the university level. The research tools used in this study were three sets of questionnaire for executives, teachers, and students. The semi-structured interviews were used to obtain the data from the questionnaires. The SPSS program was used to analyze the data whereas the data from the open-ended items were grouped into issues.

The findings revealed that the English language was offered in all sample institutions, whereas the French, Japanese and Chinese languages were offered at some secondary schools, vocational schools, and universities in some districts. The most use of learning resources was library, computer with Internet access and language laboratory. The training of curriculum and instruction was the first source of finding foreign language needs. Conferences, seminars, and training were the most frequent sources of professional development at all levels. Budget for foreign languages was mostly allocated to instructional media, printed materials, training and school visits. The teaching and learning problems at the elementary school level were from teachers who did not hold a degree in, for example, English. The other problems were lack of learning resources, lack of out-of-class language practice. Whereas the executives of the secondary, vocational, and university levels viewed that the problems were from lack of self-confidence on the students' part and inadequate qualified foreign language teachers. To reduce the problems mentioned above, there should be more variety of modern instructional medias, more teachers with degrees in the languages they teach, more native model teachers, and adequate budget allocation to foreign language education.

As for the teachers' part, the teachers at all levels viewed that reading was the best skill they had. The elementary and secondary school teachers regarded listening as the skill they could do least. More than half of the elementary and secondary school teachers

As for the academic work, the teachers at the secondary school level conducted research most while those from the other levels produced teaching/learning materials most. When asked about classroom teaching activities, the teachers at all levels used similar activities. Doing practice exercises and classroom listening practice were the most used activities. It is noted that project work was used least. As for the course assessment, the teachers at all levels used objective test most whereas the university teachers used subjective most. Assessment using project work came least among all the assessment types. When asked about the problems of teaching and learning foreign languages, the teachers at all levels raised the problems of students' limited basic knowledge of English, a wide difference of prior knowledge among students, and students' ignorance of learning foreign languages. The teachers suggested that to overcome their problems there should be more courses offered in foreign languages and a placement test to place students at the right level. Additionally, teachers and parents should pay more attention to students in helping their foreign language learning. As for the working load, the complaints were teachers had to do other work besides teaching. Some had to teach too many subjects in a semester. Also there were too many meetings during the semester. The teachers suggested that there should be more teaching positions and teachers should not be assigned to teach several subjects at the same time. As for the skill practice time, teachers should allocate more practice time to all students. It was suggested that organizing session of foreign language learning should be 1-2 hours per day. The last problem raised by the teachers was the class size. There were too many students in a class. When asked about the skills and contents teachers most wanted to obtain, most teachers wanted to develop their speaking skill. The university teachers wanted to be trained in the production of academic work and translation most.

As for the students' part, the activities students participated in most were foreign language competition and language camp. When asked about their foreign language ability, most students thought their reading skill was at the most satisfactory level. Whereas the other skills such as listening, speaking and writing were at the good level. Additionally, most students wanted to work in a place where foreign language was used. The activity that helped boost their language skill were

listening to the teachers teaching, practice exercises, discussing grammar, and translating of the lessons by the teachers. The learning behavior used most were regular attendance, punctual submission of homework, and consulting teachers. Most students stated that most of foreign language learning problems were from learning/teaching media and learning atmosphere.

From the above findings, the immediate actions should be placed upon professional development especially for elementary school teachers, organizing learning resources where teachers or students can access easily, and more budget allocated for classroom research.

Abstract

This is a sub-research project on the study of teaching and learning foreign languages and language use in the Education Area 7 in Ubolrachathani, Kalasin and Mookdaharn. The purposes of the study were to reveal teaching and learning context and problems of foreign language education and to find out language needs, and foreign language ability and skills in the Education Area 7 in the northeastern part of Thailand. The sources of data were from three sample groups—executives of the institutions, foreign language teachers and students. Within 400 subjects, 115 were from the elementary school level, 173 from the secondary school level, 64 from the vocational level, and 48 from the university level. The research tools used in this study were three sets of questionnaire for executives, teachers, and students. The semi-structured interviews were used to obtain the data from the questionnaires. The SPSS program was used to analyze the data whereas the data from the open-ended items were grouped into issues.

The findings revealed that the English language was offered in all sample institutions, whereas the French, Japanese and Chinese languages were offered at some secondary schools, vocational schools, and universities in some districts. The most use of learning resources was library, computer with Internet access and language laboratory. The training of curriculum and instruction was the first source of finding foreign language needs. Conferences, seminars, and training were the most frequent sources of professional development at all levels. Budget for foreign languages was mostly allocated to instructional media, printed materials, training and school visits. The teaching and learning problems at the elementary school level were from teachers who did not hold a degree in, for example, English. The other problems were lack of learning resources, lack of out-of-class language practice. Whereas the executives of the secondary, vocational, and university levels viewed that the problems were from lack of self-confidence on the students' part and inadequate qualified foreign language teachers. To reduce the problems mentioned above, there should be more variety of modern instructional medias, more teachers with degrees in the languages they teach, more native model teachers, and adequate budget allocation to foreign language education.

As for the teachers' part, the teachers at all levels viewed that reading was the best skill they had. The elementary and secondary school teachers regarded listening as the skill they could do least. More than half of the elementary and secondary school teachers

As for the academic work, the teachers at the secondary school level conducted research most while those from the other levels produced teaching/learning materials most. When asked about classroom teaching activities, the teachers at all levels used similar activities. Doing practice exercises and classroom listening practice were the most used activities. It is noted that project work was used least. As for the course assessment, the teachers at all levels used objective test most whereas the university teachers used subjective most. Assessment using project work came least among all the assessment types. When asked about the problems of teaching and learning foreign languages, the teachers at all levels raised the problems of students' limited basic knowledge of English, a wide difference of prior knowledge among students, and students' ignorance of learning foreign languages. The teachers suggested that to overcome their problems there should be more courses offered in foreign languages and a placement test to place students at the right level. Additionally, teachers and parents should pay more attention to students in helping their foreign language learning. As for the working load, the complaints were teachers had to do other work besides teaching. Some had to teach too many subjects in a semester. Also there were too many meetings during the semester. The teachers suggested that there should be more teaching positions and teachers should not be assigned to teach several subjects at the same time. As for the skill practice time, teachers should allocate more practice time to all students. It was suggested that organizing session of foreign language learning should be 1-2 hours per day. The last problem raised by the teachers was the class size. There were too many students in a class. When asked about the skills and contents teachers most wanted to obtain, most teachers wanted to develop their speaking skill. The university teachers wanted to be trained in the production of academic work and translation most.

As for the students' part, the activities students participated in most were foreign language competition and language camp. When asked about their foreign language ability, most students thought their reading skill was at the most satisfactory level. Whereas the other skills such as listening, speaking and writing were at the good level. Additionally, most students wanted to work in a place where foreign language was used. The activity that helped boost their language skill were

listening to the teachers teaching, practice exercises, discussing grammar, and translating of the lessons by the teachers. The learning behavior used most were regular attendance, punctual submission of homework, and consulting teachers. Most students stated that most of foreign language learning problems were from learning/teaching media and learning atmosphere.

From the above findings, the immediate actions should be placed upon professional development especially for elementary school teachers, organizing learning resources where teachers or students can access easily, and more budget allocated for classroom research.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยย่อยหนึ่งในสี่เรื่องภายใต้โครงการวิจัยใหญ่ที่มีชื่อว่า **ข้อมูล**
พื้นฐานการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้รับทุน
 สนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะผู้วิจัยจึงขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุน ณ
 โอกาสนี้

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากหลายฝ่าย คณะผู้วิจัย
 ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนภาษาต่างประเทศในจังหวัด
 อุบลราชธานี มุกดาหาร และกาฬสินธุ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ Mr.Bob Brown ที่ตรวจสอบภาษาในบทคัดย่อ คุณสราวุธ
 ศรีทอง และคุณวิกรานต์ นามผาคอน ที่เสียสละเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล คุณนิตดา ลีทองดี
 และคุณอุษรเฑร์ พูลพุทธ ในการพิมพ์ต้นฉบับรายงานวิจัยนี้

คณะผู้วิจัย

ธันวาคม 2548

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
Abstract	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ-ซ
สารบัญตาราง	ณ-ด
สารบัญแผนภูมิ	ณ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3

บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บทนำ	4
2.2 องค์ประกอบในการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศ	5
2.3 การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	7
2.4 รูปแบบการเรียนรู้	9
2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	11
2.6 หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับต่าง ๆ	12
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล	21
3.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.5 การตรวจสอบข้อมูลในแบบสัมภาษณ์	23
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	23

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร	24
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา	24
4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	26
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน	37
4.2.1 ข้อมูลทั่วไป	37
4.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอน ตำรา สื่อการเรียน ประกอบการสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล	56
4.2.2.1 การใช้รูปแบบการสอน	56
4.2.2.2 ตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดผล	59
4.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ และ ทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา	61
4.2.3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	61
4.2.3.2 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการสอน ภาษาต่างประเทศ	68
4.2.3.3 ทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา	70
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน	71
4.3.1 ข้อมูลทั่วไป	71
4.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อภาษาต่างประเทศที่เรียน	76

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม

109

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

111

ภาคผนวกที่ 2 แบบสัมภาษณ์

117

ภาคผนวกที่ 3 จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

141

ภาคผนวกที่ 4 คณะผู้วิจัย

147

ภาคผนวกที่ 5 แผนที่จังหวัดที่ลงเก็บข้อมูล

156

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	19
ตารางที่ 2	ร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามภาษาต่างประเทศที่มีการเปิดสอน กับระดับสถานศึกษา	24-25
ตารางที่ 3	จำนวนผู้สอนและผู้เรียนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามระดับ สถานศึกษา กับจังหวัดกลุ่มตัวอย่าง	25
ตารางที่ 4	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน/ สถาบันกับระดับสถานศึกษา	26
ตารางที่ 5	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามการมีห้องสมุดของหมวดวิชาที่ มูมนหนังสือทางภาษากับระดับสถานศึกษา	27
ตารางที่ 6	ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามการมีศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเอง ในสถานศึกษากับระดับสถานศึกษา	27
ตารางที่ 7	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามการกำหนดนโยบายการสอน ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	28
ตารางที่ 8	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามกิจกรรมการหาข้อมูลความ ต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนกับระดับสถานศึกษา	28
ตารางที่ 9	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทาง ภาษาต่างประเทศของผู้สอนกับระดับสถานศึกษา	29
ตารางที่ 10	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามแนวทางการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	30
ตารางที่ 11	ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามรูปแบบแผนงาน/กิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับ สถานศึกษา	31
ตารางที่ 12	ร้อยละของสถานศึกษาจำแนกตามแนวทางการติดตามและ ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับ ระดับสถานศึกษา	32
ตารางที่ 13	ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามวิธีการรับอาจารย์ผู้สอน ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	33
ตารางที่ 14	ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	34

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 15	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กับระดับสถานศึกษา	35-36
ตารางที่ 16	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามคุณลักษณะสำคัญกับระดับสถานศึกษา	38
ตารางที่ 17	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดวิชาเอกในระดับปริญญาตรี และความสามารถทางภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศที่สอนกับระดับสถานศึกษา	39
ตารางที่ 18	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุดกับระดับสถานศึกษา	40
ตารางที่ 19	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามระดับสถานศึกษาและระดับการใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนกับงานแปล งานล่าม และงานเขียน	41
ตารางที่ 20	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามระดับการศึกษาและระดับการใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนกับกิจกรรมการฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และอ่านหนังสือพิมพ์	42
ตารางที่ 21	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเภทผลงานวิชาการที่เคยผลิตกับระดับสถานศึกษา (เลือก ได้มากกว่า 1 ข้อ)	43
ตารางที่ 22	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามการเคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ทางภาษาต่างประเทศที่สอนกับระดับสถานศึกษา	43
ตารางที่ 23	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามชื่อการทดสอบล่าสุดกับระดับสถานศึกษา	44
ตารางที่ 24	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	45
ตารางที่ 25	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/ อบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	45
ตารางที่ 26	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 27	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้าน การศึกษา/อบรมด้านการผลิตสื่อการสอน / ตำราเกี่ยวกับ ภาษาต่างประเทศกับระดับการศึกษา	46
ตารางที่ 28	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้าน การศึกษา/ อบรมด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศกับ ระดับสถานศึกษา	47
ตารางที่ 29	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้าน การศึกษา/ อบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผล ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	47
ตารางที่ 30	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นการมีประสบการณ์ด้าน ประชุม / สัมมนาภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	48
ตารางที่ 31	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ ประชุม/ สัมมนาด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศกับระดับ สถานศึกษา	48
ตารางที่ 32	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ ประชุม / สัมมนาด้านวิธีการ จัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กับระดับสถานศึกษา	49
ตารางที่ 33	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ ประชุม / สัมมนาด้านการผลิตสื่อการสอน / ตำราทางภาษาต่าง ประเทศกับระดับสถานศึกษา	49
ตารางที่ 34	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ ประชุม / สัมมนาด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศกับ ระดับสถานศึกษา	50
ตารางที่ 35	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ ประชุม / สัมมนาด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาต่าง ประเทศกับระดับสถานศึกษา	50
ตารางที่ 36	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามการเคยมีประสบการณ์ด้านการเสนอ ผลงานวิชาการ ด้านต่างๆ เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศกับระดับสถาน ศึกษา	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 37	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ เสนอผลงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาต่างประเทศ กับระดับสถานศึกษา	51
ตารางที่ 38	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ เสนอผลงานวิชาการด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนทางภาษาต่าง ประเทศกับระดับสถานศึกษา	52
ตารางที่ 39	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ เสนอผลงานวิชาการด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศ กับระดับสถานศึกษา	52
ตารางที่ 40	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการ เสนอผลงานวิชาการด้าน เทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษา ต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	53
ตารางที่ 41	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นการนำประสบการณ์ด้าน การศึกษาอบรม การประชุมสัมมนา และการเสนอผลงานวิชาการ เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน กับระดับสถานศึกษา	53
ตารางที่ 42	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามระดับการพัฒนาความรู้และทักษะ ภาษาต่างประเทศด้วยการเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองกับระดับการศึกษา สถานศึกษา	55-56
ตารางที่ 43	ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับการใช้รูปแบบการสอนแบบ ต่างๆ กับระดับสถานศึกษา	56-58
ตารางที่ 44	ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามกิจกรรมที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ในการ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	58-59
ตารางที่ 45	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบ หลักสูตร / กระบวนวิชาที่สอนกับระดับสถานศึกษา	59
ตารางที่ 46	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามลักษณะของเอกสารประกอบการเรียน กับระดับสถานศึกษา	60
ตารางที่ 47	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามเครื่องมือในการวัดผลที่เลือกใช้ใน อันดับ 1 กับระดับสถานศึกษา	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 48	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามเครื่องมือในการวัดผลที่เลือกเป็นอันดับ 2 กับระดับสถานศึกษา	61
ตารางที่ 49	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	61-62
ตารางที่ 50	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	62-63
ตารางที่ 51	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาภาระงานที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	63
ตารางที่ 52	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาหลักสูตรที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	64
ตารางที่ 53	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาระยะเวลาในการฝึกทักษะ(จำนวนชั่วโมง)ที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	65
ตารางที่ 54	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหจำนวนผู้เรียนที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	65
ตารางที่ 55	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาแหล่งการเรียนรู้ที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	66
ตารางที่ 56	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาบรรยากาศในชั้นเรียนที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	67
ตารางที่ 57	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาช่วงเวลาในการเรียน (เช้า-บ่าย) ที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	67
ตารางที่ 58	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามประเด็นปัญหาสื่อประกอบการสอนที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	68
ตารางที่ 59	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามระดับความคิดเห็นของสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา	69-70
ตารางที่ 60	ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนามากที่สุดกับระดับสถาน ศึกษา	70-71
ตารางที่ 61	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามอาชีพหลักของบิดา /ผู้ปกครองกับระดับสถานศึกษา	71
ตารางที่ 62	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามอาชีพหลักของมารดา /ผู้ปกครองกับระดับสถานศึกษา	72
ตารางที่ 63	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามสังกัดกับระดับสถานศึกษา	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 64	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่กับระดับ สถานศึกษา	73
ตารางที่ 65	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมและสถานที่ที่ ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศกับระดับ	73
ตารางที่ 66	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาเป้าหมายที่เคย เข้าร่วมในประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	74
ตารางที่ 67	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ ความสามารถในการใช้ ทักษะภาษาต่างประเทศกับระดับการศึกษา	75
ตารางที่ 68	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามระดับความต้องการปรับปรุง ความสามารถในการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศกับระดับการศึกษา	76
ตารางที่ 69	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับ ระดับความคิดเห็น	77
ตารางที่ 70	ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามกิจกรรมกับระดับ ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ ภาษาต่างประเทศดีขึ้น	78
ตารางที่ 71	ร้อยละของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาจำแนกตามกิจกรรมกับระดับ ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ ภาษาต่างประเทศดีขึ้น	79
ตารางที่ 72	ร้อยละของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาจำแนกตามกิจกรรมระดับความ คิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ ภาษาต่างประเทศดีขึ้น	80
ตารางที่ 73	ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามพฤติกรรมการเรียน ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนกับระดับพฤติกรรม	81
ตารางที่ 74	ร้อยละของผู้เรียนระดับ อาชีวศึกษาจำแนกตามพฤติกรรมการเรียน ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน กับระดับพฤติกรรม	82
ตารางที่ 75	ร้อยละของผู้เรียนระดับ อุดมศึกษาจำแนกตามพฤติกรรมการเรียน ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนกับระดับพฤติกรรม	82-83
ตารางที่ 76	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามระดับการใช้ผู้สอน/กิจกรรม/สื่อเป็น แบบอย่างในการใช้ภาษา ต่างประเทศกับระดับ	84-85
ตารางที่ 77	ร้อยละของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษา จำแนกตามปัญหาการเรียน ภาษาต่างประเทศกับระดับของปัญหา	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 78	ร้อยละของผู้เรียนระดับ อาชีวศึกษาจำแนกตามปัญหาการเรียน ภาษาต่างประเทศกับระดับของปัญหา	86
ตารางที่ 79	ร้อยละของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา จำแนกตามแหล่งของปัญหาการ เรียนภาษา ต่างประเทศจากปัจจัยต่าง ๆ	86-87
ตารางที่ 80	ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามระดับการใช้ภาษาต่างประเทศในการ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันกับระดับการศึกษา	88-89

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 กรอบมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	13
แผนภูมิที่ 2 ร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามระดับสถานศึกษา	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ ภาษาต่างประเทศ เช่นภาษาเพื่อนบ้าน ภาษายุโรปต่างๆ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงมาเป็นระยะๆ แม้กระนั้นก็ยังไม่สามารถทำให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างเต็มรูปแบบ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและค้นหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การที่จะบรรลุภารกิจด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยภาษาต่างประเทศเป็นสื่อจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต คนที่มีศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนและผู้เรียน ฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้ใช้ผลผลิตซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการ นายจ้าง หัวหน้างาน รวมถึงลูกจ้างในระดับต่างๆ เมื่อได้ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดังกล่าวแล้ว ก็สามารถนำเอาข้อมูลมาประเมิน วิเคราะห์ และวางแผนหาทางแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป้าหมายแรกของการวางแผนเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ คือ การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และศึกษาวิจัยหาความต้องการการใช้ภาษาต่างประเทศจากผู้ให้บริการและผู้ให้บริการดังกล่าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีเนื้อที่และประชากรถึงสองส่วนในสามส่วนของประเทศ ถือว่าเป็นภูมิภาคที่สำคัญสำหรับการพัฒนาด้านต่างๆ อีกภูมิภาคหนึ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจแถบลุ่มแม่น้ำโขง และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเห็นว่ามี การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 3 เขต ได้แก่ เขตการศึกษา 5 ซึ่งครอบคลุมจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ชัยภูมิ และมหาสารคาม เขตการศึกษา 6 ซึ่งครอบคลุมจังหวัดขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี และหนองบัวลำภู และเขตการศึกษา 7 ซึ่งครอบคลุมจังหวัด นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ

โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยย่อยที่ทำการศึกษาหาข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 7 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังจะเห็นได้จากผลจากการประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิรูปการศึกษา 4 ปี (2548-2551) ของจังหวัดมุกดาหาร เมื่อเดือนพฤษภาคม 2548 ได้มีกรอบยุทธศาสตร์ 5 เรื่อง การพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศเพื่อนบ้าน มีกลยุทธ์หลัก 5 ข้อ และมีโครงการสำคัญอยู่ 6 โครงการ คือ โครงการพัฒนาด่านชายแดน โครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โครงการศูนย์บริการการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โครงการเมืองคู่แฝด โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และโครงการร่วมมือด้านการศึกษา การสาธารณสุขและวัฒนธรรม

จะเห็นได้ว่าโครงการทั้งหลายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอินโดจีนทั้งสิ้น ดังนั้นจึงควรมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของไทยด้านความรู้ภาษาต่างประเทศทั้งหลายให้มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารและรองรับโครงการต่างๆ ดังกล่าว

(www.mukdahan.go.th/plan4.1 ppt, 2548)

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการ ความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาระดับต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้สอนภาษาต่างประเทศ และกลุ่มผู้เรียนในจังหวัดอุบลราชธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1.4.1 ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างๆ ที่เปิดสอนในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยกเว้น ภาษาไทย
- 1.4.2 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษา หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่แทน
- 1.4.3 ผู้สอน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของผู้สอนภาษาต่างประเทศ
- 1.4.4 ผู้เรียน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ

1.4.5 เขตการศึกษา 7 หมายถึง เขตการศึกษาที่ประกอบด้วยจังหวัด 7 จังหวัดต่อไปนี้ คือ นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อุบลราชธานี ขุขันธ์ และอำนาจเจริญ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1.5.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ในสถานศึกษาในระดับต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 1.5.3 ได้ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในเขตพื้นที่การศึกษา 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้คณะผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแยกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 บทนำ

2.2 องค์ประกอบในการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศ

2.3 การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2.4 รูปแบบการเรียนรู้

2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2.6 หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับต่าง ๆ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บทนำ

การจัดการเรียนการสอน มีองค์ประกอบหลักสามประการคือ คน ความรู้ และสิ่งแวดล้อม หลักสูตรของทุกระดับต้องครอบคลุมถึงตัวเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ เป็นคนดี และรู้จักใช้วิจารณญาณในทางที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้กว้าง เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะแนวคิดและบุคลิกที่กว้างขวาง มีความรับผิดชอบ สร้างเสริมคุณธรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น กล่าวได้ว่าผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการดังกล่าว องค์ประกอบที่มีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีหลายปัจจัยที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถ และศักยภาพที่มีอยู่ในการเรียนรู้เพื่อให้สามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผ่านมาเน้นที่ครูผู้สอนมากเกินไปจนผู้เรียนไม่ได้มีโอกาสดฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับโอกาสที่จะได้ใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการสื่อสารในสภาพจริง จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้ใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความชำนาญ สภาพปัญหาก็คือ ผู้เรียนจำนวนมากมีความสามารถทางภาษาค่อนข้างต่ำ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (Office of National Education Commission, 2003) ได้สรุปรายงานการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนว่า คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังไม่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาถึงทักษะทางภาษาของผู้เรียนคนไทย การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ตามหลักสูตร ผู้เรียนส่วนใหญ่

ยังไม่สามารถนำความรู้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนมาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้อง แม้ผู้เรียนจะได้ใช้เวลาในการเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลาหลายปี

นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นถึงความไม่สำเร็จดังกล่าวว่าประการหนึ่งสืบเนื่องมาจากวิธีสอน คือ ครูส่วนมากยังใช้วิธีสอนแบบเดิมโดยครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (Teacher-centered) การสอนจึงเป็นเสมือนการควบคุม การสืบทอด และถ่ายทอดความรู้ อีกทั้งผู้สอนเป็นผู้เลือกและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนการสอนเช่นนี้ไม่ได้ปูพื้นฐานทางพฤติกรรมของผู้เรียนให้รู้จักฝึกตนเองและมีความรับผิดชอบ โดยเฉพาะทำให้การเรียนรู้ทักษะทางภาษาถูกขวางกั้นด้วยการขาดการเข้าร่วมและการเสริมแรงด้วยตนเอง สภาพปัญหาก็คือ ผู้เรียนจำนวนมากในทุกระดับมีความสามารถทางภาษาต่างประเทศค่อนข้างต่ำ

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือภาระงานของผู้สอนมากขึ้นไม่ว่าในระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา อัตรากำลังของผู้สอนไม่ได้เพิ่มขึ้นตามสัดส่วนที่ควรจะเป็น ดังเช่นภาระงานสอนของผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

2.2 องค์ประกอบในการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศ

กลุ่มคนที่ต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบ่งได้กว้างๆ สองประเภทคือ ประเภทแรกเรียนเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรในระบบการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และประเภทที่สองเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การทำงาน การเรียนต่อในระดับสูง การท่องเที่ยว เป็นต้น ในสถานการณ์ปัจจุบันจากสถานะการเติบโตของโลกไร้พรมแดนปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะหลักสูตรในระบบการศึกษา และศึกษาในชั้นเรียน เท่านั้น

ชุมชนท้องถิ่นที่ประกอบด้วยชาวบ้านที่มีอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนต้องพัฒนาเพื่อเข้าสู่สังคมโลก ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตอาหารส่งออกระดับโลก ชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลเข้าสู่ตลาดโลก การรู้และเข้าใจความเป็นไปในสังคมโลกเป็นการเชื่อมต่อสังคมเล็กๆ ของชุมชนสู่สถานการณ์ที่เป็นไปในสังคมโลก

รัฐบาลมีนโยบายในการใช้อินเตอร์เน็ตตำบลในการพัฒนาประเทศในระดับท้องถิ่น แต่การเพิ่มศักยภาพของอินเทอร์เน็ตตำบลในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาวิจัยที่จะนำเครือข่ายดังกล่าวมาจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นนวัตกรรมการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และพัฒนาศักยภาพของคนเพื่อให้เกิดค่าในเชิงเศรษฐกิจต่อท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง

กล่าวสรุปได้ว่าจัดการศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่น หลักสูตร ทรัพยากร วิชาการจัดการเรียนการสอนตามรายวิชา ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน

ประเด็นปัญหาในส่วนของผู้สอน คือ ภาระงานสอนที่สูงและต้องทำงานอื่นๆ ในสถานศึกษาด้วย ฉะนั้นภาระงานสอนของอาจารย์สายภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษจึงสูงมากขึ้น ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อทั้งการไม่มีเวลาพอในการพัฒนาตนเองและผลิตงานวิชาการอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นปัญหาในส่วนของผู้เรียน ผู้เรียนในทุกระดับมีความสามารถภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน และขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ประเด็นปัญหาสุดท้าย คือ การจัดการเรียนที่ไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเอง โดยยังเน้นที่ตัวครูผู้สอน ด้วยมุมมองที่ว่าความรู้ความสามารถเป็นสิ่งที่ได้จากการสอนของครูอย่างเดียว ผู้เรียนจึงยึดครูเป็นหลัก (Teacher dependent) นอกจากนั้นการประเมินผลวิชาภาษาต่างประเทศ ยังเน้นการประเมินความรู้ในลักษณะของการสอบข้อเขียน แทนที่จะเน้นการประเมินตามสภาพจริงและมีความต่อเนื่องในกระบวนการประเมิน (Harris, McCann, 1994) และผู้เรียนได้ข้อคิดเห็นย้อนกลับ (Feedback) ในระหว่างการเรียนรู้มีใช้เฉพาะตัวคะแนนในท้ายที่สุด

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยประการแรกมีผู้สอนส่วนใหญ่เป็นคนไทย และการไม่มีสภาพแวดล้อมแบบเจ้าของภาษา (Non-native language environment) ทำให้ผู้เรียนอยู่ในสภาวะด้อยโอกาส และขาดต้นแบบของเจ้าของภาษา (Native model)

ประการที่สองในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (Student involvement) เรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสนองตอบความสามารถที่ต่างกันของผู้เรียน ดังนั้นบทบาทที่ครูเป็นผู้สอนโดยตรงจะลดลง ทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมในชั้นเรียนที่เน้นการใช้ภาษาได้มากขึ้น เช่น การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอด้วยการพูดหรือเขียน การเรียนในลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นผลจากการฝึกและการใช้ภาษา ซึ่งการเรียนรู้ภาษาโดยการซึมซับทีละน้อยและอาศัยการฝึกฝนเป็นปริมาณมากเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (สมศรีล ฌานวงศ์, 2548)

นอกจากนี้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ควรคำนึงถึงหลักการหรือวิธีการที่จะช่วยให้บรรลุผลสูงสุด ดังเช่นที่ Vale, Scarino & McKay (2000) ได้เสนอแนะไว้ว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะได้ผลดีที่สุดในการดำเนินการต่อไปนี้

- มีการตระหนักถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในกิจกรรมหลากหลายลักษณะ
- ผู้เรียนมีโอกาสสัมผัสและซึมซับลักษณะภาษาที่ใช้ในการสื่อสารซึ่งตรงกับความต้องการและความสนใจของตน

- ผู้เรียนมุ่งมั่นที่จะฝึกรูปแบบ ทักษะและกลยุทธ์ที่หลากหลายของภาษาเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้
- ผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งแพร่อยู่ในภาษาต่างประเทศ
- ผู้เรียนรับรู้บทบาทและธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรม
- ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมเกี่ยวกับพัฒนาการของตน
- ผู้เรียนมีโอกาสที่จะจัดการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ต่อมาจนถึงศตวรรษที่ 21 จะเห็นว่าแนวโน้มในการนำเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อยๆ อาทิ Osuna & Meskill (1998) ซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสอนวิชาสเปนขั้นพื้นฐานแก่นักศึกษา ส่วน Negretti (1999) ใช้การสนทนาผ่านเว็บ (Webchat) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและกลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการสนทนาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ Nunan (1999) ได้ทดลองการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาโทผ่านทางเว็บและ Hulstijn (2000) ได้ศึกษาถึงบทบาทของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ต่อความเป็นอัตโนมัติในการเรียนรู้

ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษบนเครือข่ายเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนที่สอนให้ผู้เรียนได้เรียนตามหลักสูตรและรู้จักค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ด้วยตัวเองเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ผลที่ได้คือการสร้างความเจริญเติบโตและการพัฒนาประเทศ

2.3 การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

การสอนภาษาต่างประเทศแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ คือ การเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะทางภาษา (Skills getting) และการใช้ทักษะ (Skills using) กิจกรรมที่ใช้เป็นลักษณะการสร้างทักษะ มีเป้าหมายให้ได้มาซึ่งความรู้ (Cognition) เกี่ยวกับเสียง ตัวอักษร การเรียงร้อยของเสียงและตัวอักษร ตลอดจนการเข้าสู่กฎเกณฑ์โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษา แม้ว่าจะมีการใช้ภาษาเพื่อสื่อความก็เป็นการสื่อความในลักษณะกึ่งจริง (Pseudo communication) เพื่อฝึกให้ออกเสียงและใช้ตลอดจนเรียบเรียงประโยคเข้าสู่รูปบท การสอนโดยขั้นตอนนี้ถูกควบคุมโดยลักษณะของกิจกรรมเอง การใช้ทักษะทางภาษาในขั้นตอนที่สองเป็นการใช้ภาษาที่มีความเป็นอิสระและมีความหลากหลายมากขึ้น กิจกรรมลักษณะการใช้ทักษะเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ดังนั้นจึงต้องสามารถรับรู้เข้าใจข้อความที่สื่อสารกัน และสามารถพูดในความหมายที่ต้องการสื่อความได้

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนับเป็นสิ่งที่ยากที่ผู้เรียนต้องฝึกเพื่อให้เกิดทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสาร เพราะนอกชั้นเรียนแล้วผู้เรียนไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับภาษานั้น ๆ เลย โดยเฉพาะทักษะการพูดและเขียน อย่างไรก็ตาม วิธีการ

เรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความคิดและสื่อความหมายทางภาษา ความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องสร้างทักษะและใช้ทักษะทางภาษาต่างประเทศนอกชั้นเรียนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้การจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนช่วยส่งเสริมแนวทิศทางการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองในการเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในหลักสูตร อีกทั้งเป็นการเสริมทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้ดีขึ้น และมีโอกาสศึกษาสิ่งที่มีอยู่ในสนใจนอกเหนือหลักสูตรได้ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ การรู้จักวิธีที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงตนเอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความกระตือรือร้นสนใจแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเองต่อไปโดยไม่ต้องมีครูสั่งไม่ว่าจะเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศหรือการเรียนอื่น ๆ

การเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition) เป็นกระบวนการเรียนรู้อีกภาษาหนึ่งนอกเหนือจากภาษาแม่ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาต่างประเทศในเยอรมัน ภาษาที่สองที่ใช้เป็นภาษาราชการ และเป็นภาษาที่ใช้สอนในโรงเรียน เช่น ภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาที่สองในสิงคโปร์ การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ภายในมีอยู่ 3 ประการด้วยกัน (Dulay, Burt, and Krashen; 1982) ผู้เรียนมีการจัดระบบกฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งระบบนี้จะพัฒนาไปตามความลึกซึ้งในการเรียนรู้ กระบวนการประการแรกเกี่ยวข้องกับสภาวะอารมณ์ และแรงจูงใจซึ่งรวมเรียกว่า Affective filter กระบวนการที่สองคือ สภาวะที่มีการจัดการข้อมูลภาษาที่สอง ที่ได้รับรู้หรือเรียนรู้ ซึ่งมีการจัดให้เป็นโครงสร้างที่เป็นระบบและมีการประยุกต์ใช้เมื่อมีการใช้ภาษา ซึ่งเรียกว่า Organizer กระบวนการนี้จะมีลักษณะคล้ายกัน แม้ว่าผู้เรียนจะมาจากภาษาแม่ที่ต่างกัน กระบวนการสุดท้ายคือ Monitor เป็นกระบวนการปรับแต่งกฎเกณฑ์ทางภาษาในขณะที่มีการใช้ภาษา ความเข้มของการใช้ Monitor ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนมีความรู้สึกตระหนัก (Conscious) ต่อการใช้ภาษาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมากเท่าใด ถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกตระหนักในส่วนนี้มาก กระบวนการ Monitor ก็จะทำงานมากนั่นเอง

ด้วยความคิดที่ว่าภาษาคือเครื่องมือในการสื่อความหมาย และผู้ที่รู้ภาษาคือผู้ที่สามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม และถูกต้องตามประเพณีปฏิบัติของสังคมภาษานั้น ๆ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารขึ้น Widdowson (1978) เห็นด้วยว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้ทั้งไวยากรณ์ของภาษา และรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การใช้ภาษาอย่างเหมาะสม ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศคือ ความสามารถเลือกรูปแบบของภาษาไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการสื่อสาร สามารถเชื่อมโยงประโยคต่าง ๆ เข้ากันให้เป็นข้อความที่สัมพันธ์กันได้ดี และผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีการใช้ภาษาในสภาพการณ์ปกติได้อย่างเหมาะสม

2.4 รูปแบบการเรียนรู้

ในกระบวนการเรียนการสอน มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่สามรูปแบบ คือ 1) ผู้สอนเป็นผู้กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้บางส่วน 3) ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรูปแบบที่สองและสาม ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดรูปแบบของการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญในตัวผู้เรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาและได้รับการแนะนำไปตามกระบวนการ ผู้เรียนถูกสอนให้รู้จักวางแผน และจัดการเรียนรู้ รู้จักทำงานร่วมกับผู้เรียนคนอื่น และรู้จักลงมือกระทำเพื่อการเรียนรู้ รู้จักตรวจสอบความก้าวหน้าและจัดแบ่งเวลา รูปแบบการเรียนรู้รูปแบบนี้เป็นลักษณะการปรึกษาและการให้ความสะดวกในการเรียนรู้ ฉะนั้นบทบาทของผู้สอนน่าจะครอบคลุมดังต่อไปนี้

- สร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- วิเคราะห์ให้เห็นถึงความต้องการของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้
- ให้ข้อมูลเนื้อหาที่ช่วยทำให้เกิดความสะดวกในการเรียนรู้
- เสนอแนะเอกสารกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้
- รับฟังความคิดและปัญหาของผู้เรียน ตอบสนองและให้ข้อคิดเห็น
- ปรับตัวผู้เรียนให้รู้จักควบคุมตนเองในการเรียนรู้และรู้จักประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- เปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการเรียนรู้
- ให้ความสนับสนุนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเรียนรู้

ในส่วนตัวผู้เรียนเองต้องเป็นผู้มีแรงจูงใจ ตั้งตัวและว่องไว กระนั้นก็ดีสิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นไปได้ถ้าผู้สอนไม่จัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอ

รูปแบบการเรียนรู้อีกรูปแบบคือผู้เรียนกำหนดและรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนได้รับการสอนให้รู้จักคิดตัดสินใจว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องเรียนรู้ รู้จักกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง และนำพาตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนรู้ว่าตัวเองจะจัดแบ่งเวลา จะใช้ความพยายามเท่าใดและใช้แหล่งความรู้ใดเพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ รวมทั้งรู้ว่าประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างไร อีกทั้งผู้เรียนยังจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้บางส่วนหรือทั้งหมดด้วย นั่นก็คือ ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมโดยตรงในการดำเนินการเรียน ในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งในที่สุดแล้วกระบวนการเรียนรู้อาจทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตัวเอง

ในการนี้บทบาทของผู้สอนควรจะครอบคลุมประเด็นสำคัญ (Gibbons, 1993) ดังนี้

1. ฝึกผู้เรียนให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าสั่งให้ผู้เรียนทำ
2. แสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าควรเรียนอย่างไรมากกว่าบอกว่าควรเรียนอะไร
3. สอนผู้เรียนให้รู้จักทักษะของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและให้คำแนะนำผู้เรียนเมื่อมีอุปสรรค

วิธีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความคิดและสื่อความหมายทางภาษา การจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน มีส่วนช่วยส่งเสริมแนวคิดของการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองในการเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในหลักสูตร อีกทั้งเป็นการเสริมทักษะทางภาษาของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น และมีโอกาสศึกษาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจนอกเหนือหลักสูตรเพิ่มเติมได้ ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามค่านิยมในสังคมของเรากำหนดว่าในการศึกษา ผู้เรียนต้องได้รับการสั่งสอน ฉะนั้นบทบาทของครูจึงเป็นลักษณะผู้ควบคุม ผู้ถ่ายทอดความรู้เนื้อหาและเป็นผู้เลือกและกำหนดกิจกรรมในการเรียนการสอน ระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนก้าวขึ้นเป็นขั้นๆ ตามที่ถูกกำหนดกรอบไว้ การเรียนการสอนแบบนี้ไม่ปูพื้นฐานที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนภาษาของผู้เรียนให้รู้จักฝึกตนเองและมีความรับผิดชอบ ทำให้การเรียนรู้วิชาประเภททักษะถูกขวางกั้นด้วยการไม่ได้เข้าร่วมและขาดการเสริมแรงด้วยตัวเอง ในกระบวนการเรียนความสำเร็จในการเรียนรู้ส่วนหนึ่งที่สำคัญมาจากความรับผิดชอบ แรงจูงใจ และทัศนคติของผู้เรียน ปัจจุบันบทบาทของผู้สอนเปลี่ยนแปลงไปโดยเป็นทั้งผู้กำกับดูแล และผู้ให้ความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระและมีความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนมากขึ้น

ดังนั้นการสอนภาษาคือการสร้างองค์ความรู้ซึ่งเป็นผลจากการจัดการเรียนการสอน และมีความยืดหยุ่นเพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากประเด็นต่าง ๆ การเรียนแบบที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (Student involvement) ทำให้ผู้เรียนสัมผัสถึงความสำเร็จในการเรียนรู้และมีแรงจูงใจต่อเนื่อง (Resultative motivation) เช่น ใช้ภาษาได้ อ่านเข้าใจ เขียนรู้เรื่อง หรือฟังออก ในความเป็นจริงผู้เรียนไทยส่วนมากไม่กล้าพูดภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษเพราะเกรงว่าจะผิด ส่วนหนึ่งเกิดจากความคาดหวังในชั้นเรียนที่เน้นความถูกต้องแม่นยำในการใช้ภาษา ดังนั้นการเรียนการสอนต้องเปิดโอกาสให้มีการใช้ภาษาของผู้เรียน (Interlanguage) เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความเป็นอัตโนมัติหรือความเป็นธรรมชาติในการเข้าใจหรือใช้ภาษาได้มากขึ้น

ผลกระทบจากองค์ความรู้ใหม่ที่มีต่อองค์กรและบุคคลในองค์กรมีดังนี้คือ ในส่วนของผู้สอนมีการสอนโดยตรงลดลง ซึ่งก็จะส่งผลทำให้อาจารย์ได้ทำหน้าที่อื่นได้มากขึ้น นั่นคือการวิจัยและบริการวิชาการต่อชุมชน ผลกระทบต่อผู้เรียน คือ สร้างการเชื่อมต่อช่องว่างของการเรียนรู้ (Learning gap) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบและเกิดประสบการณ์การใช้ภาษาจากการปฏิสัมพันธ์

ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเช่น ภาษาอังกฤษ ให้ชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้โอกาสผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองในลักษณะของการแสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ลักษณะการเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือกระทำในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้ความคิดความเข้าใจมีมากขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้ที่มีความหมายของตนเองมากขึ้น

2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ศึกษาธิการ, 2546) ไม่ได้ระบุเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยตรง เพียงแต่กำหนดกว้าง ๆ ใน มาตรา 23 ข้อ 4 ให้ผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา “มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง” (เล่มเดียวกัน, หน้า 11)

มาตรา 24 (เล่มเดียวกัน, หน้า 12) ในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ในด้านหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ตามมาตรา 28 ระบุว่าให้มีลักษณะหลากหลาย มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ให้มี “ความสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และ ความรับผิดชอบต่อสังคม” (เล่มเดียวกัน, หน้า 13) ส่วนสาระของหลักสูตรระดับอุดมศึกษานั้น นอกจากคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (เล่มเดียวกัน, หน้า 13)

จากพระราชบัญญัติการศึกษา จะเห็นได้ว่าไม่มีมาตราใดกล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยตรง เพียงแต่เน้นให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก (มาตรา 23 หน้า 11) และให้ผู้เรียนได้รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 7 หน้า 5) ดังนั้นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้จุดมุ่งหมายบรรลุผลอย่างดียิ่งก็คือ การเรียนภาษาต่างประเทศ ถึงแม้ว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะไม่ได้ระบุไว้โดยตรงก็ตาม แต่กระทรวงศึกษาธิการก็ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาภาษาต่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะได้อธิบายในหัวข้อต่อไป

2.6 หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับต่าง ๆ

ภาษาต่างประเทศในระดับต่าง ๆ จะเน้นภาษาอังกฤษเป็นหลัก ดังนั้นหลักสูตรที่กล่าวถึงต่อไปนี้จึงเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ

2.6.1 หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. 2544 ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. 2544 นี้มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ ประการที่หนึ่งคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก (Standard-based Curriculum) (กรมวิชาการ, 2546, หน้าคำชี้แจง) ครูจึงต้องเน้นสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ครูสอน ลักษณะอีกประการหนึ่ง คือ หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สามารถจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่เป็นเนื้อหาของท้องถิ่นเพิ่มเติมจากหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการได้ 30% ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมเมื่อผู้เรียน เรียนจบ 12 ปี ทั้ง 8 กลุ่มสาระ คือ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะการงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรภาษาต่างประเทศได้กำหนดโครงสร้างตามระดับความสามารถทางภาษา และพัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency-based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

- 1) ช่วงชั้น ป.1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)
- 2) ช่วงชั้น ป.4-6 ระดับต้น (Beginner Level)
- 3) ช่วงชั้น ม.1-3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)
- 4) ช่วงชั้น ม.4-6 ระดับก้าวหน้า (Expanding Level)

เนื้อหาสาระที่หลักสูตรกำหนดมี 4 สาระคือ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications)

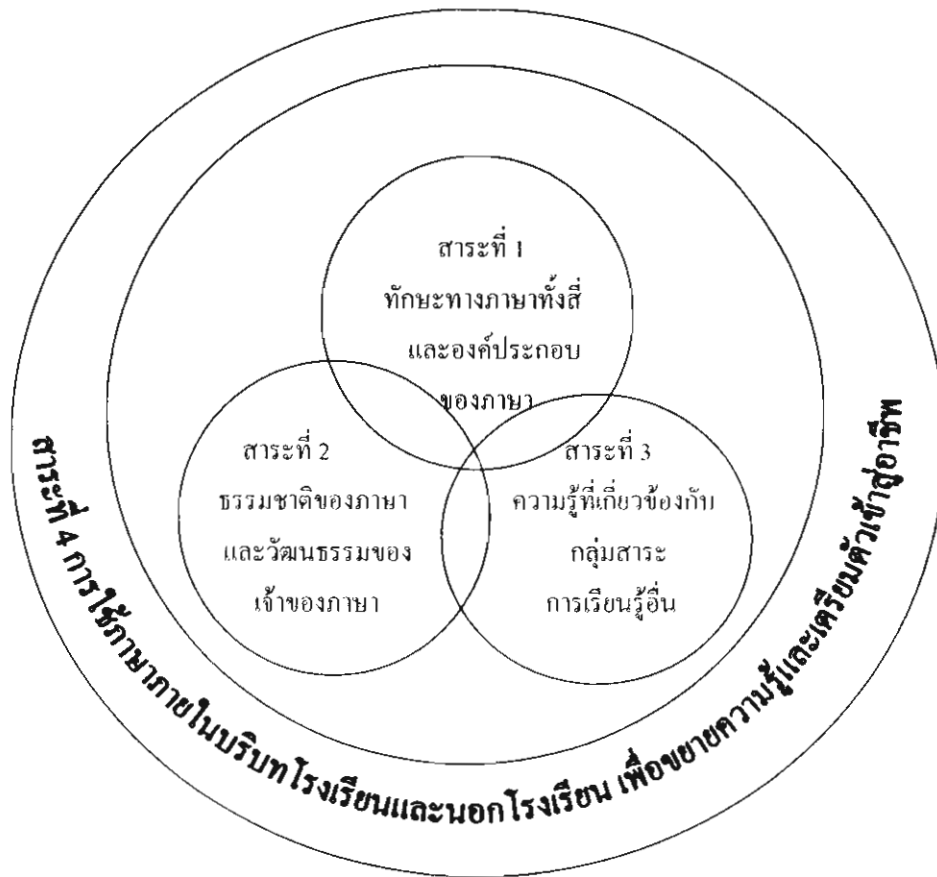
สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections)

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

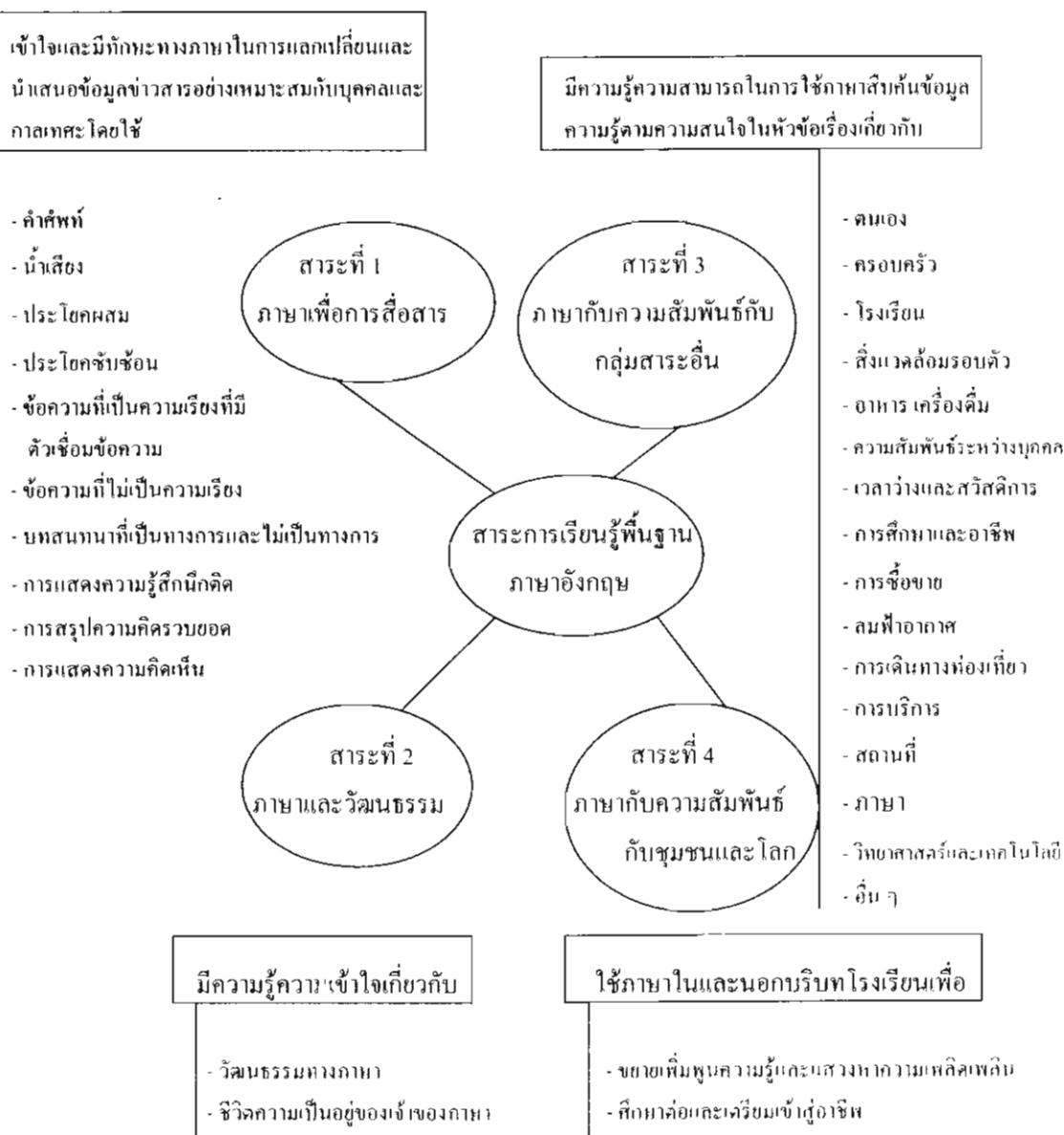
ในการจัดการเรียนการสอนนั้น สาระทั้งหมดควรนำไปสอนทุกระดับชั้น ในลักษณะผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาทุกด้าน ดังแสดงตามแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบมโนทัศน์ (Concept) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ทั้งสี่สาระ (Strands) เป็นกรอบความรู้ที่ต้องบูรณาการไปด้วยกันในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรคาดหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว จะมีความรู้ความสามารถขั้นต่ำตามผังมโนทัศน์ของสาระการเรียนรู้พื้นฐานดังต่อไปนี้

2.6.2 หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับอาชีวศึกษา

เป็นลักษณะภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับงานด้านคหกรรม ภาษาอังกฤษสำหรับธุรกิจ โดยผู้เรียนจะได้เรียนภาษาอังกฤษพื้นฐานก่อน การเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยใช้เวลาสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

2.6.3 หลักสูตรภาษาต่างประเทศระดับอุดมศึกษา

ในระดับอุดมศึกษามีปรัชญาในการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

จากปรัชญาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สิ่งที่จะช่วยให้บัณฑิตมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และความสามารถสื่อสารได้ส่วนหนึ่งคือ วิชาภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งตามหลักสูตรแล้ว ภาษาอังกฤษจัดอยู่ในหมวดการศึกษาทั่วไป ซึ่งจัดให้เรียน 12 หน่วยกิต โดยจัดให้เรียนในชั้นปีที่ 1 และที่ 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปีที่ 1 จำนวน 6 หน่วยกิต มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการเขียน การฟัง การพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน เพื่อให้นักศึกษาใช้ภาษาสื่อความหมายในการเรียนวิชาอื่น ๆ และในชีวิตประจำวันได้

ปีที่ 2 จำนวน 6 หน่วยกิต มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษที่ใช้ในบทความ และตำราทางด้านสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียน

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ภาษาอังกฤษสำหรับการใช้ในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษเทคนิค สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ที่นักศึกษาเรียนในคณะของตน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษา 7 มีไม่มากนัก ที่มีทั้งหมดเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษทั้งสิ้น งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังจะได้สรุปดังต่อไปนี้

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอน มี 2 เรื่อง คือ สนใจ ไชยบุญเรือง เขารัตน์ การพานิช และรัชชัย ไชยบุญเรือง (2539) และวิทยานิพนธ์ของ สุภาวดี นวมทอง (2539)

สนใจ ไชยบุญเรือง และคณะ (2539) ได้ศึกษาปัญหาในการสอนและความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จำนวน 172 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากครูในกลุ่มครูที่สอนในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองและกลุ่มครูที่สอนในโรงเรียนในอำเภออื่น ๆ ของแต่ละจังหวัด ผลจากการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุมากกว่า 40 ปี มีภาระงานสอนตั้งแต่ 6-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ประสบปัญหาในการเรียนการสอนโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อคือ

1) สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับตัวครูที่สำคัญมีดังนี้ คือ ไม่มีความมั่นใจในการใช้ทักษะทางการพูด ไม่ค่อยได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่รู้วิธีสอนที่จะให้บรรลุตามจุดประสงค์ ไม่มีเวลาเตรียมการสอน และไม่มีจิตวิทยาในการสอนภาษาต่างประเทศ

2) สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนที่สำคัญ คือ มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ไม่ชอบภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษ ไม่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษ และมีปัญหาในการเขียนภาษาอังกฤษ

3) สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับหลักสูตรและแบบเรียนมีดังนี้ กิจกรรมในหลักสูตรบางเรื่องปฏิบัติไม่ได้ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับนักเรียนในท้องถิ่นและสภาพสังคมไทย เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไป เนื้อหาในหลักสูตรไม่เรียงตามลำดับความยากง่าย เนื้อหาในหลักสูตรไม่ทันสมัย และแบบเรียนไม่น่าสนใจ

4) สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการสอนที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีมากเกินไป สื่อการสอนไม่เพียงพอ งบประมาณให้ครูไปอบรมสัมมนามีน้อย ไม่มีที่ปรึกษาทางภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะกับการเรียนภาษา ไม่มีงบประมาณให้ครูได้จัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร และโรงเรียนอยู่ห่างไกลแหล่งข้อมูลทางภาษา

ส่วนสุภาวดี นวมทอง (2539) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาปีที่สองของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 196 คน ผลการวิจัย พบว่า

1) ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอน คือ โรงเรียนต่าง ๆ มีสื่อการสอนจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการ สื่อที่ครูผลิตขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้ผ่านการทดลองใช้ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการผลิต คือ ครูผู้สอนขาดความรู้และขาดบุคลากรที่มีความรู้มาช่วยแนะนำการผลิต ครูผู้สอนไม่มีเวลาเพียงพอในการผลิตและขาดงบประมาณช่วยสนับสนุน ในด้านอาคารสถานที่ ขาดปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการสอน ห้องเรียนบางห้องไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอนบางชนิด ประกอบกับมีนักเรียนมากเกินไปอีกด้วย ในด้านการบริหารสื่อการสอน โรงเรียนไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงนอกจากนี้ยังไม่มี การสำรวจความต้องการสื่อของ ผู้สอน การขอใช้สื่อการสอนยุ่งยากซับซ้อน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดการนิเทศ ขาดการ

ประชาสัมพันธ์ ขาดแคลนอุปกรณ์ที่จะใช้กับสื่ออื่น ๆ ปัญหาการใช้สื่อการสอน คือ ครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อ และเกรงว่าใช้สื่อแล้วจะได้เนื้อหาน้อย ทำให้สอนไม่ทันตามหลักสูตร

2) ในด้านความต้องการ พบว่า ครูมีความต้องการมากที่สุดทุกด้าน เช่น ความต้องการเกี่ยวกับการผลิต คือ งบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากร ปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้สื่อการสอน ความต้องการสื่อตามจุดประสงค์รายวิชา มีความต้องการสื่อที่พัฒนาความสามารถ ความสนใจ และส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่าน เช่น สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา แบบเรียนที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนสื่อการสอนที่ส่งเสริมทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน และเรียนรู้วัฒนธรรมที่สอดคล้อง เช่น ม้วนเทปประกอบบทเรียน เพลงพื้นบ้าน เพลงประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และห้องปฏิบัติการทางภาษา ส่วนความต้องการเกี่ยวกับสื่อทั่วไป ครูมีความต้องการสื่อประเภทวัสดุ รองลงมา คือ สื่อประเภทเครื่องมือ และสื่อประเภทกิจกรรมและเทคนิคการใช้สื่อการสอน

2.7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

จากวิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 83 เรื่อง มี 6 เรื่อง ที่เก็บข้อมูลในจังหวัดของการศึกษา 7 และทุกเรื่องเป็นการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ และ ผลจากการวิจัยทั้งหมดเหล่านี้ล้วนสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการเรียนโดยใช้รูปแบบปกติทั้งสิ้น งานวิจัยเหล่านี้จัดเป็นกลุ่มตามจังหวัดที่ทำการวิจัย ดังนี้

- จังหวัดกาฬสินธุ์

วรุณี อุณบุญ (2540) พัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือเรียนรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รัตติยา ภูมิสาคร (2540) พัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นิพนิตา กุลจิต (2536) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และอัจฉรา สินธุโคตร (2543) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- จังหวัดยโสธร

ศศิวิมล ผาสุข (2539) พัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิดมโนคติของบูรณาการกับการสอนตามปกติ

- จังหวัด อำนาจเจริญ

ธรรมาวดี ปาวะชัย (2543) ศึกษาผลการใช้สิ่งช่วยจัดมโนคติล่วงหน้าที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และเป็นการวิจัยแบบ Cross-sectional Design โดยให้ครอบคลุมประเด็นการวิจัยเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เขตพื้นที่การศึกษา 7 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในบทนี้จะครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การตรวจสอบข้อมูลในแบบสัมภาษณ์
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากโครงการวิจัยนี้ ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ และจังหวัดตัวอย่างที่สุ่มได้ ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาของ จังหวัดตัวอย่างทั้ง 3 จังหวัดข้างต้น

การสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1.1 สุ่มจังหวัดได้ 3 จังหวัด ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย และได้จังหวัดละ 3 อำเภอ อำเภอตัวอย่างของจังหวัดอุบลราชธานี ที่สุ่มได้คือ อำเภอเมือง อำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอเขมราฐ อำเภอตัวอย่างของจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สุ่มได้ คือ อำเภอเมือง อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอกมลาไสย และอำเภอตัวอย่างของจังหวัดมุกดาหาร ที่สุ่มได้ คือ อำเภอเมือง อำเภอดงเจริญ และอำเภอดงหลวง

3.1.2 สุ่มสถานศึกษาในแต่ละอำเภอตัวอย่างของทุกจังหวัด ให้ครอบคลุมประเภทของสถานศึกษาทั้งระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้สุ่มให้ครอบคลุมขนาดของสถานศึกษาทั้งขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก โดยดูจากจำนวนผู้เรียนของแต่ละสถานศึกษาเป็นหลัก ตามข้อมูลที่ได้จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (www.obec.go.th)

3.1.3 สุ่มสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในเขตเมือง (เทศบาล) และนอกเขตเมือง (นอกเขตเทศบาล)

3.1.4 สุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในแต่ละโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อให้ครอบคลุมสถาบัน รัฐบาล และสถาบันเอกชน โดยสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลได้สุ่มให้ครอบคลุมโรงเรียนขยายโอกาสด้วย

ทั้งนี้กำหนดผู้ให้ข้อมูลในแต่ละระดับสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน
- 2) ผู้สอนภาษาต่างประเทศ สถานศึกษาละ 2 คน
- 3) ผู้เรียน สถานศึกษาละ 2 คน ยกเว้นระดับประถมศึกษา ไม่เก็บข้อมูล เนื่องจากผู้เรียนระดับประถมศึกษาอาจจะยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้

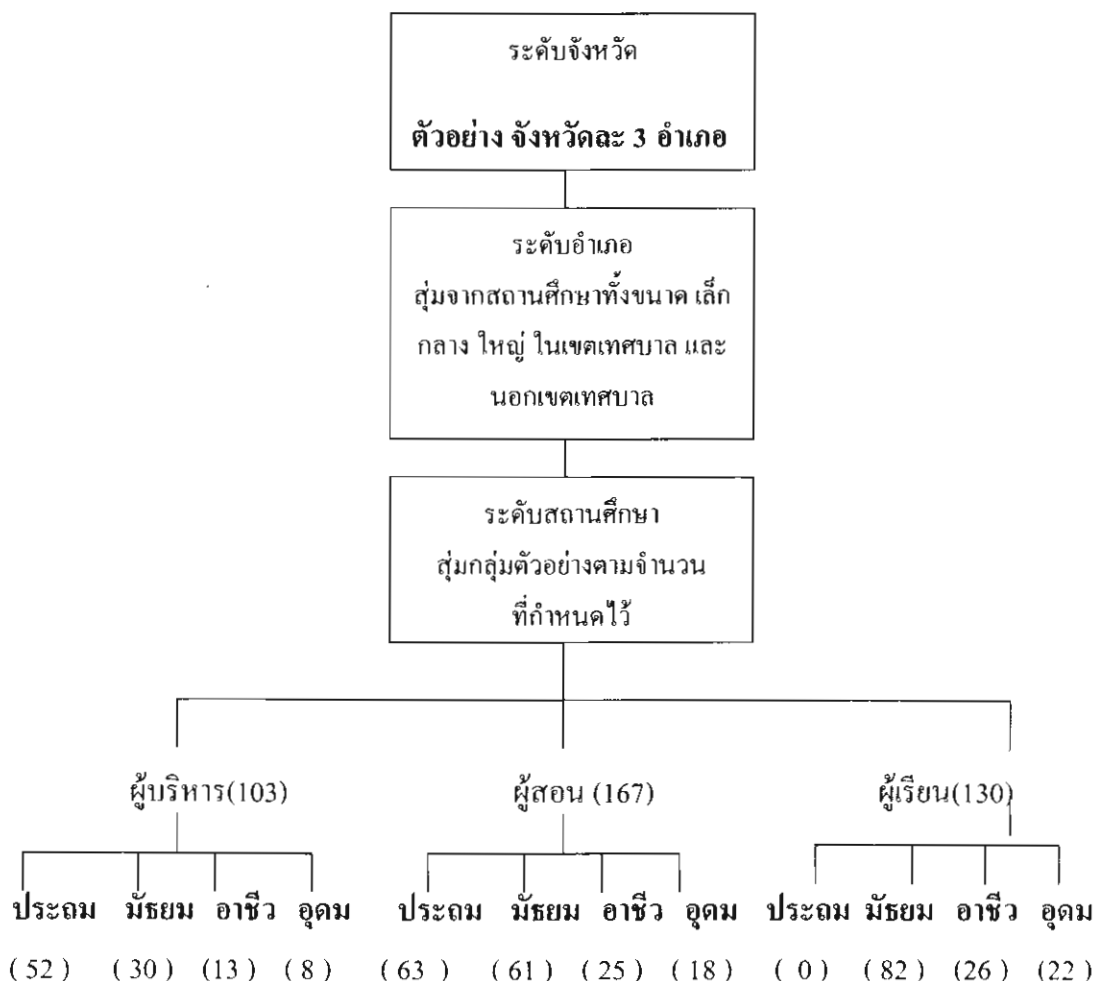
จำนวนตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์

เขตการศึกษาที่ 7 ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ระดับประถมศึกษา 115 คน ระดับมัธยมศึกษา 173 คน ระดับอาชีวศึกษา 64 คน และระดับอุดมศึกษา 48 คน ดังสรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทั้งหมดของเขตการศึกษา 7 โดยแบ่งตามระดับสถานศึกษาได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	รวม
ผู้บริหาร	52	30	13	8	103
ผู้สอน	63	61	25	18	167
ผู้เรียน	-	82	26	22	130
รวม	115	173	64	48	400

วิธีการสุ่มตัวอย่างและอัตราส่วนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละสถานศึกษา สรุปได้ดังแผนภูมิ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 3 ชุด สำหรับผู้บริหาร ผู้สอน และ ผู้เรียน ที่พัฒนามาจากแบบสำรวจโครงการวิจัย ในภาคเหนือและภาคใต้ แบบสัมภาษณ์เป็น (1) แบบเติมคำในช่องว่าง (2) แบบมาตราส่วนที่มีประมาณค่า 5 ระดับ (3) แบบจัดลำดับ และ(4) คำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ในการสร้างแบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศ จากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2) กำหนดโครงสร้างและรูปแบบของแบบสัมภาษณ์

- 3) สร้างเครื่องมือ โดยจัดการประชุมนักวิจัยและเครือข่ายทั้ง 3 เขตการศึกษา จำนวน 3 ครั้ง

เพื่อระดมความคิด

- 4) นำเครื่องมือที่สร้างให้นักวิจัยทั้ง 3 เขตการศึกษา ร่วมกันตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำเครื่องไปทดลองใช้กับสถานศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
- 6) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่หาค่าความเชื่อมั่น

รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดมีดังนี้

- 1) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร มีจำนวน 6 หน้า แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
- 2) แบบสัมภาษณ์ผู้สอน มีจำนวน 9 หน้า แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ประสบการณ์การใช้ภาษาต่างประเทศที่สอน
 - ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สอน
 - ตอนที่ 4 ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่สอน
 - ตอนที่ 5 การพัฒนาศักยภาพภาษาเป้าหมาย และการสอนภาษาต่างประเทศที่สอน
- 3) แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน มีจำนวน 6 หน้า แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เรียน

3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.3.1 การเตรียมการเก็บข้อมูล

3.3.1.1 ประชุมนักวิจัย เพื่อซักซ้อมความเข้าใจในตัวแบบสัมภาษณ์ และการจัดบันทึกข้อมูลก่อนดำเนินการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการจัดประชุมทีมวิจัย ทีมเครือข่าย และพนักงานสัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์และคู่มือลงรหัสตลอดจนเทคนิคการสัมภาษณ์

3.3.1.2 ขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นแรก ค้นหาข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเภท และ ขนาดของสถานศึกษาที่เป็นของทุกกลุ่มตัวอย่างของทุกจังหวัดจากอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์ แล้วโทรศัพท์ติดต่อสถานศึกษาแต่ละแห่งที่เลือกไว้ เพื่อเช็คความถูกต้องว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ และสถานศึกษานั้นๆมีคุณสมบัติตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าหากมีคุณสมบัติไม่ตรงจะทำการสุ่มเลือกใหม่ ถ้าหากมีคุณสมบัติตรงจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และแจ้งความประสงค์ว่าจะลงพื้นที่เพื่อขอสัมภาษณ์เก็บข้อมูล จากนั้นนัดวัน-เวลา ที่ทางสถานศึกษาสะดวกที่จะให้สัมภาษณ์

และแจ้งว่าจะส่งจดหมาย หรือโทรสารเกี่ยวกับรายละเอียดของการสัมภาษณ์ไปยังสถานศึกษานั้นๆ อีกครั้ง ขึ้นต่อไปคือส่งจดหมายหรือโทรสารขอความร่วมมือให้ข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่ได้ติดต่อไว้แล้ว โดยในจดหมายหรือโทรสารจะระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้และวัน-เวลาที่จะขอลงพื้นที่สัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังได้แนบเอกสารรายละเอียดข้อมูลบางส่วนที่ให้สถานศึกษาเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นโทรศัพท์เพื่อยืนยันว่าได้รับจดหมายหรือโทรสาร และยืนยันวัน-เวลาที่จะลงไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

3.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การลงพื้นที่สัมภาษณ์เก็บข้อมูลในแต่ละจังหวัด มีความแตกต่างกันดังนี้

1) จังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากถึง 45 สถาบัน จึงมีการขอความร่วมมือให้เครือข่ายจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำนวน 5 คน ร่วมกับนักวิจัยจำนวน 3 คนและพนักงานสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 7 คนในการเก็บข้อมูล

2) จังหวัดกาฬสินธุ์

สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 32 สถาบัน ดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลโดยนักวิจัยจำนวน 3 คนและพนักงานสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 8 คน

3) จังหวัดมุกดาหาร

สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 26 สถาบัน ดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลโดยนักวิจัยจำนวน 2 คนและพนักงานสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 4 คน

การสัมภาษณ์เก็บข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1) ผู้สัมภาษณ์ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว คือนักวิจัยหรือพนักงานสัมภาษณ์ 1 คน ต่อ ผู้ให้ข้อมูล 1 คน และใช้เวลาประมาณ 30 นาทีสำหรับแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด

2) เพื่อให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจคำถามของแบบสัมภาษณ์ง่ายขึ้น ได้มีการถ่ายสำเนาแบบ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ดูในระหว่างการสัมภาษณ์ด้วย แต่ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้กรอกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์เอง

ผู้ให้ข้อมูลมีสำเนาแบบสัมภาษณ์ประกอบการสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้กรอกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์เอง

3.5 การตรวจสอบข้อมูลในแบบสัมภาษณ์

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและถูกต้อง ได้มีการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดก่อนนำไปวิเคราะห์ หากพบว่าแบบสัมภาษณ์ชุดใดไม่สมบูรณ์ นักวิจัยก็จะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้ง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด ลงรหัสข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทีมวิจัย ด้วยโปรแกรม SPSS ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้จัดแยกเป็นประเด็น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปความเรียงและตาราง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 103 คน โดยเป็นสถานศึกษาที่สังกัดรัฐบาล 81 คน (78.6%) และเอกชน 22 คน (21.4%) ผู้บริหารที่ได้สัมภาษณ์มีอธิการบดี 1 คน รองอธิการบดีฝ่ายบริหารกิจการนักศึกษา 1 คน ผู้อำนวยการ 48 คน ผู้ช่วยหรือผู้แทนผู้อำนวยการ 41 คน และหัวหน้าหมวดจำนวน 12 คน โดยเป็นผู้บริหารระดับประถมศึกษาจำนวน 52 คน ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 30 คน ระดับอาชีวศึกษาจำนวน 13 คน ระดับอุดมศึกษาจำนวน 8 คน

ระดับที่เปิดสอนภาษาต่างประเทศ

ในจำนวนสถานศึกษาที่สุ่มมา 103 แห่ง มีการเปิดสอนภาษาอังกฤษทุกระดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามภาษาต่างประเทศที่มีการเปิดสอนกับระดับสถานศึกษา

ภาษาต่างประเทศ ที่เปิดสอน	ระดับการศึกษาที่เปิดสอน							
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดอุบลราชธานี								
ภาษาอังกฤษ	35	100.0	33	100.0	9	100.0	8	100.0
ภาษาฝรั่งเศส	-	-	2	6.1	-	-	-	-
ภาษาจีน	2	5.2	3	9.1	-	-	2	25.0
ภาษาญี่ปุ่น			4	12.1	2	22.2	2	25.0
จังหวัดมุกดาหาร								
ภาษาอังกฤษ	28	100.0	17	100.0	6	100.0	-	-
ภาษาญี่ปุ่น	-	-	2	11.8	-	-	-	-

ภาษาต่างประเทศ ที่เปิดสอน	ระดับการศึกษาที่เปิดสอน							
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดกาฬสินธุ์								
ภาษาอังกฤษ	24	100.0	18	100.0	11	100.0	2	100.0
ภาษาฝรั่งเศส	-	-	1	5.6	-	-	-	-
ภาษาจีน	-	-	1	5.6	2	18.2	-	-
ภาษาญี่ปุ่น	-	-	2	11.1	2	18.2	-	-

นอกจากนั้นมีการเปิดสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษา 3 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานี 2 แห่ง และกาฬสินธุ์ 1 แห่ง มีการเปิดสอนภาษาญี่ปุ่น ในระดับมัธยมศึกษา 8 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานี 4 แห่ง กาฬสินธุ์ 2 แห่ง และมุกดาหาร 2 แห่ง ในระดับอาชีวศึกษา 4 แห่ง และอุดมศึกษา 2 แห่ง ส่วนภาษาจีนมีสอนในระดับประถมศึกษา 2 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานี มัธยมศึกษา 4 แห่ง มัธยมศึกษา 4 แห่ง อาชีวศึกษา 2 แห่ง ที่จังหวัดกาฬสินธุ์ และอุดมศึกษา 2 แห่ง ที่จังหวัดอุบลราชธานี

จำนวนผู้สอนและผู้เรียนต่อห้อง

จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษามีทั้งหมด 27,989 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 51 คน และต่ำสุด 8 คน ในระดับมัศึกษามีทั้งหมด 44,676 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 50 คน และต่ำสุด 13 คน ในระดับอาชีวศึกษามีทั้งหมด 21,474 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 40 คน และต่ำสุด 25 คน และในระดับอุดมศึกษามีจำนวนทั้งหมด 24,074 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 55 คน และต่ำสุด 20 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนผู้สอนและผู้เรียนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามระดับสถานศึกษากับจังหวัดกลุ่มตัวอย่าง

ระดับ สถานศึกษา	อุบลราชธานี		มุกดาหาร		กาฬสินธุ์		รวม	
	จำนวน ผู้เรียน	จำนวน ผู้สอน	จำนวน ผู้เรียน	จำนวน ผู้สอน	จำนวน ผู้เรียน	จำนวน ผู้สอน	จำนวน ผู้เรียน	จำนวน ผู้สอน
ประถมศึกษา	12,452	106	7,392	118	8,145	110	27,989	334
มัธยมศึกษา	25,185	168	5,807	28	13,684	73	44,676	269
อาชีวศึกษา	14,213	28	3,832	11	3,429	12	21,474	51
อุดมศึกษา	19,834	67	-	-	4,240	15	24,074	82

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

แหล่งการเรียนรู้นอกชั้นเรียน

แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ใช้มากเป็นสองอันดับแรกในระดับประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา คือห้องสมุดและคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ส่วนระดับอุดมศึกษา แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้มากอันดับแรกคือ ห้องปฏิบัติการภาษา อันดับรองลงมาคือห้องสมุดและคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน/สถาบัน กับระดับสถานศึกษา

แหล่งการเรียนรู้	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดของโรงเรียน/สถาบัน	42	100.0	40	100.0	13	100.0	7	87.5	102	99.0
ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีมุมหนังสือทางภาษา	12	25.0	23	76.7	5	38.5	3	37.5	44	42.7
คอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้	41	78.8	30	100.0	12	92.3	7	87.5	90	87.4
โปรแกรมการสอนภาษาต่างประเทศ	23	44.2	15	50.0	6	46.2	6	75.0	50	48.5
ห้องปฏิบัติการทางภาษา	36	69.2	21	70.0	10	76.9	8	100.0	75	72.8
ศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเอง	4	7.7	10	33.3	6	46.2	5	62.5	25	24.3

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ที่มีมุมหนังสือภาษาต่างประเทศมีเพียง 13 แห่ง (25%) เช่นเดียวกับระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่มีเพียง 5 แห่ง (38.5%) และ 3 แห่ง (37.5%) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาระดับมัศึกษามีมุมหนังสือทางภาษาสูงสุดคือ 23 แห่ง (76.7%) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามการมีห้องสมุดของหมวดวิชาที่มูมนหนังสือทางภาษากับระดับสถานศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	13	25.0	23	76.7	5	38.5	3	37.5	44	42.7
ไม่มี	39	75.0	7	23.3	8	61.5	5	62.5	59	57.3
รวม	52	100.0	30	100.0	13	100.0	8	100.0	103	100.0

ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีศูนย์ดังกล่าวเพียง 4 แห่ง (7.7%) ระดับอุดมศึกษามี 5 แห่ง (62.5%) ส่วนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา มีศูนย์ดังกล่าว 33.3% และ 46.2% ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามการมีศูนย์เรียนรู้ภาษาด้วยตนเองในสถานศึกษากับระดับสถานศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	4	7.7	10	33.3	6	46.2	5	62.5	25	24.3
ไม่มี	48	92.3	20	66.7	7	53.8	3	37.5	78	75.7
รวม	52	100.0	30	100.0	13	100.0	8	100.0	103	100.0

ในส่วนของการกำหนดนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ ทุกระดับกำหนดนโยบายตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตร ในระดับประถมและมัธยมจัดนโยบายตามความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองเป็นลำดับรองลงมา ขณะที่ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา การกำหนดนโยบายเป็นไปตามตลาดแรงงานมาเป็นอันดับรอง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามการกำหนดนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตามแผนการศึกษาบังคับของหลักสูตร	52	100.0	30	100.0	13	100.0	7	87.5	102	99.0
ตามความต้องการของผู้เรียน	18	34.6	16	53.3	4	30.8	4	50.0	42	40.8
ตามความต้องการของผู้ปกครอง	18	34.6	15	50.0	-	-	-	-	33	32.0
ตามความต้องการของตลาดแรงงาน	9	17.3	9	30.0	7	53.8	7	87.5	32	31.1

ในส่วนของกิจกรรมการหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนมาจากกิจกรรมอบรมหลักสูตร/ การสอนเป็นอันดับต้นในทุกระดับ รองลงมาคือมาจากกิจกรรมสัมมนา ขณะที่ระดับอาชีวศึกษาหาข้อมูลความต้องการจากกิจกรรมชมรมเพื่อเสนอสิ่งที่ต้องการเป็นอันดับ 2 ด้วย และส่วนระดับอุดมศึกษาใช้กิจกรรมการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการ/ผู้สอนเสนอขอเป็นอันดับที่ 2 เช่นกัน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามกิจกรรมการหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนกับระดับสถานศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมแบบสำรวจความต้องการจากกรมวิชาการ/สถาบัน	12	26.7	4	15.4	2	18.2	1	14.3	19	21.3
กิจกรรมสัมมนา	28	62.2	18	69.2	4	36.4	2	28.6	52	58.4
กิจกรรมอบรมหลักสูตร/การสอน	31	68.9	20	76.9	5	45.5	4	57.1	60	67.4
กิจกรรมจัดชมรมเสนอสิ่งที่ต้องการ	12	26.7	6	23.1	4	36.4	1	14.3	23	25.8
กิจกรรมการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการ/ผู้สอนเสนอขอ	9	20.0	1	3.8	1	9.1	2	28.6	13	14.6

ส่วนกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาต่างประเทศของผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาทุกระดับใช้กิจกรรมประชุมสัมมนา/อบรมเป็นอันดับแรกคือ 98% ในระดับประถมศึกษา 92.6% ในระดับมัธยมศึกษา 100% ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา การศึกษาเอกสารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางภาษาของผู้สอน เป็นกิจกรรมในระดับรองลงมาคือ ของประถมศึกษา 62.7% ระดับมัธยมศึกษา 70.4% ระดับอาชีวศึกษา 38.5% และระดับอุดมศึกษา 57.1% เป็นที่น่าสังเกตว่า กิจกรรมเชิญอาสาสมัครชาวต่างชาติเข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษา ไม่มีเลยในทุกระดับยกเว้นระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีเพียง 7.4% ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาต่างประเทศของผู้สอน
กับระดับสถานศึกษา

กิจกรรม พัฒนาศักยภาพ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดส่งไปต่างประเทศ เช่น โครงการ AFS/การศึกษา ดูงาน	4	7.8	7	25.9	1	7.7	2	28.6	14	14.3
ศึกษาเอกสาร	32	62.7	19	70.4	5	38.5	4	57.1	60	61.2
กิจกรรมประชุมสัมมนา/ อบรม	50	98.0	25	92.6	13	100.0	7	100.0	95	96.9
กิจกรรมเข้าค่าย ภาษาต่างประเทศ	22	43.1	19	70.4	2	15.4	1	14.3	44	44.9
กิจกรรมเชิญอาสาสมัคร ชาวต่างชาติมาร่วม กิจกรรมในสถานศึกษา	-	-	2	7.4	-	-	-	-	2	2.0
กิจกรรมสนับสนุนการ เรียนต่อ	-	-	-	-	1	7.7	-	-	1	1.0

สำหรับแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษา ในระดับประถมศึกษา คือ การจัดสรรเพื่อซื้อสื่อการสอน เช่น ซีดี มากถึง 94.1% และหนังสือ 92.2% ระดับมัธยมศึกษาจัดสรรงบประมาณเป็นการซื้อหนังสือและการอบรม/ดูงาน 100.0% และ 96.6% ตามลำดับ ส่วนในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จัดสรรงบประมาณไปในการซื้อหนังสือ 100% ทั้งสองระดับและซื้อสื่อการสอน เช่น ซีดี 92.3% และ 87.5% ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า การตั้งชมรมภาษาต่างประเทศและจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษายังมีน้อยในทุกระดับ จำนวนรวมก็ 1% และ 5% เท่านั้น ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

แนวทางการจัดสรร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ซื้อหนังสือ	47	92.2	29	100.0	13	100.0	8	100.0	97	96.0
อบรม/ดูงาน	43	84.3	28	96.6	12	92.3	6	75.0	89	88.1
บำรุงศูนย์การศึกษา ห้องเรียนห้องสมุด	17	33.3	20	69.0	6	46.2	5	62.5	48	47.5
ส่งนักเรียนแข่งขันทักษะ ทางภาษา	39	76.5	26	89.7	9	69.2	5	62.5	79	78.2
ซื้อสื่อการสอน เช่น CD	48	94.1	27	93.1	12	92.3	7	87.5	94	93.1
จัดโครงการ/กิจกรรม พัฒนาทักษะทาง ภาษาต่างประเทศ	2	3.9	2	6.9	1	7.7	-	-	5	5.0
จ้างครูชาวต่างประเทศมา สอน	-	-	2	6.9	-	-	-	-	2	2.0
ตั้งชมรมภาษาต่างประเทศ	-	-	1	3.4	-	-	-	-	1	1.0
ติดตั้งอินเตอร์เน็ต	1	2.0	-	-	-	-	-	-	2	2.0

รูปแบบแผนงาน/การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศดังแสดงใน
ตารางที่ 49 ของในระดับประถมศึกษา และอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการเรียนแบบ
บูรณาการ 86.3% และ 92.3% ตามลำดับส่วนในระดับมัธยมศึกษาเป็นการทำวิจัยในวัยเรียน 89.3%
ในระดับอุดมศึกษาจะเน้นไปที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ (75%) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามรูปแบบแผนงาน/กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

รูปแบบแผนงาน/ กิจกรรมสนับสนุน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เข้าค่าย	31	60.8	19	67.9	6	46.2	4	50.0	60	60.0
จัดนิทรรศการเกี่ยวกับ ภาษาต่างประเทศ	39	76.5	24	85.7	8	61.5	6	75.0	77	77.0
ทำการวิจัยในชั้นเรียน	28	54.9	25	89.3	8	61.5	5	62.5	66	66.0
วางแผนการเรียนแบบ บูรณาการ	44	86.3	23	82.1	12	92.3	5	62.5	84	84.0
สร้างเครือข่ายกับ ต่างประเทศของบุคลากร	10	19.6	14	50.0	5	38.5	4	50.0	33	33.0
งานปีใหม่/คริสต์มาส	31	60.8	24	85.7	8	61.5	4	50.0	67	67.0
แข่งขันภาษาต่างประเทศ	37	72.5	23	82.1	10	76.9	5	62.5	75	75.0
โครงการละคร ภาษาต่างประเทศ	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	1.0
ตั้งชมรมภาษาต่างประเทศ	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	1.0
โครงการภาษาอังกฤษ วันละคำ	5	9.8	-	-	-	-	-	-	5	5.0

ในส่วนของการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
ทุกระดับใช้แนวทางการกรอกแบบประเมินมากที่สุดคือ ระดับประถมศึกษา 79.2% มัธยมศึกษา
85.7% อาชีวศึกษา 81.8% และอุดมศึกษา 100% และใช้แนวทางสรุปผลจากผู้ปกครองเป็นลำดับ
รองลงมาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนระดับอาชีวศึกษาใช้แนวทางสังเกตการณ์ การ
เข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน 36.4% ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามแนวทางการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แนวทางการกรอบแบบประเมิน	38	79.2	24	85.7	9	81.8	8	100.0	79	83.2
แนวทางการสรุปจากผู้ปกครอง	18	37.5	11	39.3	1	9.1	-	-	30	31.6
แนวทางการสังเกตการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน	4	8.3	-	-	4	36.4	-	-	8	8.4
แนวทางการที่ผู้สอนจัดทำรายงานการติดตามในชั้นเรียน	4	8.3	3	10.7	-	-	-	-	7	7.4
แนวทางการประชุม/สัมมนาสรุปผล	5	10.4	4	3.6	-	-	-	-	6	6.3

ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนส่วนใหญ่ทุกระดับมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 80 มีการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านการฝึกอบรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ยกเว้นระดับอุดมศึกษาที่มีเพียง 50% เท่านั้น ในด้านการเข้าร่วมประชุมสัมมนาประมาณ 70% ของทุกระดับมีการสนับสนุนผู้สอนให้เข้าร่วม สถานศึกษาทุกระดับมีการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศดูงานในประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เฉลี่ยร้อยละ 50 เท่านั้น

ในการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจากบัญชีรายชื่อจากส่วนกลางที่คัดเลือกไว้ 76.9% และ 66.7% ตามลำดับ ส่วนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาใช้การสอบสัมภาษณ์ภาษา (100% ทั้งสองระดับ และ ประวัติส่วนตัว (92.3% และ 87.5%) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามวิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศกับระดับ
สถานศึกษา

วิธีการรับ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จากบัญชีรายชื่อส่วน กลางที่คัดเลือกไว้	40	76.9	20	66.7	2	15.4	2	25.0	64	62.1
สอบข้อเขียน	8	15.4	13	43.3	8	61.5	6	75.0	35	34.0
ทดสอบการสอน	7	13.5	11	36.7	9	69.2	5	62.5	32	31.1
สอบสัมภาษณ์	12	23.1	18	60.0	13	100.0	8	100.0	51	49.5
ผลการเรียน	10	19.2	13	43.3	10	76.9	6	75.0	39	37.9
ประวัติส่วนตัว	11	21.2	14	46.7	12	92.3	7	87.5	44	42.7

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาระบุปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาสามอันดับแรกคือ ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา (90.4%) ถัดมาคือขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ (90.4%) และขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (90.4%) อันดับสองคือ มีผู้สอนไม่เพียงพอ 82.7% และผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน 71.2% ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาสูงสุดสองอันดับแรกคือ งบประมาณไม่เพียงพอ (73.3%) ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (70%) และขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนในระดับอาชีวศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสูงสุดสองอันดับแรกคือ ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (84.6%) และงบประมาณไม่เพียงพอ (84.6%) ปัญหาอันดับสองคือ ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ (53.8%) และในระดับอุดมศึกษาปัญหาผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียนสูงสุด 7.5% และงบประมาณไม่เพียงพอ (75%) และผู้สอนไม่เพียงพอ (75%) เป็นอันดับรอง ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ร้อยละของสถานศึกษา จำแนกตามปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับ
สถานศึกษา

ปัญหา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้สอนไม่เพียงพอ	43	82.7	12	40.0	10	76.9	6	75.0	71	68.9
ผู้สอนไม่ตรงกับสาขาวิชา ที่สำเร็จการศึกษา	47	90.4	6	20.0	1	7.7	3	37.5	57	55.3
จำนวนผู้เรียนต่อห้องมาก เกินไป	25	48.1	17	56.7	4	30.8	3	37.5	49	47.6
ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่ สนับสนุนการเรียนภาษา ต่างประเทศ	47	90.4	19	63.3	7	53.8	3	37.5	76	73.8
ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอก ชั้นเรียน	47	90.4	21	70.0	11	84.6	7	87.5	86	83.5
งบประมาณไม่เพียงพอ	30	57.7	22	73.3	11	84.6	6	75.0	69	67.0
ผู้เรียนขาดแรงจูงใจใน การเรียน	37	71.2	16	53.3	4	30.8	3	37.5	60	58.3
ขาดสื่อหนังสือ เอกสาร การสอน	1	1.9	1	3.3	-	-	-	-	2	1.9
ขาดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CD VCD	4	7.7	1	3.3	-	-	-	-	5	4.9
ผู้สอนขาดทักษะทาง ภาษา	4	7.7	1	3.3	-	-	1	12.5	6	5.8
ขาดความเชื่อมั่นในการ สอน	1	1.9	1	3.3	2	15.4	1	12.5	5	4.9

สำหรับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศผู้บริหารในระดับ

ประถมศึกษา แสดงข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 3 อันดับแรก คือ ควร
เพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย (49%) และเพิ่มอัตราบุคลากรที่จบเอกภาษาต่างประเทศ
โดยตรง (49%) ข้อเสนอแนะในอันดับรองลงมาคือ ควรมีงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศพอเพียง (26.5%) และจัดเพิ่มประสบการณ์ของบุคลากรโดยการดูงานต่างประเทศ
อบรม/สัมมนา/แข่งขันทักษะภาษา/และเรียนต่อ (20.4%)

ในระดับมัธยมศึกษา มีข้อเสนอการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 3 อันดับแรกของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร คือ การมีบุคลากรที่เป็นเจ้าของภาษามากขึ้น (36.7%) อันดับที่สองคือ ควรเพิ่มบุคลากรที่จบเอกภาษาต่างประเทศโดยตรง (23.3%) และเพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย 23.3% ข้อเสนอแนะอันดับที่ 3 คือ ควรมียงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพียงพอ (16.7%) และควรจัดศูนย์แหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอ (16.7%)

ในระดับอาชีวศึกษา มีข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ 2 อันดับแรก ส่วนอันดับที่มากมีกระจายในเกือบทุกรายการ ข้อเสนอแนะอันดับที่แรกคือ ควรมียงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพียงพอ (36.4%) และควรมีบุคลากรที่เป็นเจ้าของภาษามากขึ้น (36.4%) ข้อเสนอแนะอันดับถัดไปคือ ควรเน้นทักษะที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันมากกว่าการเน้นไวยากรณ์ (27.3%)

ในระดับอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะที่มีอัตราเพิ่มสูงสุดเท่ากันคือ 25% อยู่ 5 ข้อ คือ ควรมีบุคลากรที่เป็นเจ้าของภาษามากขึ้น เพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย จัดเพิ่มประสบการณ์ของบุคลากรโดยการดูงานต่างประเทศ/อบรม/สัมมนา/แข่งขันทักษะภาษา/เรียนต่อ จัดอบรมและพานักศึกษาไปดูงาน และจัดศูนย์แหล่งการเรียนรู้ให้เพียงพอ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารในทุกระดับที่เสนอแนะให้จัดการเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็กมีไม่ถึง 10.0% และในประเด็นการเพิ่มชั่วโมงเรียนภาษาต่างประเทศมีเพียงผู้บริหารระดับประถมศึกษาเท่านั้นที่เสนอแนะประเด็นนี้ และมีจำนวนเพียง 2.0% เท่านั้น ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
กับระดับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรจัดให้เรียนตั้งแต่เด็ก	4	8.2	2	6.7	1	9.1	-	-	7	7.1
ควรมียงบประมาณพัฒนาการเรียนการสอนให้พอเพียง	13	26.5	5	16.7	4	36.4	-	-	22	22.4
เพิ่มอัตราบุคลากรที่จบเอกภาษาต่างประเทศโดยตรง	24	49.0	7	23.3	1	9.1	1	12.5	33	33.7
มีบุคลากรเป็นเจ้าของภาษามากขึ้น	5	10.2	11	36.7	4	36.4	2	25.0	22	22.4
เพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย	24	49.0	7	23.3	1	9.1	2	25.0	34	34.7
จัดเพิ่มประสบการณ์ของผู้สอนโดยการดูงานต่างประเทศ อบรม สัมมนา	10	20.4	3	10.0	1	9.1	2	25.0	16	16.3

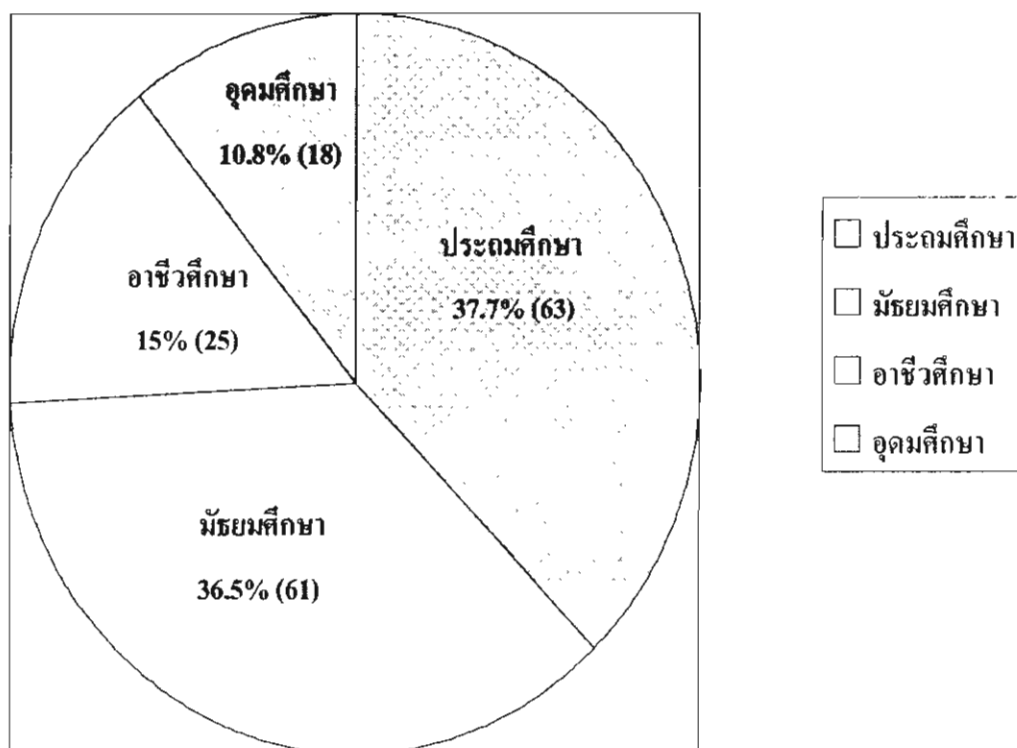
ข้อเสนอแนะ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดอบรม พาไปดูงานแก่ผู้เรียน	3	6.1	1	3.3	-	-	2	25.0	6	6.1
สนับสนุนการใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวันเน้นให้กล้าแสดงออก	4	8.2	3	10.0	1	9.1	-	-	8	8.2
จัดศูนย์ แหล่งการเรียนรู้	8	16.3	5	16.7	1	9.1	2	25.0	16	16.3
เน้นทักษะที่ใช้จริง มากกว่าการเน้นไวยากรณ์	4	8.2	4	13.3	3	27.3	1	12.5	12	12.2
เพิ่มชั่วโมงการเรียนภาษาต่างประเทศ	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	1.0
ส่งผู้สอนไปฝึกงานที่ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเพิ่มประสบการณ์	1	2.0	2	6.7	-	-	-	-	3	5.1
ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในแถบเอเชียมากขึ้น	1	2.0	3	10.0	1	9.1	-	-	5	5.1
สนับสนุน โครงการต่างๆ เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	1	12.5	1	1.0
ครูผู้สอนมีการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนสม่ำเสมอ	-	-	-	-	1	9.1	1	12.5	2	2.0
ร่างหลักสูตรให้ชัดเจน เป็นแนวทางเดียวกันมากขึ้น	2	4.1	1	-	-	-	1	12.5	4	4.1
จัดผู้เรียนให้อยู่ระดับใกล้เคียงกัน และจำนวนเหมาะสม	-	-	2	6.7	-	-	1	12.5	3	3.1
ควรลดภาระงานอาจารย์ลง	5	10.2	1	6.6	-	-	-	-	6	6.1
สอนควรมีทักษะทางภาษาที่สอนอย่างเพียงพอ	4	8.2	1	3.3	-	-	1	12.5	5	5.1
ควรเน้นการสอนทุกทักษะควบคู่กัน	1	2.0	-	-	-	-	-	-	2	2.0

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน

4.2.1 ข้อมูลทั่วไป

อาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษา 7 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 167 คน แบ่งตามระดับดังนี้ ประถมศึกษา 63 คน (37.7%) มัธยมศึกษา 61 คน (36.5%) อาชีวศึกษา 25 คน (15%) และ อุดมศึกษา 18 คน (10.8%) ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 2 ร้อยละของผู้สอนภาษาต่างประเทศ จำแนกตามระดับสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า เป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษมากที่สุด (95.8%) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (76.6%) อายุระหว่าง 31-34 ปี (48.5%) จำนวนปีที่สอนต่ำกว่า 11 ปี (56.6%) เป็นข้าราชการ (78.5%) และมีสัญชาติไทย (97%) ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามคุณลักษณะสำคัญกับระดับสถานศึกษา

คุณลักษณะ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาต่างประเทศที่สอน										
ภาษาอังกฤษ	62	98.4	60	98.4	24	96.0	14	77.8	160	95.8
ภาษาฝรั่งเศส	-	-	1	1.6	-	-	-	-	1	0.6
ภาษาญี่ปุ่น	-	-	-	-	1	4.0	2	11.1	3	1.8
ภาษาจีน	1	1.6	-	-	-	-	2	11.1	3	1.8
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
เพศ										
ชาย	15	23.8	13	21.3	4	16.0	7	38.9	39	23.4
หญิง	48	76.2	48	78.7	21	84.0	11	61.1	128	76.6
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
อายุ										
ต่ำกว่า 31 ปี	7	11.1	8	13.1	13	52.0	7	38.9	35	21.0
31-45 ปี	36	57.1	31	50.8	9	36.0	5	27.8	81	48.5
มากกว่า 45 ปี	20	31.7	22	36.1	3	12.0	6	33.3	51	30.5
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
จำนวนปีที่สอน										
ต่ำกว่า 11 ปี	35	55.6	26	43.3	19	76.0	14	77.8	94	56.6
11 – 20 ปี	20	31.7	22	36.7	4	16.0	3	16.7	49	29.5
มากกว่า 25 ปี	8	12.7	12	20.0	2	8.0	1	5.5	23	13.9
รวม	63	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0
สถานภาพการทำงาน										
ข้าราชการ	57	90.4	53	93.0	11	44.0	7	38.9	128	78.5
อัตราจ้างประจำ	3	4.8	3	5.3	5	20.0	8	44.4	19	11.7
อัตราจ้างชั่วคราว	3	4.8	1	1.7	9	36.0	3	16.7	16	9.8
รวม	63	100.0	57	100.0	25	100.0	18	100.0	163	100.0
สัญชาติ										
ไทย	60	96.8	60	100.0	24	96.0	16	88.9	160	97.0
ต่างชาติ	2	3.2	-	-	1	4.0	2	11.1	5	3.0
รวม	62	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	165	100.0

ในด้านวุฒิการศึกษา ผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่จบปริญญาตรี (80.8%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาจบปริญญาโทจำนวนใกล้เคียงกันกับปริญญาตรี (โท 50.0% ตรี 44.4%) เกี่ยวกับวิชาเอกในระดับปริญญาตรี ผู้สอนระดับประถมศึกษาจบการศึกษาวิชาเอกด้านการศึกษา และด้านภาษาต่างประเทศในจำนวนใกล้เคียงกัน (39.7% และ 34.5% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จบวิชาเอกด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุด (86%, 91.3% และ 83.2% ตามลำดับ) ส่วนในด้านความสามารถทางภาษาอื่นนอกจากภาษาที่สอน ผู้สอนส่วนใหญ่ (82.6%) ไม่รู้ภาษาอื่นนอกจากภาษาที่สอน ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ร้อยละของผู้สอนจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดวิชาเอกในระดับปริญญาตรี และความสามารถทางภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศที่สอนกับระดับสถานศึกษา

คุณลักษณะ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสูงสุด										
ปริญญาตรี	51	81.0	54	88.5	21	84.0	9	50.0	135	80.8
ปริญญาโท	10	15.9	6	9.8	4	16.0	8	44.4	28	16.8
ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	1	5.6	1	0.6
อนุปริญญา	2	3.2	-	-	-	-	-	-	2	1.2
อื่นๆ	-	-	1	1.7	-	-	-	-	1	.6
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
วิชาเอกปริญญาตรี										
ด้านภาษาต่างประเทศ	20	34.4	49	86.0	21	91.3	15	83.2	105	67.3
ด้านการศึกษา	23	39.7	2	3.5	-	-	1	5.6	26	16.7
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	7	12.1	2	3.5	2	8.7	1	5.6	12	7.7
วิชาเอกอื่น	8	13.8	4	7.0	-	-	1	5.6	13	8.3
รวม	58	100.0	57	100.0	23	100.0	18	100.0	156	100.0
ความสามารถทางภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศที่สอน										
ไม่รู้ภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศ	56	88.9	53	86.9	18	72.0	11	61.1	138	82.6
รู้ภาษาอื่นอีก 1 ภาษา	5	7.9	5	8.2	6	24.0	7	38.9	23	13.8
รู้ภาษาอื่นอีก 2 ภาษาขึ้นไป	2	3.2	3	4.9	1	4.0	-	-	6	3.6
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุด มีความเห็นกระจายกันไปทั้ง 8 หัวข้อที่ถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ ผู้สอนทุกระดับมีความเห็นว่าทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมากที่สุด คือ การอ่าน (43.6%) ในขณะที่การล่ามเป็นหัวข้อที่ระบุว่าถนัดมากที่สุดจำนวนน้อยที่สุด (0.6%)

ส่วนทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด มีความเห็นแตกต่างกันในแต่ละระดับ คือ ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ทักษะการฟัง เป็นทักษะเนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด (25.3% และ 33.3% ตามลำดับ) ผู้สอนระดับอาชีวศึกษามีความเห็นว่า การล่ามเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุด (32%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษามีความเห็นว่า การแปลเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุดเป็นจำนวนมากที่สุด (33.3%) ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุดกับระดับสถานศึกษา

ทักษะ/เนื้อหาที่ถนัด	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมากที่สุด										
อ่าน	30	47.6	23	40.4	11	44.0	7	38.9	71	43.6
พูด	7	11.1	15	26.3	5	20.0	6	33.3	33	20.2
ไวยากรณ์	9	14.3	11	19.3	3	12.0	2	11.1	25	15.3
ฟัง	10	15.9	2	3.5	3	12.0	-	-	15	9.2
เขียน	2	3.2	5	8.7	1	4.0	1	5.6	9	5.5
ศัพท์	4	6.3	-	-	-	-	2	11.1	6	3.7
แปล	-	-	1	1.8	2	8.0	-	-	3	1.9
ล่าม	1	1.6	-	-	-	-	-	-	1	0.6
รวม	63	100.0	57	100.0	25	100.0	18	100.0	163	100.0
ทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด										
ฟัง	16	25.3	20	33.3	3	12.0	2	11.1	41	24.7
ล่าม	12	19.0	13	21.7	8	32.0	3	16.6	36	21.7
เขียน	7	11.1	10	16.7	6	24.0	5	27.8	28	16.9
พูด	13	20.6	10	16.7	3	12.0	1	5.6	27	16.3
แปล	5	7.9	4	6.7	2	8.0	6	33.3	17	10.2
ไวยากรณ์	9	14.3	2	3.3	3	12.0	1	5.6	15	9.0
ศัพท์	1	1.6	1	1.6	-	-	-	-	2	1.2
รวม	63	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0

เมื่อถามเกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศในงานแปล งานล่าม และงานเขียน ผู้สอนส่วนใหญ่ ทุกระดับลงความเห็นว่าการใช้ภาษาต่างประเทศในงานทั้ง 3 ชนิดในระดับน้อยถึงไม่ใช้เลย มีเพียงผู้สอนระดับอุดมศึกษาประมาณครึ่งหนึ่ง (53%) ที่เห็นว่าใช้ภาษาต่างประเทศในงานแปลในระดับมาก/มากที่สุด ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับสถานศึกษาและระดับการใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนกับงานแปล งานล่าม และงานเขียน

ระดับการใช้ ภาษาต่างประเทศ	งานแปล		งานล่าม		งานเขียน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	37	58.7	49	77.7	41	65.1	44	69.9
ใช้น้อย	19	30.2	8	12.8	16	25.4	15	23.8
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	7	11.1	6	9.5	6	9.5	4	6.3
รวม	63	100.0	63	100.0	63	100.0	63	100.0
มัธยมศึกษา								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	28	45.9	46	75.4	36	59.1	38	64.4
ใช้น้อย	20	32.8	10	16.4	8	13.1	16	27.1
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	13	21.3	5	8.2	17	27.8	5	8.5
รวม	61	100.0	61	100.0	61	100.0	59	100.0
อาชีวศึกษา								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	8	33.3	11	45	14	60.8	16	69.6
ใช้น้อย	6	25.0	10	45.5	2	8.7	6	26.1
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	10	41.7	1	4.5	7	30.5	1	4.3
รวม	24	100.0	22	100.0	23	100.0	23	100.0
อุดมศึกษา								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	3	17.6	8	44.5	5	27.8	11	61.2
ใช้น้อย	5	29.4	4	22.1	7	38.8	3	16.7
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	9	53	6	33.4	6	33.4	4	22.1
รวม	17	100.0	18	100.0	18	100.0	18	100.0

สำหรับการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่า ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ใช้น้อยถึงไม่ใช้เลย แต่ผู้สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศในการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด (60%) และผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศในการทำกิจกรรมทั้ง 3 ชนิด ในระดับมาก/มากที่สุดคือ การดูภาพยนตร์ (61.1%) การฟังวิทยุ (58.5%) และการอ่านหนังสือพิมพ์ (50%) ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษาและระดับการใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนกับกิจกรรมการฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และอ่านหนังสือพิมพ์

ระดับการใช้ ภาษาต่างประเทศ	ฟังวิทยุ		ดูภาพยนตร์		อ่านหนังสือพิมพ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา						
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	27	43.6	25	39.6	26	41.2
ใช้น้อย	25	40.3	26	41.3	26	41.3
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	10	16.1	12	19.1	11	17.5
รวม	62	100.0	63	100.0	63	100.0
มัธยมศึกษา						
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	24	40	10	16.7	6	9.9
ใช้น้อย	16	26.7	27	45.0	24	39.3
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	20	33.3	23	38.3	31	50.8
รวม	60	100.0	60	100.0	61	100.0
อาชีวศึกษา						
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	7	28	4	16	3	12
ใช้น้อย	9	36.0	12	48.0	7	28.0
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	9	36	9	36	15	60
รวม	25	100.0	25	100.0	25	100.0
อุดมศึกษา						
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	1	5.9	-	-	1	5.6
ใช้น้อย	6	35.3	7	38.9	8	44.4
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	10	58.5	11	61.1	9	50
รวม	17	100.0	18	100.0	18	100.0

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเภทผลงานวิชาการที่ผู้สอนเคยผลิต พบว่าผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ผลิตงานวิจัยมากที่สุด (58.0%) แต่ผู้สอนอีก 3 ระดับ ผลิตตำราหรือเอกสารคำสอนมากที่สุด (ระดับประถมศึกษา 68.6% อาชีวศึกษา 50.0% และ อุดมศึกษา 81.8%) ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเภทผลงานวิชาการที่เคยผลิตกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ประเภทผลงาน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำราหรือเอกสารคำสอน	24	68.6	23	46.0	7	50.0	9	81.8	63	57.3
งานแปล	4	11.4	11	22.0	5	35.7	5	45.5	25	22.7
งานวิจัย	15	42.9	29	58.0	3	21.4	4	36.4	51	46.4
กรณีศึกษา	8	22.9	13	26.0	2	14.3	1	9.1	24	21.8
บทความ	3	8.6	9	18.0	1	7.1	3	27.3	16	14.5
การนำเสนอผลงานวิชาการ	10	28.6	19	38.0	-	-	1	9.1	30	27.3

ประเด็นการเคยและไม่เคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ทางภาษาต่างประเทศที่สอนนั้น แตกต่างกันในแต่ละระดับสถานศึกษา จำนวนของผู้สอนระดับประถมที่ไม่เคยและเคยรับการทดสอบ 1 ครั้ง มีจำนวนใกล้เคียงกัน (50.8% และ 49.2%) ส่วนระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษานั้น ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการทดสอบ (64% และ 61.1% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามการเคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ทางภาษาต่างประเทศที่สอนกับระดับสถานศึกษา

การเคยรับการทดสอบ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	32	50.8	22	36.1	16	64.0	11	61.1	81	48.5
เคย 1 ครั้ง	31	49.2	35	57.4	6	24.0	7	38.9	79	47.3
เคย 2 – 3 ครั้ง	-	-	4	6.6	3	12.0	-	-	7	4.2
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

ชื่อการทดสอบล่าสุดที่ผู้สอนแต่ละระดับสถานศึกษาเข้ารับการทดสอบมีดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษาเข้ารับการทดสอบมีดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ เข้าทดสอบทักษะภาษาของกระทรวงศึกษาธิการ (69% และ 78.9% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเข้ารับการทดสอบมาตรฐาน (TOEFL,TOEIC) (55.6% และ 42.9% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามชื่อการทดสอบล่าสุดกับระดับสถานศึกษา

ชื่อการทดสอบล่าสุด	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทดสอบทักษะภาษาของกระทรวงฯ	20	69.0	30	78.9	2	22.2	-	-	52	62.7
ทดสอบมาตรฐาน (TOEFL,TOEIC)	1	3.4	4	10.5	5	55.6	3	42.9	13	15.7
ทดสอบทักษะภาษาเฉพาะทาง	5	17.2	2	5.3			2	28.6	9	10.8
ทดสอบทักษะภาษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	-	-	-	-	1	11.1	2	28.6	3	3.6
ทดสอบทักษะภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์	1	3.4	1	2.6	-	-	-	-	2	2.4
ทดสอบทักษะภาษาของ มสธ	1	3.4	1	2.6	-	-	-	-	2	2.4
ทดสอบทักษะภาษาเพื่อรับทุนไปต่างประเทศ	1	3.4	-	-	1	11.1	-	-	2	2.4
รวม	29	100.0	38	100.0	9	100.0	7	100.0	83	100.0

เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมภาษาต่างประเทศ ผู้สอนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาได้รับการศึกษา/อบรมทางด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน (81.4%, 78.2% และ 69.2% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาได้รับการศึกษา/อบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรและการผลิตสื่อการสอน/ตำรา เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน (58.3% และ 58.6% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมภาษา
ต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ประสบการณ์ด้านการพัฒนา/ อบรมภาษาต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาหลักสูตร	37	62.7	41	74.5	3	23.1	7	58.3	88	63.3
วิธีการจัดการเรียนการ สอน	48	81.4	43	78.2	9	69.2	5	41.7	105	75.5
การผลิตสื่อการสอน/ตำรา	23	39.0	32	58.2	5	38.5	7	58.6	67	48.2
การพัฒนาทักษะทางภาษา	38	64.4	30	54.5	7	53.8	4	33.3	79	56.8
เทคนิคการวัดและ ประเมินผล	28	47.5	28	50.9	2	15.4	5	41.7	63	45.3

รายละเอียดของการเข้ารับการศึกษ/อบรมภาษาต่างประเทศแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้
ประเด็นเข้ารับการศึกษ/อบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศนั้นผู้สอนทุกระดับส่วน
ใหญ่เข้ารับการศึกษ/อบรมในหัวเรื่องทฤษฎีหลักสูตร (62.5%) ส่วนหัวข้ออื่น ๆ มีดังนี้คือ เนื้อหา
หลักสูตรและเทคนิคหลักสูตร (25% และ 12.5% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษ/ อบรมด้านการพัฒนา
หลักสูตรภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นด้านการ พัฒนาหลักสูตร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทฤษฎีหลักสูตร	15	65.2	10	55.6	2	100.0	3	60.0	30	62.5
เนื้อหาหลักสูตร	4	17.4	6	33.3	-	-	2	40.0	12	25.0
เทคนิคหลักสูตร	4	17.4	2	11.1	-	-	-	-	6	12.5
รวม	23	100.0	18	100.0	2	100.0	5	100.0	48	100.0

การเข้ารับการศึกษ/อบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นมีหัวเรื่องที่
ผู้สอนเข้ารับการศึกษ/อบรมเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอนและ
เทคนิคการสอน (75.5% และ 24.5% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/ อบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทคนิคการสอน	8	32.0	2	11.8	2	33.3	-	-	12	24.5
พัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอนภาษา	17	68.0	15	88.2	4	66.7	1	100.0	37	75.5
รวม	25	100.0	17	100.0	6	100.0	1	100.0	49	100.0

การเข้ารับการศึกษ/อบรมการผลิตสื่อการสอน/ตำรา ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับเข้าอบรม/ศึกษาในหัวข้อสื่อทั่วไป (60%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ สื่อเกี่ยวกับ CAI (13.3%) สื่อเกี่ยวกับ authentic material (13.3%) สื่อด้านเทคนิคการสอน(6.7% และสื่อบูรณาการ (6.7%) แต่มีที่น่าสนใจคือ ผู้สอนระดับ อุดมศึกษา เข้ารับการศึกษ/อบรมด้านสื่อการสอน/ตำราอยู่เพียง 3 หัวเรื่อง และมีจำนวนเท่ากัน คือ สื่อด้านเทคนิคการสอน สื่อเกี่ยวกับ CAI และสื่อทั่วไป (33.3%) ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/ อบรมด้านการผลิตสื่อการสอน / ตำราเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศกับระดับการศึกษา

ประเด็นด้านการผลิตสื่อการสอน/ตำรา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อด้านเทคนิคการสอน	-	-	-	-	-	-	1	33.3	1	6.7
สื่อเกี่ยวกับ CAI	-	-	-	-	1	33.3	1	33.3	2	13.3
สื่อเกี่ยวกับ authentic materials	2	33.3	-	-	-	-	-	-	2	13.3
สื่อบูรณาการ	-	-	1	33.3	-	-	-	-	1	6.7
สื่อทั่วไป	4	66.7	2	66.7	2	66.7	1	33.3	6	60.0
รวม	6	100.0	3	100.0	3	100.0	3	100.0	15	100.0

การเข้ารับการศึกษ/อบรมด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศนั้น หัวข้อที่ผู้สอนส่วนใหญ่ เข้ารับการศึกษ/อบรมคือ การพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ (71.9%) หัวเรื่องอื่นๆ ที่ผู้สอนเข้ารับการศึกษ/อบรม มีดังต่อไปนี้ การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (15.6%) การพัฒนาทักษะการพูด (63%) การพัฒนาทักษะการอ่านและการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ (3.1%) ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/ อบรมด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นด้านการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ	16	84.2	6	75.0	1	20.0	23	71.9
การพัฒนาทักษะการพูด	1	5.3	-	-	1	20.0	2	6.3
การพัฒนาทักษะการอ่าน	-	-	-	-	1	20.0	1	3.1
การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง	2	10.5	1	12.5	2	40.0	5	15.6
การพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ	-	-	1	12.5	-	-	2	3.1
รวม	19	100.0	8	100.0	5	100.0	32	100.0

การเข้ารับการศึกษาศึกษา/อบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลภาษาต่างประเทศหัวข้อเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่ เข้ารับการศึกษาศึกษา/อบรม คือ การวัดผลทั่วไป (52.9%) และการวัดผลตามสภาพจริง (47.1%) ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/ อบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นด้านการวัดผล/ประเมินผล	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การวัดผลตามสภาพจริง	4	33.3	4	100.0	-	-	8	47.1
การวัดผลทั่วไป	8	66.7	-	-	1	100.0	9	52.9
รวม	12	100.0	4	100.0	1	100.0	17	100.0

สำหรับการประเมินการมีประสบการณ์ด้านการประชุม/สัมมนา ภาษาต่างประเทศนั้นผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับเข้าประชุม/ สัมมนา ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด (72.7%) ส่วนเทคนิคการวัดและประเมินผลนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด (28.3%) ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นการมีประสบการณ์ด้านประชุม/สัมมนา
ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

หัวข้อการประชุม/ สัมมนา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาหลักสูตร	21	58.3	29	64.4	3	37.5	5	50.0	58	58.6
วิธีการจัดการเรียนการสอน	25	69.4	32	71.1	7	87.5	8	80.0	72	72.7
การผลิตสื่อการสอน /ตำรา	11	30.6	21	46.7	1	12.5	5	50.0	38	38.4
การพัฒนาทักษะทางภาษา	19	52.8	27	60.0	2	25.0	3	30.0	51	51.5
เทคนิคการวัดและประเมินผล	10	27.8	15	33.3	2	25.0	1	10.0	28	28.3

รายละเอียดของการเข้าประชุม/สัมมนาภาษาต่างประเทศแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้ หัว
เรื่องการเข้าประชุม/สัมมนาด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/
สัมมนา คือ ทฤษฎีหลักสูตร (73.1%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ เนื้อหาหลักสูตร (19.2%) และเทคนิค
หลักสูตร (7.7%) ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการประชุม / สัมมนาด้านการ
พัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นการประชุม/ สัมมนาด้านการ พัฒนาหลักสูตร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทฤษฎีหลักสูตร	6	66.7	9	69.2	3	100.0	1	100.0	19	73.1
เนื้อหาหลักสูตร	2	22.2	3	23.1	-	-	-	-	5	19.2
เทคนิคหลักสูตร	1	11.1	1	7.7	-	-	-	-	2	7.7
รวม	9	100.0	13	100.0	3	100.0	1	100.0	26	100.0

หัวเรื่องการเข้าประชุม/สัมมนา ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้สอน
ส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอน(77.8%) และเทคนิค
การสอน (22.2%) ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการประชุม / สัมมนาด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็น การประชุม/สัมมนา ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทคนิคการสอน	1	11.1	1	12.5	2	33.3	2	50.0	6	22.2
พัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอนภาษา	8	88.9	7	87.5	4	66.7	2	50.0	21	77.8
รวม	9	100.0	8	100.0	6	100.0	4	100.0	27	100.0

หัวเรื่องการเข้าประชุม/สัมมนาด้านการผลิตสื่อการสอน/ตำราทางภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือสื่อทั่วไป (33.3%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ สื่อด้านเทคนิคการสอน สื่อเกี่ยวกับ CAI สื่อเกี่ยวกับ authentic materials และสื่อบูรณาการ ซึ่งทุกหัวเรื่องมีจำนวนเท่ากัน (16.7%) ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการประชุม / สัมมนาด้านการผลิตสื่อการสอน /ตำราทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นการประชุม/สัมมนาด้าน การผลิตสื่อการสอน/ตำรา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อด้านเทคนิคการสอน	1	33.3	-	-	-	-	1	16.7
สื่อเกี่ยวกับ CAI	-	-	-	-	1	100.0	1	16.7
สื่อเกี่ยวกับ authentic materials	1	33.3	-	-	-	-	1	16.7
สื่อบูรณาการ	-	-	1	50.0	-	-	1	16.7
สื่อทั่วไป	1	33.3	1	50.0	-	-	2	33.3
รวม	3	100.0	2	100.0	1	100.0	6	100.0

หัวเรื่องการเข้าประชุม/สัมมนาด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศ ที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือการพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ (78.9%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (15.8%) และการพัฒนาทักษะการอ่าน (5.3%) ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการประชุม / สัมมนา
ด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นการประชุม/สัมมนาด้านการ พัฒนาทักษะทางภาษา ต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาทักษะภาษารวมทุก ทักษะ	6	85.7	7	77.8	1	100.0	1	50.0	15	78.9
การพัฒนาทักษะการอ่าน			1	11.1	-	-	-	-	1	5.3
การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะทาง	1	14.3	1	11.1	-	-	1	50.0	3	15.8
รวม	7	100.0	9	100.0	1	100.0	2	100.0	19	100.0

หัวเรื่องการเข้าประชุม/สัมมนาด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาต่างประเทศที่
ผู้สอนส่วนใหญ่ เข้าประชุม/สัมมนา คือ การวัดผลทั่วไป (66.7%) และการวัดผลตามสภาพจริง
(33.3%) ดังตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการประชุม / สัมมนา
ด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประเด็นการประชุม/สัมมนาด้าน เทคนิคการวัดและประเมินผล	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การวัดผลตามสภาพจริง	-	-	1	50.0	1	50.0	2	33.3
การวัดผลทั่วไป	2	100.0	1	50.0	1	50.0	4	66.7
รวม	2	100.0	2	100.0	2	100.0	6	100.0

ประเด็นเกี่ยวกับการมีประสบการณ์ ด้านการเสนอผลงานวิชาการ ผู้สอนส่วนใหญ่ (72.5%)
ตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ผู้ที่เคยมี
ประสบการณ์ส่วนใหญ่ (60.9%) เสนอผลงานด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่การเสนอ
ผลงานด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลมีผู้เสนอผลงานน้อยที่สุด (8.7%) ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามการเคยมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการด้านต่างๆ เกี่ยวกับ
ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ประสบการณ์ด้านการเสนอ ผลงานวิชาการ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ด้านการเสนอผลงาน										
เคย	18	28.6	23	37.7	3	12.0	2	11.1	46	27.5
ไม่เคย	45	71.4	38	62.3	22	88.0	16	88.9	121	72.5
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
หัวข้อของการเสนอผลงาน (เลือกได้มากกว่า 1 หัวข้อ)										
การพัฒนาหลักสูตร	5	27.8	5	21.7	1	33.3	2	100.0	13	28.3
วิธีการจัดการเรียนการสอน	10	55.6	16	69.6	2	66.7	-	-	28	60.9
การผลิตสื่อการสอน/ตำรา	7	38.9	12	52.2	-	-	-	-	19	41.3
การพัฒนาทักษะทางภาษา	5	27.8	6	26.1	-	-	-	-	11	23.9
เทคนิคการวัดและประเมิน	-	-	4	17.4	-	-	-	-	4	8.7

รายละเอียดของการเสนอผลงานวิชาการแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้ ประเด็นการพัฒนา
หลักสูตรทางภาษาต่างประเทศ หัวเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอคือทฤษฎีหลักสูตร (55.6%) ส่วน
หัวเรื่องอื่น ๆ คือ เทคนิคหลักสูตร (33.3%) และเนื้อหาหลักสูตร (11.1%) ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

การเสนอผลงานด้าน การพัฒนาหลักสูตร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทฤษฎีหลักสูตร	2	50.0	2	100.0	1	100.0	-	-	5	55.6
เนื้อหาหลักสูตร	-	-	-	-	-	-	1	50.0	1	11.1
เทคนิคหลักสูตร	2	50.0	-	-	-	-	1	50.0	3	33.3
รวม	4	100.0	2	100.0	1	100.0	2	100.0	9	100.0

ประเด็นการเสนอผลงานวิชาการด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
หัวเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอ คือ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอน (64.3%)
และเทคนิคการสอน (35.7%) ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการด้านวิธี
จัดการเรียนการสอนทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

การเสนอผลงานด้านวิธีการ จัดการเรียนการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เทคนิคการสอน	3	75.0	2	20.0	-	-	-	-	5	35.7
พัฒนาความรู้ทางการจัด การเรียนการสอนภาษา	1	25.0	8	80.0	-	-	-	-	9	64.3
รวม	4	100.0	10	100.0	-	-	-	-	14	100.0

ประเด็นการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ มีเฉพาะ
ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านนี้ หัวเรื่องที่ผู้สอน
ทั้งสองระดับส่วนใหญ่นำเสนอ มีจำนวนเท่ากัน คือ การพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ การพัฒนา
ทักษะการอ่าน และการพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (33.3%) ดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการด้านการ
พัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

การเสนอผลงานด้านการพัฒนา ทักษะทางภาษาต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาทักษะภาษารวม ทุกทักษะ	1	100.0	-	-	-	-	-	-	1	33.3
การพัฒนาทักษะการอ่าน	-	-	1	50.0	-	-	-	-	1	33.3
การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะทาง	-	-	1	50.0	-	-	-	-	1	33.3
รวม	1	100.0	2	100.0	-	-	-	-	3	100.0

ประเด็นการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษา
ต่างประเทศ มีเฉพาะผู้สอนระดับมัธยมศึกษาที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านนี้ หัวเรื่องที่
ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอคือ การวัดผลทั่วไป (66.7%) และการวัดผลตามสภาพจริง (33.3%)
ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามหัวเรื่องการมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

การเสนอผลงานด้าน เทคนิคการวัดและประเมินผล	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การวัดผลตามสภาพจริง	-	-	1	33.3	-	-	-	-	1	33.3
การวัดผลทั่วไป	-	-	2	66.7	-	-	-	-	2	66.7
รวม	-	-	3	100.0	-	-	-	-	3	100.0

ผู้สอนส่วนใหญ่ได้นำประสบการณ์ด้านการศึกษาอบรม การประชุมสัมมนา และการเสนอผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำมาพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (73.3%) ส่วนประเด็นอื่น ๆ คือนำมาปรับเทคนิคในการสอนให้เหมาะสมกับผู้สอน (35.1%) นำมาพัฒนาเอกสารการสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอน (19.8%) นำมาพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (4.6%) และนำมาพัฒนาการทำวิจัยชั้นเรียน (3.8%) ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นการนำประสบการณ์ด้านการศึกษาอบรม การประชุมสัมมนา และการเสนอผลงานวิชาการ เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับระดับสถานศึกษา

การนำประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมาประยุกต์	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นำมาพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	36	64.3	42	80.8	8	61.5	10	100.0	96	73.3
นำมาพัฒนาเอกสารการสอนและสื่อประกอบการเรียนการสอน	11	19.6	12	23.4	3	23.1	-	-	26	19.8
นำมาปรับเทคนิคในการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	26	46.4	17	32.7	2	15.4	1	10.0	46	35.1
นำมาพัฒนาการทำวิจัยชั้นเรียน	1	1.8	3	5.8	1	7.7	-	-	5	3.8
นำมาพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	2	3.6	2	3.8	1	7.7	1	10.0	6	4.6

เมื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศด้วยวิธีต่าง ๆ พบว่าผู้สอนพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองในระดับแตกต่างกันไปในแต่ละวิธีดังต่อไปนี้

การเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับใช้วิธีในระดับมาก (59.9%) โดยผู้สอนในระดับอุดมศึกษานั้นใช้วิธีนี้อยู่ในระดับมาก/มากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (44.4%)

การฟังข่าวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนระดับประถมศึกษามัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับน้อย (50.8%, 44.3% และ 40% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับมากที่สุด และในระดับน้อยจำนวนใกล้เคียงกัน (38.9% และ 33.3% ตามลำดับ)

การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ ยกเว้นระดับประถมศึกษา ใช้วิธีนี้ในระดับมาก (47.5%, 56% และ 44.4% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับประถมศึกษาใช้วิธีในระดับน้อย (47.6%)

การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ ยกเว้นระดับอุดมศึกษา ไม่ได้ใช้วิธีนี้เลย (46%, 41% และ 36% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับน้อย (38.9%)

การสนทนากับชาวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่แต่ละระดับสถานศึกษาใช้วิธีนี้ในระดับแตกต่างกันไป ดังนั้น ผู้สอนระดับประถมศึกษา และอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับน้อย (41.3% และ 44% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับน้อยและมากในจำนวนใกล้เคียงกัน (36.1% และ 34.4% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับมากและมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (35.3%)

การฟังเพลง/ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ ยกเว้น ระดับอุดมศึกษา ใช้วิธีนี้ ในระดับน้อย (42.9%, 42.6% และ 52% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับมากและมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (38.9%)

การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละระดับสถานศึกษาใช้วิธีในระดับแตกต่างกันไปดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในระดับน้อย (44.4% และ 32.8% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในระดับมากที่สุด (52.0%) ดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศด้วย
การเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองกับระดับการศึกษาศาสนศึกษา

ระดับการพัฒนาความรู้และ ทักษะด้วยตนเอง	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	2	3.2	-	-	-	-	-	-	2	1.2
ทำน้อย	13	20.3	7	11.5	4	16.0	2	11.1	26	15.6
ทำมาก/ทำมากที่สุด	48	72.6	54	88.5	21	84.0	16	88.8	139	83.3
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
ฟังข่าวภาษาต่างประเทศ										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	15	23.8	9	14.8	6	24.0	1	5.6	31	18.6
ทำน้อย	65	50.8	27	44.3	10	40.0	6	33.3	75	44.9
ทำมาก/ทำมากที่สุด	16	25.4	25	41.0	9	36.0	11	61.1	61	36.5
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	15	23.8	4	6.6	2	8.0	-	-	21	12.6
ทำน้อย	30	47.6	19	31.1	7	28.0	5	27.8	61	36.5
ทำมาก/ทำมากที่สุด	18	28.5	38	62.3	16	64.0	13	72.2	85	50.9
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	36	57.1	30	49.2	13	52.0	3	16.7	82	49.1
ทำน้อย	20	31.7	16	26.2	5	20.0	7	38.9	48	28.7
ทำมาก/ ทำมากที่สุด	10	11.1	15	24.6	7	28.0	8	44.5	37	22.2
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
สนทนากับชาวต่างประเทศ										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	18	28.6	11	18.0	6	24.0	2	11.8	37	22.3
ทำน้อย	26	41.3	22	36.1	11	44.0	3	17.6	62	37.3
ทำมาก/ ทำมากที่สุด	19	30.2	28	45.9	8	32.0	12	70.6	67	40.3
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	17	100.0	166	100.0
ฟังเพลง/ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม										
ไม่ทำเลย/ ทำน้อยที่สุด	12	19.0	5	8.2	2	8.0	1	5.6	20	12.0
ทำน้อย	27	42.9	26	42.6	13	52.0	3	16.7	69	41.3
ทำมาก/ทำมากที่สุด	24	38.1	30	49.2	10	40.0	14	77.8	78	46.7
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

ระดับการพัฒนาความรู้และทักษะด้วยตนเอง	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต										
ไม่ทำเลย/ทำน้อยที่สุด	23	36.5	15	24.6	4	16.0	3	16.7	45	27.0
ทำน้อย	28	44.4	20	32.8	8	32.0	1	5.6	57	34.1
ทำมาก/ทำมากที่สุด	12	19.1	26	42.6	13	52.0	14	77.8	65	39.0
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

4.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอน ดำรง สื่อการเรียนประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

4.2.2.1 การใช้รูปแบบการสอน

การใช้รูปแบบการสอนแบบต่างๆ ของผู้สอนแต่ละระดับจะคล้ายคลึงกัน ดังนั้นสามารถอธิบายเป็นภาพรวมได้ดังนี้ รูปแบบที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในระดั้มาก/มากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด (92.8%) การฝึกพูดในชั้นเรียน (75.4%) การฝึกฟังในชั้นเรียน (70.7%) การทำกิจกรรมกลุ่ม (68.9%) และการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง (67.7%) รูปแบบที่ใช้ในระดับน้อยและมาก/มากที่สุดใกล้เคียงกันคือการทำบทบาทสมมติ (44.9% และ 45.5% ตามลำดับ) รูปแบบส่วนใหญ่ที่ใช้ระดับน้อยคือ การทำโครงการ 43.7% และรูปแบบที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในระดั้น้อยที่สุด/ไม่เลย คือ การพาไปศึกษานอกสถานที่ (49.7%) ดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับการใช้รูปแบบการสอนแบบต่างๆ กับระดับสถานศึกษา

การใช้รูปแบบการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบรรยาย										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	9	14.3	5	8.2	2	8	0	0	16	9.6
น้อย	21	33.3	28	45.9	6	24.0	4	22.2	59	35.3
มาก/มากที่สุด	33	52.4	28	45.9	17	68	14	77.8	92	55.1
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การทำแบบฝึกหัด										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
น้อย	5	7.9	5	8.2	-	-	2	11.2	12	7.2
มาก/มากที่สุด	58	92.1	56	91.8	25	100	16	88.8	155	92.8
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

การใช้รูปแบบ การสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การอภิปรายไวยากรณ์										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	4	6.4	3	4.9	1	4.0	1	5.6	9	5.4
น้อย	34	54.0	22	36.1	9	36.0	6	33.3	71	42.5
มาก/มากที่สุด	25	39.6	36	59.0	15	60.0	11	61.1	87	52.1
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การแปลบทเรียน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	3	4.8	7	11.5	3	12.0	3	16.7	16	9.6
น้อย	20	31.7	21	34.4	7	28.0	4	22.2	52	31.1
มาก/มากที่สุด	40	63.5	33	54.1	15	60.0	11	61.1	99	59.3
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การฝึกพูดในชั้นเรียน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	1	1.6	1	1.6	1	4.0	-	-	3	18.0
น้อย	14	22.2	15	24.7	6	24.0	3	16.7	38	22.8
มาก/มากที่สุด	48	76.2	45	73.8	18	72.0	15	83.3	126	75.4
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การฝึกฟังในชั้นเรียน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	2	3.2	-	-	1	4.0	-	-	3	1.8
น้อย	12	19.0	21	34.4	8	32.0	5	27.8	46	27.5
มาก/มากที่สุด	49	77.8	38	65.6	16	64.0	13	72.2	118	70.7
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การทำกิจกรรมกลุ่ม										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	3	4.8	1	1.6	1	4.0	-	-	5	3.0
น้อย	17	27.0	16	26.2	7	28.0	7	38.9	47	28.1
มาก/มากที่สุด	43	68.2	44	72.1	17	68.0	11	61.1	115	68.9
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การทำบทบาทสมมติ										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	5	7.9	6	9.9	2	8.0	3	16.7	16	9.6
น้อย	30	47.6	30	49.1	9	36.0	6	33.3	75	44.9
มาก/มากที่สุด	28	44.5	25	41.0	14	56.0	9	50.0	76	45.5
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การทำโครงการงาน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	21	33.3	15	24.6	15	60.0	4	22.3	55	32.9
น้อย	31	49.2	26	42.6	7	28.0	9	49.9	73	43.7
มาก/มากที่สุด	11	17.5	20	32.8	3	12.0	5	27.8	39	23.4
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

การใช้รูปแบบการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	11	17.5	4	6.6	-	-	1	5.6	16	9.6
น้อย	15	23.8	14	23.0	5	20.0	4	22.2	38	22.8
มาก/มากที่สุด	37	58.7	43	70.5	20	80.0	13	72.2	113	67.7
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การพาไปศึกษานอกสถานที่										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	31	49.2	23	37.8	19	76.0	10	55.6	83	49.7
น้อย	22	34.9	29	47.4	6	24.0	7	38.9	64	38.3
มาก/มากที่สุด	10	15.9	9	14.8	-	-	1	5.6	20	12.0
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

เมื่อถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้สอนระดับมัธยมศึกษา เลือกการร้องเพลง และเล่นเกมทางภาษามากที่สุด (88.9% และ85.7% ตามลำดับ) ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาเลือกการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชนมากที่สุด (88.3% และ88.9%) และผู้สอนระดับอาชีวศึกษา เลือกการเล่นเกมทางภาษามากที่สุด (80.0%) แต่การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชนเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนทุกระดับเลือกเป็นลำดับต้น ๆ ดังนั้น ความถี่รวมจึงเป็นอันดับ 1 (80.7%) ในขณะที่การหัดพูดกับชาวต่างชาติ การทำโครงการ และการเข้าค่ายภาษา/ทัศนศึกษา ผู้สอนเลือกน้อยมาก โดยเฉพาะผู้สอนระดับอุดมศึกษาไม่เลือกการหัดพูดกับชาวต่างชาติและการทำโครงการ ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามกิจกรรมที่เห็นว่าจะมีประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ร้องเพลง	56	88.9	44	73.3	12	48.0	6	33.3	118	71.1
เล่นเกมทางภาษา	54	85.7	42	70.0	20	80.0	10	55.6	126	75.9
เล่นละคร	39	61.9	39	65.0	14	56.0	9	50.0	101	60.8
เล่าเรื่อง	31	49.2	38	63.3	10	40.0	13	72.2	92	55.4
พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน	46	73.0	53	88.3	19	76.0	16	88.9	134	80.7
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม	34	54.0	37	61.7	15	60.0	14	77.8	100	60.2
เขียนบันทึกประจำวัน	36	57.1	45	75.0	15	60.0	7	38.9	103	62.0

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์/ อินเตอร์เน็ต	38	60.3	30	50.0	13	52.0	13	72.2	94	56.6
การหัดพูดกับชาวต่างชาติ	2	3.2	1	1.7	1	4.0	-	-	4	2.4
การทำโครงการ	-	-	3	5.0	-	-	-	-	3	1.8
การเข้าค่ายภาษา/ทัศนศึกษา	1	1.6	1	1.7	-	-	1	5.6	3	1.8

4.2.2.2 ตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

เกี่ยวกับตำราและสื่อการเรียน พบว่าผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่เลือกตำราและสื่อการเรียนเอง และผู้สอนผลิตเอง (86.8% และ 64.1% ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบผู้สอนในแต่ละระดับในการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา พบว่าผู้สอนระดับมัธยมศึกษาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา มากกว่าผู้สอนระดับอื่น ๆ (52.5%) และผู้สอนระดับอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาน้อยที่สุด (4.0%) ดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามตำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตร / กระบวนการวิชาที่สอนกับระดับสถานศึกษา

ตำราและสื่อการเรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียน/สถาบันกำหนด	34	54.0	15	24.6	13	52.0	6	33.3	68	40.7
ผู้สอนเป็นคนเลือกเอง	53	84.1	60	98.4	20	80.0	12	66.7	145	86.8
ผู้สอนผลิตเอง	45	71.4	39	63.9	13	52.0	10	55.6	107	64.1
ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา	25	39.7	32	52.5	1	4.0	4	22.2	62	37.1

เกี่ยวกับลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนพบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับใช้ตำราในประเทศและผู้สอนเรียบเรียงจากแหล่งต่าง ๆ จำนวนเท่ากัน (88.0%) ดังตารางที่ 46

ตารางที่ 46 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนกับระดับสถานศึกษา

ลักษณะของเอกสาร ประกอบการเรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำราในประเทศ	58	92.1	52	85.2	23	92.0	14	77.8	147	88.0
ตำราต่างประเทศ	8	12.7	27	44.3	7	28.0	10	55.6	52	31.1
เอกสารที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง	29	46.0	33	54.1	12	48.0	13	72.2	87	52.1
ผู้สอนเรียบเรียงจากแหล่งต่าง ๆ	49	77.8	58	95.1	23	92.0	17	94.4	147	88.0
เอกสารที่มีผู้เรียบเรียงไว้	33	52.4	41	67.2	10	40.0	10	55.6	94	56.3

ผู้สอนใน 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา เลือกข้อสอบปรนัยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเป็นอันดับที่ 1 มากที่สุด (37.5% 32.7% และ 44% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกข้อสอบอัตนัย เป็นอันดับ 1 มากที่สุด (38.9%) ส่วนการวัดผลโดยใช้โครงการเป็นหัวข้อที่ผู้สอนไม่เลือกเป็นอันดับ 1 ยกเว้นระดับประถมศึกษา ซึ่งมีผู้สอนเลือกเพียงคนเดียว (1.6%) ดังตารางที่ 47

ตารางที่ 47 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามเครื่องมือในการวัดผลที่เลือกเป็นอันดับ 1 กับระดับสถานศึกษา

เครื่องมือวัดผลที่เลือก เป็นอันดับ 1	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อสอบปรนัย	24	37.5	20	32.7	11	44.0	6	33.3	61	36.3
ข้อสอบอัตนัย	10	15.6	10	16.4	8	32.0	7	38.9	35	20.9
สอบปฏิบัติจริง	14	21.9	17	27.9	4	16.0	4	22.2	39	23.2
ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน	15	23.4	14	23.0	2	8.0	1	5.6	32	19
โครงการ	1	1.6	-	-	-	-	-	-	1	0.6
รวม	64	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	168	100.0

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเป็นอันดับ 2 ผู้สอนแต่ละระดับเลือกเป็นจำนวนมากที่สุดแตกต่างกันไป โดยผู้สอนระดับประถมศึกษาเลือกสอบปฏิบัติจริง (45.8%) ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาเลือกข้อสอบอัตนัย (34.9%) ผู้สอนระดับอาชีวศึกษา เลือกข้อสอบปรนัย การฝึกปฏิบัติจริงและชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน เป็นจำนวนเท่ากัน (28%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกการสอบปฏิบัติจริง (38.9%) ดังตารางที่ 48

ตารางที่ 48 ร้อยละของผู้สอน จำนวนตามเครื่องมือในการวัดผลที่เลือกเป็นอันดับ 2 กับระดับสถานศึกษา

เครื่องมือวัดผลที่เลือกเป็นอันดับ 2	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ข้อสอบปรนัย	12	19.7	10	15.9	7	28.0	3	16.7	32	19.2
ข้อสอบอัตนัย	12	19.7	22	34.9	4	16.0	2	11.1	40	24.0
สอบปฏิบัติจริง	28	45.8	17	27.0	7	28.0	7	38.9	59	35.2
ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน	9	14.8	11	17.4	7	28.0	6	33.3	33	19.8
โครงการ	-	-	3	4.8	-	-	-	-	3	1.8
รวม	61	100.0	63	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0

4.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ และทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา

4.2.3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำหรับประเด็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษาที่ 7 ที่ผู้สอนทุกระดับมีความคิดเห็นตรงกันเป็น 2 อันดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน และสื่อประกอบการสอน (75.6% และ 54.9% ตามลำดับ) ส่วนลำดับที่ 3 ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เลือกปัญหาด้านภาระงาน (42.4% และ 44% ตามลำดับ) แต่ผู้สอนระดับประถมศึกษาเลือกปัญหาด้านระยะเวลาในการฝึกฝนทักษะ (50%) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน (44.4%) ดังตารางที่ 49

ตารางที่ 49 ร้อยละของผู้สอน จำนวนตามประเด็นปัญหาในการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาระงาน	26	41.9	25	42.4	11	44.0	3	16.7	65	39.6
หลักสูตร	17	27.4	23	39.0	8	32.0	2	11.1	50	30.5
ผู้เรียน	44	71.0	47	79.7	21	84.0	12	66.7	124	75.6
จำนวนผู้เรียน	26	41.9	18	30.5	8	32.0	8	44.4	60	36.6
แหล่งการเรียนรู้ในชั้นเรียน	20	32.3	20	33.9	7	28.0	2	11.1	49	29.9

ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรยากาศในการเรียน	7	11.3	16	27.1	1	4.0	1	5.6	25	15.2
ระยะเวลาการฝึกทักษะ	31	50.0	14	23.7	6	24.0	6	33.3	57	34.8
ช่วงเวลาในการเรียน	11	17.7	10	16.9	9	36.0	3	16.7	33	20.1
สื่อประกอบการสอน	37	59.7	31	52.5	12	48.0	10	55.6	90	54.9

รายละเอียดของปัญหาและข้อเสนอแนะของแต่ละปัญหามีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาจากผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้น้อย ผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันมาก และผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือมีการสอนภาษาต่างประเทศให้มากกว่าเดิม มีการสอบก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน และครูผู้ปกครองควรกวาดขันเอาใจใส่เด็กมากขึ้นในด้านการเรียนภาษาต่างประเทศ ดังตารางที่ 50

ตารางที่ 50 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
กับระดับสถานศึกษา

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้เรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันมาก	6	14.0	14	32.6	8	40.0	3	27.3	31	26.5
ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ	12	27.9	13	30.2	9	45.0	1	9.1	35	29.9
ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้น้อย	27	62.8	19	44.2	11	55.0	8	72.7	65	55.6
ผู้เรียนประสบปัญหาความยากจนและปัญหาครอบครัว	10	23.3	-	-	-	-	-	-	10	8.5
ข้อเสนอแนะ										
มีการสอบก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียน	4	11.8	8	21.6	6	35.3	3	37.5	21	21.9
มีการสอนพื้นฐานภาษาต่างประเทศให้มากกว่าเดิม	14	41.2	22	59.5	8	47.1	3	37.5	47	49.0

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับผู้เรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หาวิธีการสอนเทคนิคที่น่าสนใจ สื่อที่ใช้ในการสอนมีคุณภาพ	9	26.5	10	27.0	4	23.5	1	12.5	24	25.0
รัฐบาลช่วยเหลือเงิน ทุนเด็กที่ ยากจน	6	17.6	-	-	-	-	-	-	6	6.3
ครูผู้ปกครองควรควักขันเอาใจใส่ เด็กมากขึ้นให้เอาใจใส่ด้านการ เรียนการสอนภาษา ต่างประเทศ	12	35.3	4	10.8	4	23.5	3	37.5	23	24.0

2. ปัญหาภาระงาน คือ อาจารย์มีงานอื่นรับผิดชอบมากนอกเหนือจากงานสอน อาจารย์มี
วิชาสอนมาก และอาจารย์มีการประชุมมากเกินไป ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือ เพิ่มบุคลากรใน
หน่วยงาน และไม่ให้ครูสอนหลายวิชาในคราวเดียวกัน ดังตารางที่ 51

ตารางที่ 51 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาภาระงานที่ประสบในการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศ

ประเด็นเกี่ยวกับ ภาระงาน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
อาจารย์มีวิชาสอนมาก	13	50.0	8	34.8	4	44.4	2	100.0	27	45.0
อาจารย์มีการประชุมมากเกินไป	2	7.7	1	4.6	-	-	-	-	3	5.0
อาจารย์มีงานอื่นรับผิดชอบมาก นอกเหนือจากงานสอน	17	65.4	20	87.0	7	77.8	1	50.0	45	75.0
ข้อเสนอแนะ										
ไม่ให้ครูสอนหลายวิชาในคราว เดียวกัน	1	4.5	1	5.9	-	-	1	50.0	3	6.3
เพิ่มบุคลากรในหน่วยงาน	17	77.3	10	58.8	3	42.9	-	-	30	62.5
อาจารย์มีงานอื่นรับผิดชอบมาก นอกเหนือจากงานสอน	6	27.3	8	47.1	4	57.1	1	50.0	19	39.6

3. เกี่ยวกับปัญหาหลักสูตร พบว่าผู้สอนระดับอุดมศึกษาเห็นว่ามีประเด็นเดียว คือ วิชา บัณฑิตภาษาอังกฤษน้อยไป ในขณะที่ผู้สอนทั้ง 3 ระดับคือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา เห็นว่าหลักสูตรไม่ชัดเจน ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเห็นว่าเนื้อหาการเรียนการสอน มากเกินไป และหลักสูตรเก่าไม่สามารถนำมาใช้ได้ จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการประชุมจัดทำ หลักสูตรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นำหลักสูตรเก่า-ใหม่มาประสานกัน และมีการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นวิชาบังคับมากขึ้นในระดับอุดมศึกษา ดังตารางที่ 52

ตารางที่ 52 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาหลักสูตรที่ประสบในการเรียนการสอนภาษา ต่างประเทศ

ประเด็นเกี่ยวกับ หลักสูตร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
วิชาบังคับภาษาอังกฤษน้อยไป	1	6.3	-	-	1	16.7	1	100.0	3	7.5
หลักสูตรท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับ ส่วนกลาง	-	-	1	5.9	1	16.7	-	-	2	5.0
เนื้อหาการเรียนมากเกินไป	6	37.5	4	23.5	-	-	-	-	10	25.0
หลักสูตรเก่าไม่สามารถนำมาใช้ได้	5	31.3	4	23.5	-	-	-	-	9	22.5
หลักสูตรไม่ชัดเจน	5	31.3	9	52.9	4	66.7	-	-	18	45.0
ข้อเสนอแนะ										
มีการเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชา บังคับมากขึ้น	2	15.4			1	20.0	1	100.0	4	12.9
ลดเนื้อหาการเรียนที่ไม่สำคัญออก คำนึงถึงพื้นฐานผู้เรียน	4	30.8	1	8.3	-	-	-	-	5	16.1
หลักสูตรเก่า – ใหม่มีการนำมา ประสานกันและศึกษาความ ต้องการของผู้เรียน	2	15.4	2	16.7	3	60.0	-	-	7	22.6
การประชุมจัดทำหลักสูตรให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน	7	53.8	10	83.3	1	20.0	-	-	18	58.1

4. ปัญหาระยะเวลาในการฝึกฝนทักษะ มีข้อเสนอแนะ คือ เพิ่มระยะเวลาในการฝึกทักษะ ตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ฝึกครบทุกคน และแบ่งคาบเรียนภาษาต่างประเทศเป็น 1-2 ชั่วโมง/วัน ดังตารางที่ 53

ตารางที่ 53 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาระยะเวลาในการฝึกทักษะ(จำนวนชั่วโมง)ที่ประสบใน
การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ ระยะเวลาในการฝึกทักษะ (จำนวนชั่วโมง)	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ชั่วโมงการสอนติดต่อกัน มากเกินไป	-	-	1	10.0	-	-	1	16.7	2	3.8
ระยะเวลาในการฝึกทักษะ น้อยไป	30	100.0	9	90.0	6	100.0	5	83.3	50	96.2
ข้อเสนอแนะ										
แบ่งคาบเรียนภาษา ต่างประเทศเป็น 1-2 ชั่วโมง/วัน	-	-	1	12.5	-	-	-	-	1	2.7
เพิ่มระยะเวลาในการฝึก ทักษะตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ฝึกครบทุกคน	20	90.9	7	87.5	2	100.0	5	100.0	34	91.9
เพิ่มชั่วโมงการเรียน ภาษาต่างประเทศเป็น 4 คาบ/สัปดาห์	2	9.1	-	-	-	-	-	-	2	5.4

5. ปัญหาจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน คือ มีผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ข้อเสนอแนะ คือ ควร
ปรับให้จำนวนผู้เรียนต่อห้องให้อยู่ระหว่าง 25-35 คน ดังตารางที่ 54

ตารางที่ 54 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาจำนวนผู้เรียนที่ประสบในการเรียนการสอนภาษา
ต่างประเทศ

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับ จำนวนผู้เรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป	26	100.0	17	100.0	6	100.0	5	100.0	54	100.0
ข้อเสนอแนะ										
ปรับจำนวนผู้เรียนต่อห้อง ให้พอดีระหว่าง 25-35 คน	24	100.0	17	100.0	5	100.0	5	100.0	51	100.0

6. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าอุปกรณ์ช่วยสอนไม่มีหรือมีก็ชำรุด ผู้สอนทุกระดับยกเว้นระดับอุดมศึกษาเห็นว่าห้องเรียนไม่พอหรือไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา และผู้สอนมีข้อเสนอแนะ คือ ให้มีอุปกรณ์ช่วยสอนอย่างเพียงพอ และสร้างแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือห้องเรียนเพิ่มเติม ดังตารางที่ 55

ตารางที่ 55 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาแหล่งการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
อุปกรณ์ช่วยสอนไม่มี/ชำรุด	12	70.6	13	81.3	3	60.0	1	100.0	29	74.4
ห้องเรียนแออัดคับแคบ	-	-	1	6.3	-	-	-	-	1	2.6
ห้องเรียนไม่พอ/ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา	6	35.3	4	25.0	2	40.0	-	-	12	30.8
ข้อเสนอแนะ										
การมีอุปกรณ์ช่วยสอนอย่างเพียงพอ เช่น ไมโครโฟน ดิกชันนารี เครื่องฉายข้ามศีรษะ	13	76.5	10	71.4	3	60.0	1	100.0	27	73.0
การสร้างแหล่งการเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ/ห้องเรียนเพิ่มเติม	5	29.4	4	28.6	2	40.0	-	-	11	29.7

7. ปัญหาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าห้องเรียนแออัดนักเรียนรบกวนสมาธิกันและเสียงดัง แต่ผู้สอนไม่ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะ ดังตารางที่ 56

ตารางที่ 56 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาบรรยากาศในชั้นเรียนที่ประสบในการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศ

ประเด็นปัญหา เกี่ยวกับ บรรยากาศในชั้นเรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ห้องแออัด นักเรียน รบกวนสมาธิกัน	13	76.5	10	71.4	3	60.0	1	100.0	27	73.0
ห้องอบอ้าว เสียงดัง	-	-	9	75.0	1	100.0	-	-	10	47.6

8. ปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลาในการเรียน ผู้สอนเห็นว่า การเรียนตอนบ่ายผู้เรียนขาดความสนใจและขาดสมาธิง่าย ข้อเสนอแนะคือ เลือกเวลาเรียนเป็นตอนเช้า และหากิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนตลอดเวลา ดังตารางที่ 57

ตารางที่ 57 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาช่วงเวลาในการเรียน(เช้า-บ่าย)ที่ประสบในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ช่วงเวลาในการเรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ช่วงเวลาเรียนคำเกินไป	1	10.0	-	-	-	-	1	100.0	2	6.9
เรียนตอนบ่ายเด็กขาด ความสนใจขาดสมาธิง่าย	9	90.0	9	100.0	7	77.8	-	-	25	86.2
ช่วงเวลาท้ายคาบเด็กจะ ว่างส่งเสียงดังและไม่ สนใจเรียนในห้อง	-	-	-	-	2	22.2	-	-	2	6.9
ข้อเสนอแนะต่อประเด็นปัญหาช่วงเวลาในการเรียน (เช้า-บ่าย)										
เลือกเวลาในการเรียน ภาษาต่างประเทศเป็นช่วง เช้า	6	66.7	5	62.5	2	40.0	-	-	13	56.5
ปรับตารางสอนให้ เหมาะสมกับความต้องการ ของผู้เรียนและผู้สอน	-	-	1	12.5	2	40.0	1	100.0	4	17.4
หากิจกรรมเสริมเพื่อให้ ผู้เรียนตื่นตัวตลอดเวลา มีสื่อการสอนที่ดี	3	33.3	3	37.5	1	20.0	-	-	7	30.4

9. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อประกอบการสอน พบว่าผู้สอนเห็นว่ายังขาดสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และขาดสื่อการสอนที่หลากหลาย และบางอย่างมีสื่อทันสมัยแต่ขาดทักษะการใช้ ข้อเสนอแนะ คือเพิ่มสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มสื่อการสอนที่หลากหลาย เพียงพอและมีการจัดอบรมการใช้สื่อต่าง ๆ ดังตารางที่ 58

ตารางที่ 58 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามประเด็นปัญหาสื่อประกอบการสอนที่ประสบในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษประเทศ

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสื่อประกอบการสอน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเด็นปัญหา										
ขาดสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์	28	80.0	19	70.4	5	50.0	4	50.0	56	70.0
ขาดสื่อการสอนที่หลากหลายประเภท	14	40.0	10	37.0	7	70.0	6	75.0	37	46.3
สื่อประกอบการสอนทันสมัยแต่ขาดทักษะการใช้	1	2.9	1	3.7	-	-	-	-	2	2.5
ข้อเสนอแนะ										
เพิ่มสื่อการสอนที่หลากหลายและเพียงพอ	10	31.3	10	41.7	7	70.0	6	85.7	33	45.2
เพิ่มสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์	24	75.0	18	75.0	5	50.0	3	42.9	50	68.5
จัดอบรมการใช้สื่อต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์	1	3.1	1	4.2	-	-	-	-	2	2.7

4.2.3.2 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศ

เมื่อถามถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับเห็นพ้องกันว่าความพร้อมของผู้เรียนเป็นอุปสรรคมาก/มากที่สุด (75.9%) อุปสรรคที่เกือบครึ่งหนึ่งของผู้สอนเห็นว่าเป็นอุปสรรคในระดับมาก/มากที่สุด คือสื่อ/อุปกรณ์การสอน (46.4%) และภาระงาน (41.5%) ส่วนสาเหตุอื่นๆ ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอุปสรรคในระดับไม่เลย/น้อยที่สุดได้แก่ การสนับสนุนจากสถาบัน (54.5%) และความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของผู้สอน (53.3%) ดังตารางที่ 59

ตารางที่ 59 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามระดับความคิดเห็นของสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศกับระดับสถานศึกษา

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาระงาน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	28	44.4	12	20.0	11	44.0	10	55.5	61	36.7
น้อย	8	12.7	16	26.7	7	28.0	5	27.8	36	21.7
มาก/มากที่สุด	27	42.9	32	53.4	7	28.0	3	16.7	69	41.5
รวม	63	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0
ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศที่สอน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	27	47.8	32	52.4	16	64.0	14	77.7	89	53.3
น้อย	10	15.9	21	34.4	7	28.0	4	22.2	42	25.1
มาก/มากที่สุด	26	41.2	8	13.1	2	8.0	-	-	36	21.6
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิธีการสอน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	37	58.7	28	46.2	15	60.0	8	44.4	88	52.7
น้อย	11	17.5	17	27.9	8	32.0	6	33.3	42	25.1
มาก/มากที่สุด	15	23.8	16	26.2	2	8.0	4	22.2	37	22.2
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
การสนับสนุนจากสถาบัน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	40	63.5	33	54.1	9	36.0	9	50.0	91	54.5
น้อย	11	17.5	12	19.7	4	16.0	6	33.3	33	19.8
มาก/มากที่สุด	12	19.0	16	26.2	12	48.0	3	16.7	43	25.8
รวม	63	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	167	100.0
จำนวนชั่วโมง/สัปดาห์ของวิชาภาษาต่างประเทศ										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	30	47.6	35	58.3	13	52.0	11	64.7	89	54.0
น้อย	8	12.7	10	16.7	4	16.0	4	23.5	26	15.8
มาก/มากที่สุด	25	39.6	15	25.0	8	32.0	2	11.8	50	30.0
รวม	63	100.0	60	100.0	25	100.0	17	100.0	165	100.0
สื่อ/อุปกรณ์การสอน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	16	25.8	18	29.5	6	24.0	7	38.9	47	28.3
น้อย	17	27.4	15	24.6	5	20.0	5	27.8	42	25.3
มาก/มากที่สุด	29	46.8	28	45.9	14	56.0	6	33.3	77	46.4
รวม	62	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0

ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้เรียนในชั้น										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	28	44.4	25	41.7	13	52.0	7	38.9	73	43.9
น้อย	9	14.3	14	23.3	6	24.0	5	27.8	34	20.5
มาก/มากที่สุด	26	41.2	21	35.0	6	24.0	6	33.3	59	35.0
รวม	63	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0
ความพร้อมของผู้เรียน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	7	11.3	2	3.3	1	4.0	1	5.6	11	6.6
น้อย	9	14.5	14	23.0	2	8.0	4	22.2	29	17.5
มาก/มากที่สุด	46	74.2	45	73.7	22	88.0	13	72.2	126	75.9
รวม	62	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0
สภาพห้องเรียน										
ไม่เลย/น้อยที่สุด	27	43.5	35	57.4	11	44.0	9	50.0	82	49.4
น้อย	15	24.2	15	24.6	12	48.0	8	44.4	50	30.1
มาก/มากที่สุด	20	32.6	11	18.1	2	8.0	1	5.6	34	20.5
รวม	62	100.0	61	100.0	25	100.0	18	100.0	166	100.0

4.2.3.3 ทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา

ทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนต้องการพัฒนามากที่สุด พบว่าผู้สอนใน 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ต้องการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด (45%, 30% และ 44% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษา ต้องการพัฒนาการผลิตสื่อการสอน/ตำรา และ การแปลมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (22.2%) ทักษะที่ต้องการพัฒนารองลงมานั้น ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการฟัง ส่วนระดับอาชีวศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการเขียน ดังตารางที่ 60

ตารางที่ 60 ร้อยละของผู้สอน จำแนกตามทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนามากที่สุดกับระดับสถานศึกษา

ทักษะ/เนื้อหาที่ ต้องการพัฒนา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พูด	27	45.0	18	30.0	11	44.0	2	11.1	58	35.6
ฟัง	10	16.6	14	23.2	2	8.0	1	5.6	27	16.6
วิธีการสอน	6	10.0	7	11.7	3	12.0	1	5.6	17	10.4
การผลิตสื่อ การสอน /ตำรา	2	3.3	7	11.7	1	4.0	4	22.2	14	8.6
เขียน	2	3.3	6	10.0	4	16.0	1	5.6	13	8.0
ไวยากรณ์	4	6.7	1	1.7	1	4.0	2	11.1	8	4.9

ทักษะ/เนื้อหาที่ ต้องการพัฒนา	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ่าน	4	6.7	2	3.3	1	4.0	1	5.6	8	4.9
แปล	-	-	3	5.0	1	4.0	4	22.2	8	4.9
หลักสูตร	3	5.0	1	1.7	1	4.0	-	-	5	3.1
การวัดและ ประเมินผล	1	1.7	-	-	-	-	2	11.1	3	1.8
อ่าน	-	-	1	1.7	-	-	-	-	1	0.6
ศัพท์	1	1.7	-	-	-	-	-	-	1	0.6
รวม	60	100.0	60	100.0	25	100.0	18	100.0	163	100.0

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

4.3.1 ข้อมูลทั่วไป

ในเขตการศึกษาที่ 7 มีผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 130 คน เป็นเพศหญิง 93 คน (71.5%) และเพศชาย 37 คน (28.5%) ในจำนวนทั้งหมดแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษา 82 คน อาชีวศึกษา 26 คน และอุดมศึกษา 22 คน บิดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเกษตรกรเป็นสัดส่วนสูงสุดคือ 49.6% รองลงมา คือ อาชีพรับราชการและรับจ้างเป็นสัดส่วน 17.6% และ 15.2% ตามลำดับ ดังตารางที่ 61

ตารางที่ 61 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอาชีพหลักของบิดา/ผู้ปกครองกับระดับสถานศึกษา

อาชีพหลักบิดา	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	37	47.4	13	52.0	12	54.5	62	49.6
รับราชการ	12	15.4	4	16.0	6	27.3	22	17.6
รับจ้าง	14	18.0	4	16.0	1	4.5	19	15.2
ค้าขาย	7	9.0	2	8.0	2	9.1	11	8.8
ธุรกิจส่วนตัว	4	5.1	1	4.0	-	-	5	4.0
พนักงานบริษัท	3	3.8	-	-	-	-	3	2.4
ไม่ได้ทำงาน	1	13.0	-	-	1	4.5	2	1.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-	1	4.0	-	-	1	0.8
รวม	78	100.0	25	100.0	22	100.0	125	100.0

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับมารดา หรือผู้ปกครองก็พบว่าคล้ายคลึงกัน คือ มีอาชีพเกษตรกรรมถึง 50.8% รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง และรับราชการเป็นสัดส่วน 15.1 % และ 12.7% ตามลำดับ ดังตารางที่ 62

ตารางที่ 62 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามอาชีพหลักของมารดา/ผู้ปกครองกับระดับสถานศึกษา

อาชีพหลักมารดา	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	36	45.0	16	64.0	12	57.1	64	50.8
รับจ้าง	14	17.2	3	12.0	2	9.5	19	15.1
รับราชการ	12	15.0	1	4.0	3	14.3	16	12.7
ค้าขาย	9	11.3	2	8.0	3	14.3	14	11.1
ธุรกิจส่วนตัว	4	5.0	1	4.0	1	4.8	6	4.8
ไม่ได้ทำงาน	4	5.0	2	8.0	-	-	6	4.8
พนักงานบริษัท	1	1.3	-	-	-	-	1	0.8
รวม	80	100	25	100.0	21	100.0	126	100.0

กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมาจากสถานศึกษาในสังกัดของรัฐบาลรวม 97 คน และจากเอกชนรวม 33 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 74.6% และ 25.4% ตามลำดับ ดังตารางที่ 63

ตารางที่ 63 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามสังกัดกับระดับสถานศึกษา

สังกัด	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐบาล	68	82.9	12	46.2	17	77.3	97	74.6
เอกชน	14	17.1	14	53.8	5	22.7	33	25.4
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0

ในส่วนของภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมีถึง 95.4% นอกนั้นเป็นภาษาญี่ปุ่นและจีนอย่างละ 1.5% ส่วนภาษาฝรั่งเศสและเวียดนามมีเพียง 0.8% เท่ากัน ดังตารางที่ 64

ตารางที่ 64 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่กับระดับสถานศึกษา

ภาษาต่างประเทศ ที่เรียน	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	77	94.0	25	96.2	18	81.8	124	95.4
ภาษาฝรั่งเศส	1	1.2	-	-	-	-	1	0.8
ภาษาญี่ปุ่น	1	1.2	1	3.8	1	4.5	2	1.5
ภาษาจีน	3	3.6	-	-	2	9.14	2	1.5
ภาษาเวียดนาม	-	-	-	-	1	5.0	1	0.8
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0

เมื่อถามว่าเคยร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศหรือไม่ ผู้เรียนจำนวน 109 คน (83.8%) ตอบว่าเคย มีเพียง 21 ราย (16.2%) ที่ตอบว่าไม่เคย และในกลุ่มที่เคยร่วมกิจกรรมดังกล่าวระบุว่าเคยร่วมกิจกรรมในประเทศเป็นส่วนใหญ่ (97.2%) ผู้ที่ตอบว่าเคยร่วมกิจกรรมทั้งในและต่างประเทศมีเพียง 3 ราย (2.8%) ซึ่งเป็นผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด ดังตารางที่ 65

ตารางที่ 65 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามการเคยร่วมกิจกรรมและสถานที่ที่เคยร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศกับระดับ

กลุ่มตัวอย่าง	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเคยร่วมกิจกรรม								
เคย	76	92.7	18	69.2	15	68.2	109	83.8
ไม่เคย	6	7.3	8	30.8	7	31.8	21	16.2
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
สถานที่ ที่เคยรวมกิจกรรม								
ในประเทศ	73	96.1	18	100.0	15	100.0	106	97.2
ทั้งในและต่างประเทศ	3	3.9	-	-	-	-	3	2.8
รวม	76	100.0	18	100.0	15	100.0	109	100.0

ในด้านกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เคยเข้าร่วมในประเทศ พบว่าผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเคยเข้าร่วมกิจกรรมวันคริสต์มาสกับกิจกรรมแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศเป็นสัดส่วนสูงสุด (76.8% กับ 63.4% ตามลำดับ) ส่วนผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาเคยเข้าร่วมกิจกรรมวันคริสต์มาสเป็นสัดส่วน 66.1% รองลงมาเป็น การเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ (38.4%) ในขณะที่กิจกรรมที่เป็น 2 อันดับต้นในระดับอุดมศึกษาได้แก่ กิจกรรมวันคริสต์มาสและกิจกรรมการแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ (45.4% และ 36.7% ตามลำดับ) ดังตารางที่ 66

ตารางที่ 66 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เคยเข้าร่วมในประเทศกับระดับสถานศึกษา (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรมภาษาต่างประเทศ ที่เข้าร่วมในประเทศ	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วันคริสต์มาส	63	76.8	12	66.1	10	45.4	85	65.3
การเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ	33	40.2	10	38.4	8	36.3	51	39.2
การอบรมภาษาต่างประเทศ	10	12.2	5	19.2	1	4.5	16	12.3
นิทรรศการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ	41	50.0	6	22.0	7	31.8	54	41.5
การแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ	52	63.4	9	34.6	8	36.7	69	53.0
การสอบวัดความรู้ภาษาต่างประเทศ	45	54.8	8	30.7	7	31.8	60	46.1
การเป็นล่ามในงานต่าง ๆ	-	-	-	-	1	4.5	1	0.7

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 52.4% คิดว่าตนเองมีทักษะการฟังอยู่ในระดับค่อนข้างดี 58.5% คิดว่าตนเองมีทักษะการพูดอยู่ในระดับนี้เช่นกัน ในขณะที่ 70.7 คิดว่าทักษะการอ่าน อยู่ในระดับดี/ดีมาก แต่มีเพียง 8.5% คิดว่าทักษะการเขียนของตนเองอยู่ในระดับดี/ดีมาก กลุ่มผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา 50% คิดว่าตนเองมีทักษะการฟังอยู่ในระดับดี/ดีมาก 50% คิดว่าตนเองมีทักษะการพูดอยู่ในระดับค่อนข้างดี 65.4% คิดว่าตนเองมีทักษะการอ่านอยู่ในระดับ ดี/ดีมาก แต่มีเพียง 7.8% คิดว่าทักษะการเขียนของตนเองอยู่ในระดับ ดี/ดีมาก ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถและทักษะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง 50% คิดว่าตนเองมีทักษะการฟังอยู่ในระดับค่อนข้างดี 72.7% คิดว่าตนเองมีทักษะการฟังอยู่ในระดับนี้เช่นกัน 68.2% คิดว่าทักษะการอ่านอยู่ในระดับดี/ดีมาก ในขณะที่ไม่มีผู้เรียนคนใดคิดว่าทักษะการเขียนของตนเองอยู่ในระดับดี/ดีมาก ดังตารางที่ 67

ตารางที่ 67 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสามารถในการใช้ ทักษะภาษา
ต่างประเทศกับระดับการศึกษา

ระดับ ความสามารถ	ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา								
ไม่คิดเลย/ไม่ค่อยดี	5	6.1	3	3.7	3	3.7	30	36.6
ค่อนข้างดี	43	52.4	48	58.5	21	25.6	45	54.9
ดี/ดีมาก	34	41.5	31	37.8	58	70.7	7	8.5
รวม	82	100.0	82	100.0	82	100.0	82	100.0
อาชีวศึกษา								
ไม่คิดเลย/ไม่ค่อยดี	3	11.5	3	11.5	1	3.8	12	46.1
ค่อนข้างดี	10	38.5	13	50.0	8	30.8	12	46.1
ดี/ดีมาก	13	50.0	10	38.5	17	65.4	6	7.8
รวม	26	100.0	26	100.0	26	100.0	26	100.0
อุดมศึกษา								
ไม่คิดเลย/ไม่ค่อยดี	2	9.1	1	4.6	1	4.6	11	50.0
ค่อนข้างดี	11	50.0	16	72.7	6	27.2	11	50.0
ดี/ดีมาก	9	40.9	5	22.7	15	68.2	-	-
รวม	22	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0

นอกจากนี้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการปรับปรุงความสามารถในการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับมาก/มากที่สุด โดยแบ่งเป็นด้านทักษะการฟัง 89.0% การพูด 86.6% การอ่าน 84.1% และการเขียน 84.1% เรียงตามลำดับความต้องการปรับปรุงดังนี้ 1) ทักษะการฟัง 2) ทักษะการพูด 3) ทักษะการอ่านและการเขียน

ส่วนผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการปรับปรุงความสามารถและทักษะภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับมาก/มากที่สุด โดยแบ่งเป็นด้านทักษะการฟัง 77.0% การพูด 80.8% การอ่าน 77.0% และการเขียน 80.8% เรียงลำดับความต้องการปรับปรุงทักษะต่างๆ ได้ดังนี้ 1) ทักษะการพูดและทักษะการเขียน 2) ทักษะการฟังและทักษะการอ่าน

ในระดับอุดมศึกษาผู้เรียนส่วนใหญ่มีความต้องการปรับปรุงความสามารถและทักษะภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับมาก/มากที่สุด โดยแบ่งเป็นด้านทักษะการฟัง 95.5% การพูด 95.5% การอ่าน 91% และการเขียน 91% เรียงลำดับความต้องการปรับปรุงทักษะต่างๆ ได้ ดังนี้ 1) ทักษะการฟังและทักษะการพูด 2) ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน ดังตารางที่ 68

ตารางที่ 68 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามระดับความต้องการปรับปรุงความสามารถในการใช้ทักษะภาษา
ต่างประเทศกับระดับการศึกษา

ระดับความต้องการ	ฟัง		พูด		อ่าน		เขียน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา								
ไม่ต้องการ/ต้องการน้อยที่สุด	2	2.4	1	1.2	4	4.9	3	3.7
ต้องการน้อย	7	8.6	10	12.2	9	11.0	10	12.2
ต้องการมาก/ต้องการมากที่สุด	73	89.0	71	86.6	69	84.1	69	84.1
รวม	82	100.0	82	100.0	82	100.0	82	100.0
อาชีวศึกษา								
ไม่ต้องการ/ต้องการน้อยที่สุด	3	11.5	2	7.7	2	7.7	2	7.7
น้อย	3	11.5	3	11.5	4	15.3	3	11.5
มาก/มากที่สุด	20	77.0	21	80.8	20	77.0	21	80.8
รวม	26	100.0	26	100.0	26	100.0	26	100.0
อุดมศึกษา								
ไม่เลย/ต้องการน้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-	-
น้อย	1	4.5	1	4.5	2	9.0	2	9.0
มาก/มากที่สุด	21	95.5	21	95.5	20	91.0	20	91.0
รวม	22	100.0	22	100.0	22	100.0	22	100.0

4.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาษาต่างประเทศที่เรียน

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นทางภาษาต่างประเทศ และความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็นต่อชีวิตของผู้เรียนในระดับมาก/มากที่สุด 96.3% และมีความต้องการทำงานในสถานการณ์ที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับมาก/มากที่สุด 86.6% ส่วนนักเรียนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็นต่อในชีวิตของผู้เรียนในระดับมาก/มากที่สุดถึง 96.2% และมีความต้องการทำงานในสถานการณ์ที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับมาก/มากที่สุด 88.5% ในระดับอุดมศึกษานักเรียนทั้งหมดมีความเห็นว่าภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็นต่อชีวิตของผู้เรียนในระดับมาก/มากที่สุด และมีความต้องการทำงานในสถานการณ์ที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศ ในระดับมาก/มากที่สุด 95.4% ดังตารางที่ 69

ตารางที่ 69 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับระดับความคิดเห็น

ระดับความจำเป็น/ ความต้องการ	ไม่เคย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษา						
ภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็น ต่อชีวิตของผู้เรียน	-	-	3	3.7	79	96.3
ความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศ	-	-	11	13.4	71	86.6
อาชีวศึกษา						
ภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็น ต่อชีวิตของผู้เรียน	-	-	1	3.8	25	96.2
ความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศ	1	3.8	2	7.7	23	88.5
อุดมศึกษา						
ภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็น ต่อชีวิตของผู้เรียน	-	-	-	-	26	100
ความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศ	-	-	1	4.5	21	95.4

เมื่อถามถึงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ภาษา
ต่างประเทศดีขึ้น พบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าทำให้มี
ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับมาก/มากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ 1) การฝึกพูดใน
ชั้นเรียน 90.3% 2) การฝึกฟังในชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด 87.8% 3) การอ่านตำราเรียน
86.6% 4) การทำบทบาทสมมติ 84.1% 5) การฟังผู้สอนบรรยาย 82.9% ดังตารางที่ 70

ตารางที่ 70 ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามกิจกรรมกับระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน	ไม่เคย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมในชั้นเรียน						
การฟังผู้สอนบรรยาย	1	1.2	13	15.9	68	82.9
การทำแบบฝึกหัด	1	1.2	9	11.0	72	87.8
การอภิปรายไวยากรณ์	1	1.2	12	14.6	69	84.2
การที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง	-	-	17	20.7	65	79.3
การฝึกพูดในชั้นเรียน	2	2.4	6	7.3	74	90.3
การฝึกฟังในชั้นเรียน	1	1.2	9	11.0	72	87.8
การทำกิจกรรมกลุ่ม	1	1.2	19	23.2	62	75.6
การทำบทบาทสมมุติ	3	3.7	10	12.1	69	84.1
การทำโครงงาน	13	15.9	24	29.2	45	54.9
การศึกษาด้วยตนเอง	2	2.4	21	25.6	59	72.0
การไปศึกษานอกสถานที่	18	21.9	17	20.7	47	57.3
การฝึกทำข้อสอบเก่าในชั้นเรียน	6	7.3	15	18.3	61	74.4
การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง	7	8.5	13	15.9	62	75.6
กิจกรรมนอกชั้นเรียน						
กิจกรรมเข้าค่ายอบรม	16	19.8	9	11.1	56	69.1
การอ่านตำราเรียน	3	3.7	8	9.7	71	86.6
การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์	10	12.1	12	14.6	60	73.3
การฟังเพลง	3	3.7	19	23.2	57	69.5
การฟังข่าว/รายการวิทยุภาษาต่างประเทศ	11	13.4	22	26.8	49	59.8
การดูภาพยนตร์ เสียงในฟิล์ม	9	11.0	22	26.8	51	62.2
การใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต	7	8.5	14	17.1	61	74.4
การสนทนากับชาวต่างประเทศ	13	16.1	12	14.8	56	69.1
การดูรายการโทรทัศน์	3	3.7	22	26.8	57	69.5
การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ	29	35.4	12	14.6	31	37.8
การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป	10	12.2	19	23.2	53	64.6

ส่วนในระดับอาชีวศึกษา ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าการฟังผู้สอนบรรยายทำให้มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับมาก/มากที่สุดถึง 100% การทำแบบฝึกหัดทำให้มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับเดียวกัน 80.7% การอภิปรายไวยากรณ์ทำให้มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับเดียวกัน 65.4% และการที่ผู้สอนแปลให้ฟังทำให้มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับเดียวกัน 92.4% ดังตารางที่ 71

ตารางที่ 71 ร้อยละของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา จำแนกตามกิจกรรมกับระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมในชั้นเรียน						
การฟังผู้สอนบรรยาย	-	-	-	-	26	100.0
การทำแบบฝึกหัด	1	3.8	4	15.4	21	80.7
การอภิปรายไวยากรณ์	1	3.8	8	30.8	17	65.4
การที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง	1	3.8	1	7.8	24	92.4
การฝึกพูดในชั้นเรียน	-	-	3	11.5	23	88.5
การฝึกฟังในชั้นเรียน	-	-	2	7.7	24	92.3
การทำกิจกรรมกลุ่ม	1	3.8	10	38.5	15	57.7
การทำบทบาทสมมุติ	2	7.6	7	26.9	17	65.3
การทำโครงงาน	4	15.3	8	30.8	14	53.8
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3	11.5	2	7.7	21	80.7
การไปศึกษานอกสถานที่	3	11.5	10	38.5	13	50.0
การฝึกทำข้อสอบเก่าในชั้นเรียน	4	15.3	6	27.1	16	61.5
การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง	4	15.4	3	11.5	19	73.0
กิจกรรมนอกชั้นเรียน						
การอ่านตำราเรียน	1	3.8	4	15.4	21	80.7
การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ	-	-	8	30.8	18	69.2
การฟังเพลง	2	7.7	8	30.8	16	61.5
การฟังข่าว/รายการวิทยุภาษาต่างประเทศ	5	19.2	10	38.5	11	42.3
การดูภาพยนตร์ เสียงในฟิล์ม	3	11.5	5	19.2	18	69.2
การดูรายการโทรทัศน์	5	19.2	4	15.4	17	65.4
การใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต	1	3.8	2	7.7	23	88.5
การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ	3	11.5	5	19.2	18	69.2
การเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง	4	15.4	4	15.4	18	67.2

ในระดับอุดมศึกษา พบว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นว่าช่วยทำให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้นในระดับมาก/มากที่สุดเป็นสัดส่วนสูงสุด ได้แก่ การฝึกพูดในชั้นเรียนและการฝึกฟังในชั้นเรียน (86.4% เท่ากัน) รองลงมาได้แก่ การฟังผู้สอนบรรยาย การทำแบบฝึกหัด การที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง และการอ่านตำราเรียน (81.8% เท่ากัน) ดังตารางที่ 72

ตารางที่ 72 ร้อยละของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา จำแนกตามกิจกรรมระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมในชั้นเรียน						
การฟังผู้สอนบรรยาย	1	4.5	3	13.6	18	81.8
การทำแบบฝึกหัด	1	4.5	3	13.6	18	81.8
การอภิปรายไวยากรณ์	-	-	5	22.7	17	77.3
การที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง	-	-	4	18.2	18	81.8
การฝึกพูดในชั้นเรียน	-	-	3	13.6	19	86.4
การฝึกฟังในชั้นเรียน	-	-	3	13.6	19	86.4
การทำกิจกรรมกลุ่ม	2	9.1	8	36.4	12	54.6
การทำบทบาทสมมุติ	1	4.5	5	22.7	16	72.7
การทำโครงงาน	2	9.6	4	19.0	15	71.4
การศึกษาด้วยตนเอง	-	-	7	31.8	15	71.4
การฝึกทำข้อสอบเก่าในชั้นเรียน	2	9.1	3	13.6	17	77.3
การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง	1	4.5	3	13.6	18	81.8
กิจกรรมนอกชั้นเรียน						
กิจกรรมเข้าค่ายอบรม	3	13.6	4	18.2	15	71.4
การอ่านตำราเรียน	-	-	4	18.2	18	81.8
การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ	3	13.6	4	18.2	15	71.4
การฟังเพลง	-	-	8	36.4	14	63.7
การฟังข่าว/รายการวิทยุภาษาต่างประเทศ	3	13.6	4	18.2	15	71.4
การดูภาพยนตร์ เสียงในฟิล์ม	1	4.5	5	22.7	16	72.7
การดูรายการโทรทัศน์	-	-	6	27.3	16	72.7
การใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต	2	9.1	4	18.2	16	72.7
การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ	2	9.1	3	13.6	17	77.3
การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป	1	4.5	6	27.3	15	67.2

ในด้านพฤติกรรมที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศพบว่าพฤติกรรมที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาใช้ในระดับมาก/มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่การเข้าเรียนสม่ำเสมอ (98.8%) การส่งงาน/การบ้านตรงเวลา (84.2%) และการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน (76.8%) นอกจากนี้ผู้เรียน 57.3% ระบุว่าใช้พฤติกรรมการฟังเพลงสากล หรือสนทนากับชาวต่างชาติในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ใช้เลย ดังตารางที่ 73

ตารางที่ 73 ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนกับระดับพฤติกรรม

พฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าเรียนสม่ำเสมอ	1	1.2	-	-	81	98.8
การทบทวนก่อน-หลังเข้าเรียน	3	3.7	24	29.3	55	67.1
การส่งงาน/การบ้านตรงเวลา	1	1.2	12	14.6	69	84.2
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด	4	4.9	30	36.6	48	58.5
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	15	18.3	27	32.9	40	48.8
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น	7	8.5	22	26.8	53	64.7
การปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน	1	1.2	18	22.0	63	76.8
การปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียน	7	8.5	17	20.7	58	70.8
การฝึกฝนกับเพื่อนนอกชั้นเรียน	7	8.5	27	32.9	48	58.6
การฟังเพลงสากลหรือสนทนากับชาวต่างชาติ	47	57.3	17	20.7	18	22.0

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาพบว่าข้อมูลคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ พฤติกรรมที่ใช้ในระดับมาก/มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่การเข้าเรียนสม่ำเสมอ (100%) การส่งงานและการบ้านตรงเวลา (92.3%) และการปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน (84.6%) ส่วนพฤติกรรมที่ใช้ในระดับน้อยที่สุด/ไม่ใช้เลยเป็นสัดส่วนสูงสุด คือ การฟังเพลงสากล หรือสนทนากับชาวต่างชาติ ซึ่งมีอยู่ 50.0% ดังตารางที่ 74

ตารางที่ 74 ร้อยละของผู้เรียนระดับ อาชีวศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน กับระดับพฤติกรรม

พฤติกรรมกรเรียน ภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าเรียนสม่ำเสมอ	-	-	-	-	26	100.0
การทบทวนก่อน-หลังเข้าเรียน	2	7.7	5	19.2	19	73.0
การส่งงาน/การบ้านตรงเวลา	1	3.8	1	3.8	24	92.3
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด	4	15.4	14	53.8	8	30.8
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	1	3.8	9	34.6	16	61.6
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น	1	3.8	8	30.8	17	65.4
การปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน	1	3.8	3	11.5	22	84.6
การปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียน	3	11.5	7	26.9	16	61.6
การฝึกฝนกับเพื่อนนอกชั้นเรียน	1	3.8	13	50.0	12	46.1
การฟังเพลงสากลหรือสนทนากับชาวต่างชาติ	13	50.0	8	30.8	5	19.2

ส่วนพฤติกรรมที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา พบว่า คล้ายคลึงกับระดับอาชีวศึกษา กล่าวคือ พฤติกรรมที่ใช้ในระดับมาก/มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าเรียนสม่ำเสมอ (90.9%) การส่งงานและการบ้านตรงเวลา (86.3%) และการปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียน (78.2%) ส่วนพฤติกรรมที่ใช้ในระดับน้อยที่สุด/ไม่ใช้เลยเป็นสัดส่วนสูงสุด คือ การฟังเพลงสากล หรือสนทนากับชาวต่างชาติ (59.0%) และพฤติกรรมการค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุดที่ตอบว่าใช้เพียงในระดับน้อยมีอยู่ถึง 63.6% ดังตารางที่ 75

ตารางที่ 75 ร้อยละของผู้เรียนระดับ อุดมศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนกับระดับพฤติกรรม

พฤติกรรมกรเรียน ภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าเรียนสม่ำเสมอ	1	4.5	1	4.5	20	90.9
การทบทวนก่อน-หลังเข้าเรียน	-	-	10	45.5	12	54.5
การส่งงาน/การบ้านตรงเวลา	1	4.5	2	9.1	19	86.3
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด	-	-	14	63.6	58	44.6
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	4	18.2	8	36.4	10	45.4

พฤติกรรมการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	ไม่เคย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น	2	9.0	9	40.9	11	50.0
การปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน	3	13.6	3	13.6	16	72.8
การปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับการบทเรียน	1	4.5	6	27.3	15	78.2
การฝึกฝนกับเพื่อนนอกชั้นเรียน	2	9.0	9	40.9	11	50.0
การฟังเพลงสากลหรือสนทนากับ ชาวต่างชาติ	13	59.0	2	9.1	7	31.8

เมื่อสำรวจรูปแบบอย่างในการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับระบุว่าใช้ผู้สอนชาวไทยเป็นแบบอย่างในระดับมาก/มากที่สุด กล่าวคือ มัธยมศึกษา 87.8% อาชีวศึกษา 88.5% และอุดมศึกษา 85.7% การใช้ผู้สอนชาวต่างประเทศเป็นแบบอย่างก็พบว่าคล้ายคลึงกันกล่าวคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบว่าใช้ในระดับมาก/มากที่สุด โดยระดับมัธยมศึกษามีอยู่ 61% อาชีวศึกษา 65.4% และอุดมศึกษา 54.5% นอกจากนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังใช้กิจกรรมภาษาต่างประเทศที่สถานศึกษาเป็นแบบอย่างในระดับมาก/มากที่สุดด้วยได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา 71.9% อาชีวศึกษา 76.9% และอุดมศึกษา 50%

ในด้านการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เป็นแบบอย่าง พบว่าเกือบทุกประเภทผู้เรียนระบุคำตอบทำนองเดียวกันทั้ง 3 ระดับ กล่าวคือระบุว่าใช้มาก/มากที่สุด เป็นส่วนใหญ่ สำหรับสื่อต่อไปนี้ได้แก่ รายการโทรทัศน์ (มัธยมศึกษา 62.2% อาชีวศึกษา 53.8% และอุดมศึกษา 63.6%) ภาพยนตร์ (มัธยมศึกษา 56.1% อาชีวศึกษา 53.9% และอุดมศึกษา 54.6%) เพลง (มัธยมศึกษา 68.3% อาชีวศึกษา 69.3% และอุดมศึกษา 54.6%) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (มัธยมศึกษา 58.5% อาชีวศึกษา 65.4% และอุดมศึกษา 54.6%) และเว็บไซต์ภาษาต่างประเทศ (มัธยมศึกษา 53.7% อาชีวศึกษา 65.4% และอุดมศึกษา 50%) มีสื่อประเภทเดียวที่พบผลต่างออกไปคือ การใช้รายการวิทยุเป็นแบบอย่าง ซึ่งผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น ที่ระบุว่าใช้ในระดับมาก/มากที่สุด เป็นสัดส่วนสูงสุดคือ 40.2% ส่วนในอีกสองระดับผู้เรียนระบุว่าใช้ในระดับน้อยเป็นสัดส่วนสูงสุด กล่าวคือ มัธยมศึกษามีอยู่ 48% และอุดมศึกษา 40.9% ดังตารางที่ 76

ตารางที่ 76 ร้อยละของผู้เรียนจำแนกตามระดับการใช้ผู้สอน/กิจกรรม/สื่อเป็นแบบอย่างในการใช้ภาษา
ต่างประเทศกับระดับ

ระดับการใช้	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ผู้สอนชาวไทยเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	-	-	-	-	1	4.8	1	.8
ใช้น้อย	10	12.2	3	11.5	2	9.5	15	11.6
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	72	87.8	23	88.5	18	85.7	113	87.6
รวม	82	100.0	26	100.0	21	100.0	129	100.0
การใช้ผู้สอนชาวต่างประเทศเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	21	25.6	5	19.2	5	22.7	31	23.8
ใช้น้อย	11	13.4	4	15.4	5	22.7	20	15.4
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	50	61.0	17	65.4	12	54.5	79	60.8
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้กิจกรรมภาษาต่างประเทศที่โรงเรียน/สถาบันเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	5	6.1	2	7.7	2	9.1	9	6.9
ใช้น้อย	18	22.0	4	15.4	9	40.9	31	23.9
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	59	71.9	20	76.9	11	50.0	90	69.2
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้รายการวิทยุเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	19	23.2	2	8.0	8	36.4	29	22.5
ใช้น้อย	30	36.6	12	48.0	9	40.9	51	39.5
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	33	40.2	11	44.0	5	22.7	49	38.0
รวม	82	100.0	25	100.0	22	100.0	129	100.0
การใช้รายการโทรทัศน์เป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	5	6.1	2	7.7	4	18.2	11	8.5
ใช้น้อย	26	31.7	10	38.5	4	18.2	40	30.8
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	51	62.2	14	53.8	14	63.6	79	60.7
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้ภาพยนตร์เป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	10	12.2	1	3.8	3	13.6	14	10.8
ใช้น้อย	26	31.7	11	42.3	7	31.8	44	33.8
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	46	56.1	14	53.9	12	54.6	72	55.4
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0

ระดับการใช้	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้เพลงเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	5	6.1	3	11.5	1	4.5	9	6.9
ใช้น้อย	21	25.6	5	19.2	9	40.9	35	26.9
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	56	68.3	18	69.3	12	54.6	86	66.2
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	19	23.2	3	11.5	3	13.6	25	19.3
ใช้น้อย	15	18.3	6	23.1	7	31.8	28	21.5
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	48	58.5	17	65.4	12	54.6	77	59.2
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้เว็บไซต์ภาษาต่างประเทศเป็นแบบอย่าง								
ไม่ใช้เลย/ใช้น้อยที่สุด	17	20.7	1	3.8	6	27.3	24	18.5
ใช้น้อย	21	25.6	8	30.8	5	22.7	34	26.2
ใช้มาก/ใช้มากที่สุด	44	53.7	17	65.4	11	50.0	72	55.3
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0

ในด้านแหล่งของปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษา พบว่าแหล่งของปัญหา 3 อันดับต้น ได้แก่ ปัญหาจากบรรยากาศในชั้นเรียน (24.4%) จากสื่อการสอน (22.2%) และจากแหล่งการเรียนรู้ (22%) ดังตารางที่ 77

ตารางที่ 77 ร้อยละของผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษา จำแนกตามปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศกับระดับของปัญหา

ปัญหาการเรียน ภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการสอนของผู้เรียน	41	50.0	27	32.9	14	17.1
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	41	50.0	29	35.4	12	14.6
บุคลิกภาพของผู้สอน	69	84.2	10	12.2	3	3.6
พฤติกรรมการสอน	65	79.3	11	13.4	6	7.3
บรรยากาศในชั้นเรียน	45	54.9	17	20.7	20	24.4
ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ	40	48.8	30	36.6	12	14.6
การจัดคาบเรียน	64	78.0	9	11.0	9	11.0
สื่อการสอน	45	55.6	18	22.2	18	22.2
หนังสือ/ตำราประกอบการสอน	50	61.7	16	19.8	15	18.5
แหล่งการเรียนรู้	41	50.0	23	28.1	18	22.0

ส่วนผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาระบุว่าแหล่งของปัญหา 3 อันดับต้น ได้แก่ ปัญหาจาก
ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ (23%) จากหนังสือ/ตำรา ประกอบการสอน (23%) และจากสื่อการสอน
(19.2%) ดังตารางที่ 78

ตารางที่ 78 ร้อยละของผู้เรียนระดับ อาชีวศึกษา จำแนกตามปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศกับระดับของ
ปัญหา

ปัญหาการเรียน ภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการสอน	11	42.3	11	42.3	4	15.4
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	17	65.4	6	23.1	3	1.5
บุคลิกภาพของผู้สอน	21	80.7	4	15.4	1	3.8
พฤติกรรมการสอน	21	80.7	3	11.5	2	7.7
บรรยากาศในชั้นเรียน	15	57.7	7	26.9	4	15.3
ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ	14	53.8	6	23.1	6	23.0
การจัดคาบเรียน	21	80.7	3	11.5	2	7.7
สื่อการสอน	14	53.8	7	26.9	5	19.2
หนังสือ/ตำราประกอบการสอน	17	65.4	3	11.5	6	23.0
แหล่งการเรียนรู้	12	46.2	10	38.5	4	15.4

ในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนระบุว่าแหล่งของปัญหาอันดับต้นมาจากวิธีการสอน (27.3%)
รองลงมา คือ ปัญหาจาก 3 แหล่ง ได้แก่ ปัญหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จาก
บรรยากาศในชั้นเรียน และจากช่วงเวลาในการฝึกทักษะ เป็นสัดส่วน 22.7% เท่าๆ กัน ดัง
ตารางที่ 79

ตารางที่ 79 ร้อยละของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา จำแนกตามแหล่งของปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศจาก
ปัจจัยต่างๆ

แหล่งของปัญหา	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการสอน	8	36.3	8	36.4	6	27.3
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	6	27.3	11	50.0	5	22.7
บุคลิกภาพของผู้สอน	14	63.6	6	27.3	2	9.0
พฤติกรรมการสอน	14	63.6	6	27.3	2	9.0

แหล่งของปัญหา	ไม่เลย/น้อยที่สุด		น้อย		มาก/มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บรรยากาศในชั้นเรียน	13	59.1	4	18.2	5	22.7
ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ	11	50.0	6	27.3	5	22.7
การจัดคาบเรียน	-	-	-	-	-	-
สื่อการสอน	-	-	-	-	-	-
หนังสือ/ตำราประกอบการสอน	-	-	-	-	-	-
แหล่งการเรียนรู้	-	-	-	-	-	-

เมื่อสำรวจดูระดับการใช้ภาษาต่างประเทศในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พบว่า มีกิจกรรมอยู่ 3 ประเภทที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ระดับตอบว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลย ได้แก่ กิจกรรมเทศกาลสงกรานต์ของชุมชน (มัธยมศึกษา 55% อาชีวศึกษา 61.5% และอุดมศึกษา 68.2%) กิจกรรมเทศกาลลอยกระทงของชุมชน (มัธยมศึกษา 61.7% อาชีวศึกษา 76.9% และอุดมศึกษา 59.1%) และการใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการเป็นมัคคุเทศก์ (มัธยมศึกษา 76.5% อาชีวศึกษา 76.9% และอุดมศึกษา 63.6%) ส่วนกิจกรรม 2 ประเภทที่ผู้เรียนเป็นสัดส่วนสูงสุดตอบว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลย และมีอยู่บ้างที่ส่วนใหญ่ตอบว่าใช้ในระดับน้อยได้แก่ กิจกรรมเทศกาลงานประจำปีของชุมชน (ระดับน้อยที่สุด/ไม่เลย มัธยมศึกษา 53.6% อาชีวศึกษา 57.7% ส่วนระดับน้อย อุดมศึกษา 40.9%) และการใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการบอกทาง มีผู้เรียนสัดส่วนสูงสุดในทุกระดับตอบว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลย (มัธยมศึกษา 51.9% อาชีวศึกษา 46.2% และอุดมศึกษา 50%) แต่ในระดับอาชีวศึกษามีผู้เรียนสัดส่วนเท่ากัน คือ 46.2% ที่ระบุว่าใช้ในระดับน้อย

ส่วนกิจกรรมเทศกาลปีใหม่สากลชุมชน ผู้เรียนระดับมัธยมและอุดมศึกษาสัดส่วนสูงสุดตอบว่าใช้มาก/มากที่สุด (35.4% และ 36.4% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาอีก 36.4% เท่ากันที่ระบุว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลย และในระดับอาชีวศึกษาพบว่าสัดส่วนสูงสุด(46.2%) ตอบว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลย ที่น่าสังเกต คือ การใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการสนทนาทักทายซึ่งพบว่าทั้ง 3 ระดับตอบว่าใช้มาก/มากที่สุดเป็นสัดส่วนสูงสุด (มัธยมศึกษา 46.9% อาชีวศึกษา 46.2% และอุดมศึกษา 50%) ดังตารางที่ 80

ตารางที่ 80 ร้อยละของผู้เรียน จำแนกตามระดับการใช้ภาษาต่างประเทศในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ใน
ชีวิตประจำวันกับระดับการศึกษา

ระดับการใช้ ภาษาต่างประเทศ	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การร่วมกิจกรรมเทศกาลสงกรานต์ของชุมชน								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	45	55.0	16	61.5	15	68.2	76	58.9
น้อย	25	30.9	8	30.8	5	22.7	38	29.5
มาก/มากที่สุด	11	13.6	2	7.7	2	9.1	15	11.6
รวม	81	100.0	26	100.0	22	100.0	129	100.0
การร่วมกิจกรรมเทศกาลลอยกระทงของชุมชน								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	50	61.7	20	76.9	13	59.1	83	64.3
น้อย	25	30.9	4	15.4	8	36.4	37	28.7
มาก/มากที่สุด	6	7.4	2	7.7	1	4.5	9	7.0
รวม	81	100.0	26	100.0	22	100.0	129	100.0
การร่วมกิจกรรมเทศกาลปีใหม่วาสกชุมชน								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	27	32.9	12	46.2	8	36.4	47	36.1
น้อย	26	31.7	5	19.2	6	27.2	37	28.5
มาก/มากที่สุด	29	35.4	9	34.6	8	36.4	46	35.4
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การร่วมกิจกรรมเทศกาลงานประจำปีของชุมชน								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	44	53.6	15	57.7	8	36.0	67	51.6
น้อย	20	24.4	3	11.5	9	40.9	32	24.6
มาก/มากที่สุด	18	22.0	8	30.8	5	22.7	31	23.9
รวม	82	100.0	26	100.0	22	100.0	130	100.0
การใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการสนทนา ทักทาย								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	12	14.8	3	11.5	4	18.2	19	14.7
น้อย	31	38.3	11	42.3	7	31.8	49	38.0
มาก/มากที่สุด	38	46.9	12	46.2	11	50.0	61	47.3
รวม	81	100.0	26	100.0	22	100.0	129	100.0
การใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการบอกทาง								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	42	51.9	12	46.2	11	50.0	65	50.4
น้อย	28	34.5	12	46.2	7	31.8	47	36.4
มาก/มากที่สุด	11	13.6	2	7.6	4	18.2	17	13.2
รวม	81	100.0	26	100.0	22	100.0	129	100.0

ระดับการใช้ ภาษาต่างประเทศ	มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		อุดมศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างชาติในการเป็นภาคีเทศก์								
ไม่เลย/น้อยที่สุด	62	76.5	20	76.9	14	63.6	96	74.5
น้อย	12	14.8	5	19.2	6	27.3	23	17.8
มาก/มากที่สุด	7	8.7	1	3.9	2	9.1	10	7.7
รวม	81	100.0	26	100.0	22	100.0	129	100.0

บทที่ 5

สรุป การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องข้อมูลพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศ ในเขตพื้นที่การศึกษาที่ 7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และศึกษาความต้องการ ความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาระดับต่างๆ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวางครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ นครพนม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ และจังหวัดตัวอย่างที่สุ่มได้ ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจงในกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนภาษาต่างประเทศ และผู้เรียนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษาของจังหวัดตัวอย่างทั้ง 3 จังหวัด จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 396 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 3 ชุด สำหรับผู้บริหาร ผู้สอน และ ผู้เรียน ที่พัฒนามาจากแบบสำรวจโครงการวิจัยฯ ในภาคเหนือและภาคใต้ แบบสัมภาษณ์มีหลายรูปแบบ คือ แบบเติมคำในช่องว่าง แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบจัดลำดับ และคำถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร มีจำนวน 6 หน้า แบ่งเป็น 2 ตอน ๆ ที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับแบบสัมภาษณ์ผู้สอน มีจำนวน 9 หน้า แบ่งเป็น 5 ตอน ๆ ที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ประสบการณ์การใช้ภาษาต่างประเทศที่สอน ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่สอน ตอนที่ 4 ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่สอน และตอนที่ 5 การพัฒนาศักยภาพภาษาต่างประเทศที่สอน ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน มีจำนวน 6 หน้า แบ่งเป็น 2 ตอน ๆ ที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่เรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการร่วมกับเครือข่าย ซึ่งอยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีการประชุมนักวิจัย เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ และการจัดบันทึกข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล ได้มีการจัดประชุมทีมวิจัย ทีมเครือข่าย และพนักงานสัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ และคู่มือลงรหัสตลอดจนเทคนิคการสัมภาษณ์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการประมวลผลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ตารางไขว้ ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้จัดแยกเป็นประเด็น

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาด้านข้อมูลทั่วไปพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 103 คน โดยเป็นสถานศึกษาที่สังกัดรัฐบาล 81 คน (78.6%) และ เอกชน 22 คน (21.4%) ผู้บริหารที่ได้สัมภาษณ์มีอธิการบดี 1 คน รองอธิการบดีฝ่ายบริหารกิจการ นักศึกษา 1 คน ผู้อำนวยการ 48 คน ผู้ช่วยหรือผู้แทนผู้อำนวยการ 43 คน และหัวหน้าหมวดจำนวน 12 คน โดยเป็นผู้บริหารระดับประถมศึกษาจำนวน 52 คน ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 30 คน ระดับอาชีวศึกษาจำนวน 13 คน ระดับอุดมศึกษาจำนวน 8 คน ในจำนวนสถานศึกษาที่สุ่มมา 103 แห่ง มีการเปิดสอนภาษาอังกฤษทุกระดับ และภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ในบางอำเภอ ส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องในภาพรวม ดำสุด 8 คน และสูงสุด 55 คน

จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาที่มีทั้งหมด 27,989 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 51 คน และต่ำสุด 8 คน ในระดับมัศึกษามีทั้งหมด 44,676 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 50 คน และต่ำสุด 13 คน ในระดับอาชีวศึกษามีทั้งหมด 21,474 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 40 คน และต่ำสุด 25 คน และในระดับอุดมศึกษามีจำนวนทั้งหมด 24,074 คน โดยมีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง สูงสุด 55 คน และต่ำสุด 20 คน

5.1.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ใช้มากที่สุดคือห้องสมุดและคอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเตอร์เน็ตได้ และห้องปฏิบัติการภาษา กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีมูมนหนังสือภาษาต่างประเทศมีเพียง 13 แห่ง (25%) เช่นเดียวกับระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่มีเพียง 5 แห่ง (38.5%) และ 3 แห่ง (37.5%) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาระดับมัศึกษามีมูมนหนังสือทางภาษาสูงสุดคือ 23 แห่ง (76.7%) ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่มีศูนย์ดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย ในส่วนของกิจกรรมการหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนมาจากกิจกรรมอบรมหลักสูตร/ การสอนเป็นอันดับต้นในทุกระดับ รองลงมาคือมาจากกิจกรรมสัมมนา การหาข้อมูลความต้องการจากกิจกรรมชมรมเพื่อเสนอสิ่งที่ต้องการ และการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการหรือการที่ผู้สอนเสนอขอ

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาต่างประเทศของผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาทุกระดับ ใช้กิจกรรมประชุมสัมมนา /อบรมมากที่สุด การศึกษาเอกสารเพื่อพัฒนาศักยภาพทางภาษาของผู้สอน เป็นกิจกรรมในระดับรองลงมา แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมเชิญอาสาสมัครชาวต่างชาติเข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาไม่มีเลยในทุกระดับยกเว้นระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีเพียง 7.4%

แนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดสรรเพื่อซื้อสื่อการสอน หนังสือ และการอบรม/ดูงาน จะเห็นได้ว่าการตั้งชมรมภาษาต่างประเทศและจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษายังมีน้อยในทุกระดับจำนวนรวมคือ 1% และ 5% เท่านั้น

รูปแบบแผนงาน/การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการเรียนแบบบูรณาการ การทำวิจัยในวิจัยในชั้นเรียน และจัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ในส่วนของการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทุกระดับใช้แนวทางการกรอกแบบประเมินมากที่สุด และใช้แนวทางสรุปผลจากผู้ปกครองและแนวทางสังเกตการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนเป็นลำดับรองลงมา

การปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนส่วนใหญ่ทุกระดับมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 80 มีการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านการฝึกอบรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ยกเว้นระดับอุดมศึกษาที่มีเพียง 50% เท่านั้น ในด้านการเข้าร่วมประชุมสัมมนาประมาณ 70% ของทุกระดับมีการสนับสนุนผู้สอนให้เข้าร่วม สถานศึกษาทุกระดับมีการสนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศดูงานในประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เฉลี่ยร้อยละ 50 เท่านั้น

ในการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจากบัญชีรายชื่อจากส่วนกลางที่คัดเลือกไว้ ส่วนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาใช้การสอบสัมภาษณ์ภาษา และ ประวัติส่วนตัว (92.3% และ 87.5%)

ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารในระดับประถมศึกษาเห็นว่า ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา (90.3%) ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษา (90.4%) และผู้เรียนขาดการฝึกนอกชั้นเรียน (90.4%) ขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก และมีผู้สอนไม่เพียงพอ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาระบุปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาสามอันดับแรกคือ ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา (90.4%) ถัดมาคือขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ (90.4%) และขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (90.4%) อันดับสองคือ มีผู้สอนไม่เพียงพอ 82.7% และผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน 71.2% ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาสูงสุดสองอันดับแรกคือ งบประมาณไม่เพียงพอ (73.3%) ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (70%) และขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนในระดับอาชีวศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสูงสุดสองอันดับแรกคือ ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน (84.6%) และงบประมาณไม่เพียงพอ (84.6%) ปัญหาอันดับสองคือ ขาด

แหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศและในระดับอุดมศึกษาปัญหาผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียนสูงสุด และงบประมาณและผู้สอนไม่เพียงพอเป็นอันดับรองลงมา

สำหรับข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรเพิ่มสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย และเพิ่มอัตราบุคลากรที่จบเอกภาษาต่างประเทศโดยตรง ควรมีบุคลากรที่เป็นเจ้าของภาษามากขึ้น รวมทั้งควรมีงบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอย่างพอเพียง และจัดเพิ่มประสบการณ์ของบุคลากรโดยการดูงานต่างประเทศ/อบรม/สัมมนา/แข่งขันทักษะภาษา/และเรียนต่อ และควรจัดศูนย์แหล่งการเรียนรู้ ให้เพียงพอ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน

5.1.2.1 ข้อมูลทั่วไป

- ข้อมูลส่วนตัว

อาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษา 7 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 167 คน แบ่งตามระดับดังนี้ ประถมศึกษา 63 คน (37.7%) มัธยมศึกษา 61 คน (36.5%) อาชีวศึกษา 25 คน (15%) และ อุดมศึกษา 18 คน (10.8%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (76.6%) อายุระหว่าง 31-34 ปี (48.5%) จำนวนปีที่สอนต่ำกว่า 11 ปี (56.6%) ในด้านวุฒิการศึกษา ผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่จบปริญญาตรี (80.8%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาจบปริญญาโท จำนวนใกล้เคียงกันกับปริญญาตรี (โท 50.0% ตรี 44.4%) เกี่ยวกับวิชาเอกในระดับปริญญาตรี ผู้สอนระดับประถมศึกษาจบการศึกษาวิชาเอกด้านการศึกษาและด้านภาษาต่างประเทศในจำนวนใกล้เคียงกัน (39.7% และ 34.5% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และ อุดมศึกษา จบวิชาเอกด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุด (86%, 91.3% และ 83.2% ตามลำดับ)

- ความสามารถทางภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศที่สอนและทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุด

ผู้สอนส่วนใหญ่ (82.6%) ไม่รู้ภาษาอื่นนอกจากภาษาต่างประเทศที่สอน สำหรับประเด็นเกี่ยวกับทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุด มีความเห็นกระจายกันไปทั้ง 8 หัวข้อที่ถาม ผู้สอนทุกระดับมีความเห็นว่าทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดมากที่สุด คือ การอ่าน (43.6%) ในขณะที่การอ่านเป็นหัวข้อที่ระบุว่าจะถนัดมากที่สุด จำนวนน้อยที่สุด (0.6%) ส่วนทักษะ/เนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด มีความเห็นแตกต่างกันในแต่ละระดับ คือ ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความเห็นว่า ทักษะการฟัง เป็นทักษะเนื้อหาที่ถนัดน้อยที่สุด (25.3% และ 33.3% ตามลำดับ) ผู้สอนระดับอาชีวศึกษามีความเห็นว่า การอ่านเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุด (32%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษามีความเห็นว่า การแปลเป็นหัวข้อที่ถนัดน้อยที่สุดเป็นจำนวนมากที่สุด (33.3%)

- การใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนในงานอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน

ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับลงความเห็นว่าใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนในงานทั้งสามชนิด คืองานแปล งานล่าม และงานเขียนในระดับน้อยถึงไม่ใช้เลย มีเพียงผู้สอนระดับอุดมศึกษาประมาณครึ่งหนึ่ง (53%) ที่เห็นว่าใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนในงานแปลในระดับมาก/มากที่สุด สำหรับการให้ภาษาต่างประเทศที่สอนในการฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ใช้น้อยถึงไม่ใช้เลย แต่ผู้สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศที่สอนในการอ่านหนังสือพิมพ์มาก /มากที่สุด (44%) และผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาต่างประเทศในการทำกิจกรรมทั้งสามชนิดในระดับมาก/มากที่สุด คือ การดูภาพยนตร์ (61.1%) การฟังวิทยุ (58.5%) และการอ่านหนังสือพิมพ์ (50%)

- การผลิตผลงานวิชาการ

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเภทผลงานวิชาการที่ผู้สอนเคยผลิต พบว่าผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ผลิตงานวิจัยมากที่สุด (58%) แต่ผู้สอนอีก 3 ระดับ ผลิตตำราหรือเอกสารคำสอนมากที่สุด (ระดับประถมศึกษา 68.6% อาชีวศึกษา 50% และอุดมศึกษา 81.8%)

- การรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ทางภาษาต่างประเทศที่สอน

ประเด็นการเคย และไม่เคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ทางภาษาต่างประเทศที่สอนนั้น แตกต่างกันในแต่ละระดับสถานศึกษา จำนวนของผู้สอนระดับประถมที่ไม่เคยและเคยรับการทดสอบ 1 ครั้ง มีจำนวนใกล้เคียงกัน (50.8% และ 49.2%) ส่วนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษานั้น ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการทดสอบ (64% และ 61.1% ตามลำดับ)

ข้อการทดสอบล่าสุดที่ผู้สอนแต่ละระดับสถานศึกษาเข้ารับการทดสอบมีดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เข้าทดสอบทักษะภาษาของกระทรวงศึกษาธิการ (69% และ 78.9% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เข้ารับการทดสอบมาตรฐาน (TOEFL, TOEIC) (55.6% และ 42.9% ตามลำดับ)

- การศึกษา/อบรม

เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมภาษาต่างประเทศ ผู้สอนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาได้รับการศึกษา/อบรมทางด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน (81.4%, 78.2% และ 69.2% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาได้รับการศึกษา/อบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรและการผลิตสื่อการสอน/ตำรา เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน (58.3% และ 58.6% ตามลำดับ)

รายละเอียดของการเข้ารับการการศึกษา/อบรมภาษาต่างประเทศแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้ ประเด็นด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่เข้ารับการการศึกษา/อบรมในหัวเรื่องทฤษฎีหลักสูตร (62.5%) ส่วนหัวข้ออื่น ๆ มีจำนวนไม่มากนัก คือ เนื้อหาหลักสูตรและเทคนิคหลักสูตร (25% และ 12.5% ตามลำดับ)

การเข้ารับการศึกษา/อบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นมี หัวเรื่องที่ผู้สอนเข้ารับการศึกษา/อบรมเรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียน การสอนและเทคนิคการสอน (75.5% และ 24.5% ตามลำดับ)

การเข้ารับการศึกษา/อบรมการผลิตสื่อการสอน/ตำรา ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ เข้าอบรม/ศึกษาในหัวข้อสื่อทั่วไป (60%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ สื่อเกี่ยวกับ CAI (13.3%) สื่อเกี่ยวกับ authentic materials (13.3%) สื่อด้านเทคนิคการสอน (6.7%) และสื่อบูรณาการ (6.7%) แต่ มีที่น่าสนใจคือ ผู้สอนระดับ อุดมศึกษา เข้ารับการศึกษา/อบรมด้านสื่อการสอน/ตำราอยู่เพียง 3 หัวเรื่อง และมีจำนวนเท่ากัน คือ สื่อด้านเทคนิคการสอน สื่อเกี่ยวกับ CAI และสื่อทั่วไป (33.3%)

การเข้ารับการศึกษา/อบรมด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศนั้น หัวข้อที่ ผู้สอนส่วนใหญ่ เข้ารับการศึกษา/อบรมคือ การพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ (71.9%) หัวเรื่อง อื่นๆ ที่ผู้สอนเข้ารับการศึกษา/อบรม คือ การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (15.6%) การพัฒนา ทักษะการพูด (6.3%) การพัฒนาทักษะการอ่านและการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ (3.1%)

การเข้ารับการศึกษา/อบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลภาษาต่างประเทศ หัวเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่ เข้ารับการศึกษา/อบรม คือ การวัดผลทั่วไป (52.9%) และการวัดผลตาม สภาพจริง (47.1%)

- การประชุม/สัมมนา

สำหรับประเด็นการมีประสบการณ์ด้านการประชุม/สัมมนาภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับเข้าประชุม/ สัมมนา ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด (72.7%) ส่วนเทคนิคการวัดและประเมินผลนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด (28.3%)

หัวเรื่องการประชุม/สัมมนา ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอน (77.8%) และเทคนิคการสอน (22.2%)

หัวเรื่องการประชุม/สัมมนาด้านการผลิตสื่อการสอน/ตำราทางภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือสื่อทั่วไป (33.3%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ สื่อด้าน เทคนิคการสอน สื่อเกี่ยวกับ CAI สื่อเกี่ยวกับ authentic materials และสื่อบูรณาการ ซึ่งทุกหัวเรื่องมี จำนวนเท่ากัน (16.7%)

หัวเรื่องการประชุม/สัมมนาด้านการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศที่ผู้สอน ส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือการพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ (78.9%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ การพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง (15.8%) และการพัฒนาทักษะการอ่าน (5.3%)

หัวเรื่องการประชุม/สัมมนาด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทาง ภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนา คือ การวัดผลทั่วไป (66.7%) และการวัดผล ตามสภาพจริง (33.3%)

- การเสนอผลงานวิชาการ

ผู้สอนส่วนใหญ่ (72.5%) ตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศที่สอน ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ส่วนใหญ่ (60.9%) เสนอผลงานด้านวิธีการจัด

การเรียนการสอน ในขณะที่การเสนอผลงานด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลมีผู้เสนอผลงานน้อยที่สุด

รายละเอียดของการเสนอผลงานวิชาการแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้คือ ประเด็นการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาต่างประเทศ หัวเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอคือทฤษฎีหลักสูตร (55.6%) ส่วนหัวเรื่องอื่น ๆ คือ เทคนิคหลักสูตร (33.3%) และเนื้อหาหลักสูตร (11.1%)

ประเด็นการเสนอผลงานวิชาการด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ หัวข้อที่ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอ คือ การพัฒนาความรู้ทางการจัดการเรียนการสอน (64.3%) และเทคนิคการสอน (35.7%) ประเด็นการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ มีเฉพาะผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านนี้ หัวเรื่องที่ผู้สอนทั้งสองระดับส่วนใหญ่นำเสนอ คือ การพัฒนาทักษะภาษารวมทุกทักษะ การพัฒนาทักษะการอ่าน และการพัฒนาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทาง ส่วนประเด็นการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลทางภาษาต่างประเทศ มีเฉพาะผู้สอนระดับมัธยมศึกษาที่เคยนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านนี้ และหัวเรื่องที่ผู้สอนส่วนใหญ่นำเสนอคือการวัดผลทั่วไป (66.7%) และการวัดผลตามสภาพจริง (33.3%)

- การนำประสบการณ์ด้านการศึกษาอบรม การประชุมสัมมนา และการเสนอผลงานทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ผู้สอนส่วนใหญ่ได้นำประสบการณ์ด้านการศึกษาอบรม การประชุมสัมมนา และการเสนอผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำมาพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (73.3%) ส่วนประเด็นอื่น ๆ คือ นำมาปรับเทคนิคในการสอนให้เหมาะสมกับผู้สอน (35.1%) นำมาพัฒนาเอกสารการสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอน (19.8%) นำมาพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน (4.6%) และนำมาพัฒนาการทำวิจัยชั้นเรียน (3.8%)

- การพัฒนาความรู้และทักษะภาษาต่างประเทศด้วยตนเอง

เมื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ และทักษะภาษาต่างประเทศด้วยวิธีต่าง ๆ พบว่าผู้สอนพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองในระดับแตกต่างกันไปในแต่ละวิธีดังต่อไปนี้

การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่านตำรา พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับใช้วิธีในระดับมาก (59.9%) โดยผู้สอนในระดับอุดมศึกษานั้นใช้วิธีนี้อยู่ในระดับมาก/มากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (44.4%)

การฟังข่าวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนระดับประถมศึกษามัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับน้อย (50.8%, 44.3% และ 40% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับมากที่สุด และในระดับน้อยจำนวนใกล้เคียงกัน (38.9% และ 33.3% ตามลำดับ)

การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ ยกเว้นระดับ ประถมศึกษา ใช้วิธีนี้ในระดับมาก (47.5%, 56% และ 44.4% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับประถมศึกษาใช้วิธีในระดับน้อย (47.6%)

การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับ ยกเว้นระดับ อุดมศึกษา ไม่ได้ใช้วิธีนี้เลย (46%, 41% และ 36% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับน้อย (38.9%)

การสนทนากับชาวต่างประเทศ พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่แต่ละระดับสถานศึกษาใช้วิธีนี้ในระดับแตกต่างกันไป ดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษา และอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับน้อย (41.3% และ 44% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับน้อย และมากในจำนวนใกล้เคียงกัน (36.1% และ 34.4% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับมาก/มากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (35.3%)

การฟังเพลง/ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับยกเว้นระดับอุดมศึกษาใช้วิธีนี้ ในระดับน้อย (42.9%, 42.6%, และ 52% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับมากและมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (38.9%)

การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละระดับสถานศึกษาใช้วิธีในระดับแตกต่างกันไป ดังนี้ ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีในระดับน้อย (44.4% และ 32.8% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ในระดับมากที่สุด (52.0%)

5.1.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอน ตำรา สื่อการเรียนประกอบการสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

- การใช้รูปแบบการสอน

การใช้รูปแบบการสอนแบบต่างๆ ของผู้สอนแต่ละระดับจะคล้ายคลึงกัน ดังนั้นสามารถอธิบายเป็นภาพรวมได้ดังนี้ รูปแบบที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในระดับมาก/มากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด (92.8%) การฝึกพูดในชั้นเรียน (75.4%) การฝึกฟังในชั้นเรียน (70.7%) การทำกิจกรรมกลุ่ม (68.9%) และการให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง (67.7%) รูปแบบที่ใช้ในระดับน้อยและมาก/มากที่สุดใกล้เคียงกันคือการทำบทบาทสมมติ (44.9% และ 45.5% ตามลำดับ) รูปแบบส่วนใหญ่ที่ใช้ระดับน้อยคือ การทำโครงงาน 43.7% และ รูปแบบที่ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ในระดับน้อยที่สุด/ไม่เลย คือ การพาไปศึกษานอกสถานที่ (49.7%)

เกี่ยวกับกิจกรรมที่เห็นว่ามีประโยชน์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาเลือกการร้องเพลง และเล่นเกมทางภาษามากที่สุด (88.9% และ 85.7% ตามลำดับ) ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาเลือกการพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชนมากที่สุด (88.3% และ 88.9%) และผู้สอนระดับอาชีวศึกษาเลือกการเล่นเกมทางภาษามากที่สุด (80.0%) แต่การพูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชนเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนทุกระดับเลือกเป็นลำดับต้น ๆ ดังนั้น ความถี่รวมจึงเป็นอันดับ 1 (80.7%) ในขณะที่การหัดพูดกับชาวต่างชาติ การทำโครงการ และการเข้าค่ายภาษา/ทัศนศึกษา ผู้สอนเลือกน้อยมาก โดยเฉพาะผู้สอนระดับอุดมศึกษาไม่เลือกการหัดพูดกับชาวต่างชาติและการทำโครงการ

- คำราและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

ผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่เลือกคำราและสื่อการเรียนเอง และผู้สอนผลิตเอง (86.8% และ 64.1% ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบผู้สอนในแต่ละระดับในการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา พบว่าผู้สอนระดับมัธยมศึกษาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหามากกว่าผู้สอนระดับอื่น ๆ (52.5%) และผู้สอนระดับอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาน้อยที่สุด (4.0%) เกี่ยวกับลักษณะของเอกสารประกอบการเรียนพบว่าผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับใช้คำราในประเทศและผู้สอนเรียบเรียงจากแหล่งต่าง ๆ จำนวนเท่ากัน (88.0%)

ผู้สอนใน 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา เลือกข้อสอบปรนัย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเป็นอันดับที่ 1 มากที่สุด (37.5% 32.7% และ 44% ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกข้อสอบอัตนัยเป็นอันดับ 1 มากที่สุด (38.9%) ส่วนการวัดผลโดยใช้โครงการเป็นหัวข้อที่ผู้สอนไม่เลือกเป็นอันดับ 1 ยกเว้นระดับประถมศึกษา ซึ่งมีผู้สอนเลือกเพียงคนเดียว (1.6%)

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเป็นอันดับ 2 ผู้สอนแต่ละระดับเลือกเป็นจำนวนมากที่สุด แตกต่างกันไป โดยผู้สอนระดับประถมศึกษาเลือกสอบปฏิบัติจริง (45.8%) ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาเลือกข้อสอบอัตนัย (34.9%) ผู้สอนระดับอาชีวศึกษาเลือกข้อสอบปรนัย การฝึกปฏิบัติจริงและชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงานเป็นจำนวนเท่ากัน (28%) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกการสอบปฏิบัติจริง (38.9%)

5.1.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะ

และทักษะ/เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา

- ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ประเด็นปัญหาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษา 7 ที่ผู้สอนทุกระดับมีความคิดเห็นตรงกันเป็น 2 อันดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน และสื่อประกอบการสอน (75.6% และ 54.9% ตามลำดับ) ส่วนลำดับที่ 3 ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเลือกปัญหา

ด้านการงาน (42.4% และ 44% ตามลำดับ) แต่ผู้สอนระดับประถมศึกษาเลือกปัญหาด้านระยะเวลาในการฝึกฝนทักษะ (50%) ในขณะที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาเลือกปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน (44.4%)

รายละเอียดของปัญหาและข้อเสนอแนะของแต่ละปัญหามีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาจากผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้น้อย ผู้เรียนมีพื้นฐานแตกต่างกันมาก และผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือ มีการสอนภาษาต่างประเทศให้มากกว่าเดิม มีการสอบก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนและครูผู้ปกครองควรกวาดขันเอาใจใส่เด็กมากขึ้นในด้านการเรียนภาษาต่างประเทศ

2. ปัญหาภาระงาน คือ อาจารย์มีงานอื่นรับผิดชอบมากนอกเหนือจากงานสอน อาจารย์มีวิชาสอนมาก และอาจารย์มีการประชุมมากเกินไป ข้อเสนอแนะสำหรับปัญหานี้ คือ เพิ่มบุคลากรในหน่วยงาน และไม่ให้ครูสอนหลายวิชาในคราวเดียวกัน

3. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่าผู้สอนระดับอุดมศึกษาเห็นว่ามีประเด็นเดียว คือ วิชาบังคับภาษาอังกฤษน้อยไป ในขณะที่ผู้สอนทั้ง 3 ระดับคือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา เห็นว่าหลักสูตรไม่ชัดเจน ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเห็นว่าเนื้อหาการเรียนการสอนมากเกินไป และหลักสูตรเก่าไม่สามารถนำมาใช้ได้ จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการประชุมจัดทำหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน นำหลักสูตรเก่า-ใหม่มาประสานกัน และมีการเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับมากขึ้นในระดับอุดมศึกษา

4. ปัญหาระยะเวลาในการฝึกฝนทักษะ มีข้อเสนอแนะ คือ เพิ่มระยะเวลาในการฝึกทักษะตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้ฝึกครบทุกคน และแบ่งคาบเรียนภาษาต่างประเทศเป็น 1-2 ชั่วโมง/วัน

5. ปัญหาจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน คือ มีผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ข้อเสนอแนะ คือ ควรปรับให้จำนวนผู้เรียนต่อห้องให้อยู่ระหว่าง 25-35 คน

6. ปัญหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าอุปกรณ์ช่วยสอนไม่มีหรือมีก็ชำรุด ผู้สอนทุกระดับยกเว้นระดับอุดมศึกษาเห็นว่าห้องเรียนไม่พอหรือไม่มีห้องปฏิบัติการ ทางภาษา และผู้สอนมีข้อเสนอแนะ คือ ให้มีอุปกรณ์ช่วยสอนอย่างเพียงพอ และสร้างแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือห้องเรียนเพิ่มเติม

7. ปัญหาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าห้องเรียนแออัด นักเรียนรบกวนสมาธิกันและเสียงดัง แต่ผู้สอนไม่ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะในประเด็นนี้

8. ปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลาในการเรียน ผู้สอนเห็นว่า การเรียนตอนบ่ายผู้เรียนขาดความสนใจและขาดสมาธิง่าย ข้อเสนอแนะคือ เลือกเวลาเรียนเป็นตอนเช้า และหากิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนตลอดเวลา

9. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อประกอบการสอน พบว่าผู้สอนเห็นว่ายังขาดสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และขาดสื่อการสอนที่หลากหลาย และบางอย่างมีสื่อทันสมัยแต่ขาดทักษะการใช้ ข้อเสนอแนะ คือ เพิ่มสื่อการสอนที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มสื่อการสอนที่หลากหลายเพียงพอและมีการจัดอบรมการใช้สื่อต่าง ๆ

- สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนส่วนใหญ่ทุกระดับเห็นพ้องกันว่าความพร้อมของผู้เรียนเป็นอุปสรรคในการสอนภาษาต่างประเทศมาก/มากที่สุด (75.9%) อุปสรรคที่เกือบครึ่งหนึ่งของผู้สอนเห็นว่าเป็นอุปสรรคในระดับมาก/มากที่สุด คือ สื่อ/อุปกรณ์การสอน (46.4%) และภาระงาน (41.5%) ส่วนสาเหตุอื่นๆ ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอุปสรรคในระดับไม่เลย/น้อยที่สุดได้แก่ การสนับสนุนจากสถาบัน (54.5%) และความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของผู้สอน (53.3%)

- ทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนต้องการพัฒนามากที่สุด

ทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนต้องการพัฒนามากที่สุด พบว่าผู้สอนใน 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ต้องการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด (45%, 30% และ 44% ตามลำดับ) ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษา ต้องการพัฒนาการผลิตสื่อการสอน/ตำรา และ การแปลมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน (22.2%) ทักษะที่ต้องการพัฒนารองลงมา นั้น ผู้สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการฟัง ส่วนระดับอาชีวศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการเขียน

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน

5.1.3.1 ข้อมูลทั่วไป

ในเขตการศึกษาที่ 7 มีผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 130 คน เป็นเพศหญิง 93 คน (71.5%) และเพศชาย 37 คน (28.5%) ในจำนวนทั้งหมดแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษา 82 คน อาชีวศึกษา 26 คน และอุดมศึกษา 22 คน บิดามารดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพเกษตรกรเป็นสัดส่วนสูงสุด รองลงมา คือ อาชีพรับราชการและรับจ้าง กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนมาจากสถานศึกษาในสังกัดของรัฐบาลรวม 97 คน และจากเอกชนรวม 33 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 74.6% และ 25.4% ตามลำดับ ในส่วนของภาษาต่างประเทศที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เรียนมีถึง 95.4% นอกนั้นเป็นภาษาญี่ปุ่นและจีนอย่างละ 1.5% ส่วนภาษาฝรั่งเศสและเวียดนามมีเพียง 0.8% เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (83.8%) เคยร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ และสถานที่ที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น เป็นสถานที่ในประเทศเกือบทั้งหมด (97.2%) กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทุกระดับเคยเข้าร่วมเป็นอันดับสูงสุดคือ กิจกรรมวันคริสต์มาส (มัธยมศึกษา 76.8% อาชีวศึกษา 66.1% และอุดมศึกษา 45.4%) ส่วนกิจกรรมที่เป็นอันดับสองในระดับมัธยมศึกษา และ

อุดมศึกษาได้แก่ การแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ (63.4% และ 36.7% ตามลำดับ) ในขณะที่กิจกรรมที่เป็นอันดับสองในระดับอาชีวศึกษาได้แก่ การเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ (38.4%)

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ทักษะภาษาต่างประเทศ พบว่าระดับมัธยมศึกษากับอุดมศึกษามีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่ามีความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูด และการเขียนอยู่ในระดับค่อนข้างดีเท่านั้น มีเพียงทักษะการอ่านที่ระบุว่าจะอยู่ในระดับดี/ดีมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในระดับอาชีวศึกษาเห็นว่าทักษะการฟังและการอ่านของตนอยู่ในระดับดี/ดีมาก ทักษะการพูดอยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนทักษะการเขียนมีผู้ตอบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างดี กับไม่ดีเลย/ไม่ค่อยดีเป็นสัดส่วน 46.1% เท่ากัน อย่างไรก็ตามในด้านความต้องการปรับปรุงความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้ง 3 ระดับระบุว่าต้องการปรับปรุงทุกทักษะในระดับมาก/มากที่สุด

5.1.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อภาษาต่างประเทศที่เรียน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (มากกว่า 86%) ในทุกระดับเห็นว่า ภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็นต่อชีวิตของผู้เรียนในระดับมาก/มากที่สุด และมีความต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับมาก/มากที่สุดเช่นกัน ส่วนความเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศดีขึ้น พบว่ากิจกรรมที่เป็นอันดับต้น ๆ ในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ 1) การฝึกพูดในชั้นเรียน (90.3%) 2) การฝึกฟังในชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด (87.8%) 3) การอ่านตำราเรียน (86.6%) ในระดับอาชีวศึกษาได้แก่ 1) การฟังผู้สอนบรรยาย (100%) 2) การที่ผู้สอนแปลให้ฟัง (92.4%) 3) การฝึกฟังในชั้นเรียน (92.3%) และในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ 1) การฝึกพูดและฝึกฟังในชั้นเรียน (86.4%) 2) การฟังผู้สอนบรรยาย การทำแบบฝึกหัด การที่ผู้สอนแปลให้ฟัง การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง และการอ่านตำราเรียน (81.8% เท่ากัน)

ในด้านพฤติกรรมที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศ พบว่าพฤติกรรมที่ใช้ในระดับมาก/มากที่สุด 2 อันดับต้น เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ 1) การเข้าเรียนสม่ำเสมอ และ 2) การส่งงานและการบ้านตรงเวลา และพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 50% ขึ้นไปในทุกระดับระบุว่าใช้น้อยที่สุด/ไม่เลยได้แก่ กิจกรรมการฟังเพลงสากล หรือสนทนากับชาวต่างประเทศ ส่วนแบบอย่างในการใช้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในทุกระดับใช้ทั้งผู้สอนชาวไทยและชาวต่างประเทศรวมทั้งกิจกรรมภาษาต่างประเทศที่สถานศึกษาเป็นแบบอย่างในระดับมาก/มากที่สุด นอกจากนี้ยังใช้สื่อต่าง ๆ อาทิ รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เพลง เว็บไซต์ เป็นต้น ในระดับมาก/มากที่สุด เช่นกัน มีเพียงรายการวิทยุที่ส่วนใหญ่ตอบว่าใช้ในระดับน้อย

ส่วนแหล่งของปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศจากปัจจัยต่าง ๆ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งอยู่ในระดับมาก/มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ 1) จากบรรยากาศในชั้นเรียน 24.4% 2) จากสื่อการสอน 22.2% 3) จากแหล่งการเรียนรู้ 22% ในขณะที่ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาระบุว่าปัจจัยที่เป็นปัญหาในระดับมาก/มากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ 1) จากช่วงเวลาในการฝึกทักษะ 23% 2) จากหนังสือ/ตำราประกอบการสอน 23% 3) จากสื่อการสอน 19.2% และปัจจัยที่เป็นปัญหาในระดับมาก/มากที่สุดสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับต้น ได้แก่ 1) จากวิธีการสอน (27.3%) 2) จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากบรรยากาศในชั้นเรียน และจากช่วงเวลาในการฝึกทักษะ (22.7% เท่ากัน) นอกจากนี้ยังพบว่าในชีวิตประจำวันกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ในระดับมาก/มากที่สุด ได้แก่การใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างประเทศในการสนทนาทักทาย และกิจกรรมเทศกาลปีใหม่สากลชุมชน

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผู้บริหาร

- 1) จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในโรงเรียนยังมีน้อย ควรเปิดเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษาสำหรับโรงเรียน ในระดับอำเภอซึ่งมีงบประมาณและหาผู้สอนได้ไม่ยาก
- 2) ในการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศควรกำหนดให้มีการสอบสัมภาษณ์และการสอบการสอนก่อนที่จะเข้าอยู่ในบัญชีรายชื่อที่ส่วนกลางคัดเลือกไว้ ประเด็นสำคัญ คือ การได้ผู้สอนภาษาต่างประเทศที่ไม่มีวุฒิตรงกับที่จะสอนซึ่งเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและทำให้ผู้เรียนไม่ความสามารถในการสื่อสาร
- 3) แหล่งการเรียนรู้เพื่อเสริมการเรียนรู้และฝึกทักษะเสริมทางภาษาด้วยตนเองควรสนับสนุนในลำดับแรก คือ ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะมุมหนังสือภาษาต่างประเทศในระดับประถม อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ควบคู่ไปกับการสร้างนิสัยการอ่านในส่วนของโปรแกรมการสอนภาษาต่างประเทศ ทางกระทรวงศึกษาควรมีการใช้ร่วมกันแบบเครือข่ายเพราะโปรแกรมมีราคาแพง
- 4) ในส่วนของการกำหนดนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่กำหนดตามแผนการศึกษาภาคบังคับ ส่วนการกำหนดนโยบายการสอน ตามความต้องการของผู้เรียนของผู้ปกครอง และตลาดแรงงานยังอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงถึงการใช้หลักสูตรจากส่วนกลางค่อนข้างมาก
- 5) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพภาษาต่างประเทศของผู้สอน จะเป็นในรูปของการศึกษา เอกสาร ประชุมสัมมนา ขณะที่กิจกรรมซึ่งต้องมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทางภาษา เช่น การไปต่างประเทศและการเชิญอาสาสมัครเข้าร่วมสถานศึกษายังมีจำนวนน้อย ในทำนองเดียวกัน การจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทาง

ภาษาต่างประเทศยังมีน้อย เช่น การจัดตั้งชมรมภาษาต่างประเทศ การติดตั้งอินเตอร์เน็ตและการจ้างครูชาวต่างประเทศมาสอน

6) เป็นที่น่าสังเกตว่ารูปแบบแผนงาน/กิจกรรมสนับสนุนการบริหารการสอนที่เน้นการใช้หลายทักษะรวมกัน เช่น โครงการละคร หรือชมรมภาษาต่างประเทศมีการจัดน้อยมาก

5.2.2 ผู้สอน

5.2.2.1 ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้สอนภาษาต่างประเทศในเขตการศึกษาที่ 7 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-34 ปี มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 11 ปี สถานภาพเป็นข้าราชการ และมีสัญชาติไทย แม้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ จะระบุว่าให้สัมภาษณ์เฉพาะผู้สอนชาวไทย แต่ก็พบว่ามีความหลากหลายเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย โดยสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่ส่งผู้สอนชาวต่างชาติมาให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า มีอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างละ 1 ท่าน และแม้จะมีจำนวนไม่มากแต่ก็แสดงให้เห็นว่า ในเขตการศึกษานี้มีการจ้างชาวต่างชาติมาสอนภาษาต่างประเทศโดยตรง (กลุ่มตัวอย่างเป็นชาวฟิลิปปินส์ที่สอนภาษาอังกฤษ)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สอนภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาอื่น แต่มีจำนวนผู้สอนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนมีมากกว่าผู้สอนภาษาฝรั่งเศส ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความนิยมและความสำคัญของภาษาฝรั่งเศสในภูมิภาคนี้กำลังลดลง

ผู้สอนทุกระดับส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนผู้สอนระดับอุดมศึกษาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและโทในจำนวนใกล้เคียงกัน ประเด็นที่น่าสนใจเป็นเรื่องของ วิชาเอกในระดับปริญญาตรีของผู้สอนระดับประถมศึกษา ซึ่งจำนวนผู้สอนที่จบวิชาเอกด้านการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศที่สอนมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่ร้อยละของผู้จบวิชาเอกด้านการศึกษามีสูงกว่าแสดงให้เห็นว่า ผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศ ที่ตนเองสอนโดยตรง ทำให้ขาดความมั่นใจในการสอนภาษาต่างประเทศของตน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงมาก เพราะการศึกษาระดับประถมศึกษานั้นถือเป็นพื้นฐาน หากผู้สอนไม่มั่นใจก็อาจทำให้สอนได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และจะทำให้เด็กมีพื้นฐานที่ไม่ดี ซึ่งก็จะส่งผลต่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป นอกจากนี้ประเด็นที่ผู้สอนระดับประถมศึกษาไม่ตรงสาขานี้ยังสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศของผู้สอนระดับประถมศึกษาซึ่งจะได้กล่าวถึงภายหลัง ดังนั้น จึงควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศให้ผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและพัฒนาความสามารถด้านภาษาต่างประเทศให้กับผู้สอน

สำหรับประเด็นเรื่องทักษะที่ผู้สอนถนัดมากที่สุดและน้อยที่สุดนั้น พบว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ผู้สอนส่วนใหญ่ถนัดมากที่สุด นั่นอาจเพราะว่าสื่อสำหรับการอ่านภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนั้นหาง่ายและเข้าถึงคนส่วนใหญ่มากกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับกิจกรรม

ประจำวันของผู้สอนที่อ่านหนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศที่สอน มากกว่าดูภาพยนตร์ และ ฟังวิทยุ จากการสัมภาษณ์ผู้สอนระดับประถมและมัธยมตามอำเภอต่างๆ จำนวนหนึ่งกล่าวว่า ในท้องถิ่นของตนไม่มีรายการวิทยุที่น่าเสนอเป็นภาษาต่างประเทศ จึงไม่มีแหล่งสำหรับฝึกฝนทักษะด้านการฟังภาษาต่างประเทศ ข้อเสนอสำหรับประเด็นนี้คือ ควรจะมีรายการที่ออกอากาศเป็นภาษาต่างประเทศที่สอนผ่านทางวิทยุชุมชนเพื่อให้เข้าถึงคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ส่วนทักษะที่ผู้สอนส่วนใหญ่ถนัดน้อยที่สุดคือ ทักษะการฟัง ซึ่งก็สอดคล้องกับประเด็นที่แล้ว คือขาดแหล่งหรือสื่อในการฝึกทักษะการฟัง นอกจากนี้อาจเป็นเพราะประเทศไทยไม่ได้ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาทางการหรือภาษาที่สองจึงเป็นธรรมดาที่เราจะถนัดทักษะด้านการฟังพูดในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ แม้ว่าผู้สอนได้ให้สัมภาษณ์ว่าในชีวิตประจำวันได้อ่านหนังสือพิมพ์ ดูภาพยนตร์ และฟังวิทยุภาษาต่างประเทศที่สอน แต่ก็ทำกิจกรรมดังกล่าวในระดับน้อยถึงไม่ได้ทำเลย จุดนี้อาจเป็นปัญหาเพราะแหล่งหรือสื่อเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาความสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่สอนของผู้สอน เพราะภาษาจากสื่อดังกล่าวเป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง ไม่ใช่ภาษาในตำราเรียน ดังนั้นจึงควรมีการสนับสนุนให้ผู้สอนสร้างนิสัยในการทำกิจกรรมเหล่านี้เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาของตน และควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อเหล่านี้ให้กับผู้สอนด้วย

ในเรื่องประเภทผลงานที่เคยผลิต มีประเด็นที่น่าสนใจคือ มีเพียงผู้สอนระดับมัธยมที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด ส่วนผู้สอนอีก 3 ระดับผลิตตำราและเอกสารคำสอนมากที่สุด ทั้งๆที่ปัจจุบันมีการเน้นให้ผู้สอนผลิตงานวิจัยโดยเฉพาะผู้สอนระดับอุดมศึกษา แสดงให้เห็นว่า ผู้สอนระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาอาจตีความคำว่า “วิจัย” ต่างกัน กล่าวคือ ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาเน้นการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วน “วิจัย” ในความหมายของผู้สอนระดับอุดมศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ละเอียดและลึกซึ้งกว่า

ส่วนประเด็นที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษาผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอนเป็นจำนวนมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้สอนระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องมีการขอตำแหน่งทางวิชาการ และอีกประการหนึ่งคือ ผู้สอนระดับอุดมศึกษามีวิชาเป็นของตนเองที่ต้องคิดเนื้อหาและเค้าโครงรายวิชาเอง ซึ่งต่างจากผู้สอนอีก 3 ระดับ ที่ระบุไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ซึ่งประเด็นที่ว่าผู้สอนระดับอุดมศึกษามีเนื้อหาวิชาและเอกสารประกอบการสอนเป็นของตนเองต่างจากผู้สอนอีก 3 ระดับ ก็สามารถเห็นได้จากการมีประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมภาษาต่างประเทศที่ผู้สอนระดับอุดมศึกษามีประสบการณ์ด้านการศึกษา/อบรมด้านการพัฒนาหลักสูตรและการผลิตสื่อการสอน/ตำรา เป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้สอนอีก 3 ระดับ ได้รับการอบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่

5.2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการสอนและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

- การใช้รูปแบบการสอน

ผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมอยู่ คือการให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด นอกจากนี้ก็ยังมีให้ผู้เรียนฝึกพูดและฝึกฟังในชั้นเรียนด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวการศึกษาภาษาในปัจจุบันที่เน้นการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร อย่างไรก็ตามพบประเด็นที่น่าสนใจอยู่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

ประเด็นที่หนึ่ง รูปแบบการสอนแบบการทำโครงงาน ผู้สอนใช้รูปแบบนี้อยู่ในระดับน้อย ทั้ง ๆ ที่ปัจจุบันแนวทางการศึกษาของไทย เน้นที่การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการทำโครงงานถือเป็นรูปแบบการเรียนรู้การสอนรูปแบบหนึ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเด็นนี้อาจเป็นเรื่องของข้อจำกัดของเวลา และเนื้อหาของบทเรียนที่มีมากเกินไป และตัวหลักสูตรการเรียนการสอนเองที่ยังไม่บูรณาการ หรืออาจตีความได้ว่า ผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจหรือยังไม่พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการเน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ข้อเสนอแนะสำหรับประเด็นนี้คือ จัดอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการเน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้สอน อีกข้อเสนอหนึ่งคือ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเน้นให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง

ประเด็นสุดท้าย คือ รูปแบบการสอนที่พาไปศึกษานอกสถานที่ ผู้สอนใช้รูปแบบนี้ในระดับน้อยที่สุดถึงไม่ใช่เลย ทั้งๆที่จุดเน้นประการหนึ่งในการเรียนภาษาคือ ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง ซึ่งการพาไปศึกษานอกสถานที่ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง สาเหตุที่ผู้สอนใช้รูปแบบนี้ในระดับน้อยที่สุดถึงไม่ใช่เลยอาจเป็นเพราะสาเหตุเดียวกับประเด็นที่แล้ว คือเรื่องของเวลาที่จำกัด และงบประมาณ ข้อเสนอแนะสำหรับประเด็นนี้คือ ปรับปรุงหลักสูตรให้การพาไปศึกษานอกสถานที่เป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะภาษานอกห้องเรียนในสถานการณ์จริง

- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

ในด้านการวัดผลเป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้ชิ้นงาน/แฟ้มงานและโครงงานยังมีผู้สอนใช้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่ใช้การวัดผลแบบที่เคยปฏิบัติมา คือ ข้อสอบปรนัยและอัตนัย แต่ก็ยังมีที่ใช้การสอบปฏิบัติจริงด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี เพราะการเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของการฝึกทักษะการวัดผลจึงควรวัดที่ความสามารถในการใช้ทักษะต่าง ๆ จริง ๆ ซึ่งการวัดผลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถไปตามเงื่อนไขของการวัดผลนั้น ๆ ดังนั้นถ้าจะเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถในการพูดและฟัง การวัดผลและประเมินผลต้องสอดคล้องกับการสอน นั่นคือมีการวัดทักษะการพูดและฟังด้วย

5.2.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้เรียนและสื่อประกอบการสอนเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องผู้เรียนนั้นเป็นปัญหาในด้านความพร้อม พื้นฐานความรู้และพื้นฐานแตกต่างกัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้สะท้อนความจริงที่ว่าประเทศไทยเรียนภาษาต่างประเทศเหมือนกับเรียนวิชาอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนไม่มีแรงจูงใจและไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งก็คือ สภาพของโรงเรียนในแต่ละท้องถิ่นนั้นแตกต่างกันมากในด้านความพร้อมของอุปกรณ์ สื่อประกอบการเรียนการสอน โรงเรียนในเมืองใหญ่ก็มีความพร้อมมากกว่าโรงเรียนในชนบทห่างไกล

ภาระงานของผู้สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาเป็นปัญหาอีกประการหนึ่ง รองลงมาจากปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนและสื่อประกอบการสอน หากผู้สอนมีภาระงานที่หนักมากเกินไป อาจทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ในระดับอุดมศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนส่วนใหญ่ระบุว่าจำนวนผู้เรียนในชั้นเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่จะให้ผลดีไม่ควรเกิน 30 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเน้นการเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารดังในปัจจุบัน ดังนั้นรัฐควรมีนโยบายในการจัดสรรอัตราค่าจ้างผู้สอนภาษาต่างประเทศให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นทุกปีให้ได้ อนึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนใจ ไชยบุญเรือง และคณะ (2539) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี นวมทอง (2539) ในเรื่องของสื่อการสอน ซึ่งได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 2

5.2.2.4 ทักษะ/เนื้อหาที่ผู้สอนต้องการพัฒนามากที่สุด

ผู้สอนใน 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาต้องการพัฒนาทักษะการพูดมากที่สุด และการฟังเป็นทักษะที่ต้องการพัฒนามองลงมา ซึ่งก็ชี้ให้เห็นว่าผู้สอนทั้ง 3 ระดับยังไม่มั่นใจในการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศ คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรมให้ผู้สอนที่ต้องการพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการที่จะพูดภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนมากขึ้น การฝึกอบรมอาจจะเป็นการฝึกอบรมระยะสั้น ระยะยาว หรือเป็นการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการพูดและการฟังด้วยตนเอง โดยใช้สื่อ เช่น สื่อผสม หรืออินเทอร์เน็ตที่ Websites ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการพูดและการฟัง เป็นต้น

ส่วนผู้สอนในระดับอุดมศึกษาต้องการพัฒนาการผลิตสื่อการสอน/ตำรา และการแปล อาจเป็นเพราะว่าผู้สอนต้องการผลิตผลงานหรือขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของหน่วยงาน

ส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของผู้สอนในแต่ละสถานศึกษาที่จะจัดอบรม/สัมมนาให้บุคลากรเป็นระยะๆ เพื่อสนองความต้องการของบุคลากรของสถานศึกษานั้น ๆ

5.2.3 ผู้เรียน

1) จากการที่บิดามารดา/ผู้ปกครอง ของผู้เรียนประมาณครึ่งหนึ่งมีอาชีพเกษตรกร ซึ่งมีรายได้น้อยทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสได้รับการเสริมแรงในการเรียนภาษานอกชั้นเรียน เช่น การเรียนเสริม หรือการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้มีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศที่เรียน

2) การที่ภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่เป็นภาษาอังกฤษถึงร้อยละ 95.4 แสดงว่ายังมีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ไม่พอเพียงจังหวัดชายขอบควรมีการส่งเสริมการเรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น จีน ลาว และเวียดนาม ซึ่งจะส่งผลดีต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการค้า เป็นต้น

3) การที่ผู้เรียนเป็นสัดส่วนสูงสุดในทั้ง 3 ระดับระบุว่าพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ใช้ในระดับน้อยที่สุด/ไม่เลย ได้แก่การฟังเพลงสากล หรือสนทนากับชาวต่างชาติ น่าจะสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนขาดโอกาสฝึกฝนภาษาต่างประเทศที่สอนในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากภูมิหลังทางครอบครัว หรือสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เอื้ออำนวย ดังเช่นที่สถานศึกษาบางแห่งซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลได้ระบุว่าไม่เคยมีผู้สอนชาวต่างประเทศเลยและปรารถนาที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนภาษาต่างประเทศจากเจ้าของภาษาบ้าง

4) ในด้านปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศ การที่ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ระบุปัญหาที่เป็นอันดับต้น ๆ แตกต่างกันไป ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงควรมุ่งเน้นแก้ไขจุดที่เป็นปัญหาหลักของแต่ละระดับ ซึ่งน่าจะได้ผลดีกว่าการใช้วิธีการเดียวกันกับทุกระดับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

- ควรเปิดวิชาภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เวียดนาม เกาหลี เป็นต้น โดยเฉพาะจังหวัดชายขอบควรเปิดภาษาจีน และเวียดนาม เพื่อประโยชน์ทางด้านการค้าและการสื่อสารระหว่างประชาชนที่มีชายแดนติดต่อกัน
- จากการที่ผู้สอนไม่จบทางภาษาต่างประเทศที่สอน ในการแก้ไขระยะแรกควรกำหนดให้มีการอบรมผู้สอนที่ไม่ได้จบเอกในสาขาที่สอนทั้งด้านวิธีการสอนภาษาต่างประเทศ และด้านพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้สอนเองด้วย

- ควรลดภาระงานผู้สอนลง โดยเฉพาะผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจทำได้ด้วยการกำหนดการเรียนการสอนโดยการนำเทคโนโลยีช่วยในการสอน เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนับชั่วโมงเรียนเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของชั่วโมงเรียนในชั้น
- ควรสร้างเครือข่ายระหว่างครูผู้สอนในระดับเดียวกัน เพื่อความร่วมมือในการสร้างบทเรียนและสื่อการสอน โดยอาจจะใช้ประโยชน์จากครูผู้สอนในเขตการศึกษา 7 ที่มีประสบการณ์ในการวิจัยทดลองสอนโดยการใช้รูปแบบต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 2 เป็นผู้นำ
- ควรมีการอบรมการทำหลักสูตรย่อยที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ควรสร้างเครือข่ายระหว่างครูชาวต่างประเทศกับโรงเรียนในประเทศของครูชาวต่างประเทศนั้นๆ กับโรงเรียนในเขตการศึกษา 7 เพื่อความร่วมมือกับครูชาวไทยในการพัฒนาทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งโครงการเหล่านี้ใช้งบประมาณไม่มากนัก และได้ผลเร็วกว่าการที่จะส่งครูไปเรียนต่อต่างประเทศในระดับปริญญาโท
- ควรจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องให้กับกิจกรรมสนับสนุนที่ต้องใช้การปฏิสัมพันธ์ทางภาษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจ เพื่อได้ข้อมูลในระดับกว้าง ดังนั้นควรมีการทำวิจัยต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลเจาะลึกโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นฐาน และคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาศักยภาพทักษะภาษาต่างประเทศของผู้สอน โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนชนบทที่ห่างไกล การใช้แหล่งการเรียนรู้หรือศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนะแนวทางการจัดกิจกรรมผู้เรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ส.) กรุงเทพมหานคร.
- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธรรมาวดี ปาเวชัย. (2543). *ผลการใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้าที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิพิพิทา กุลจิต. (2536). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิดมโนคติ ของบูรณาการกับการสอนตามปกติ*. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัตติยา ภูมิสาคร. (2540). *การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักการจัดกิจกรรม The Information Gap Principle*. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรุณี อุ่นบุญ. (2540). *การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการเรียนรู้ แบบร่วมมือกันเรียนรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศศิวิมล ผาสุข. (2539). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ*. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนใจ ไชยบุญเรือง เขาวรัตน์ การพานิช และรัชชัย ไชยบุญเรือง. (2539). *ปัญหาในการสอน และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมศีล ฌานวังสะ. เมื่อไวยากรณ์ถูกใส่ร้าย (4). มติชนสุดสัปดาห์ 11-17 พ.ย. 2547;
26 (1317): 73.

สุภาวดี นวมทอง. (2539). ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของ
ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อัจฉรา สันธุโคตร. (2543). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยวิธี MIA กับวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Dualy, H., Burt, M., & Krashen, S. (1982) *Language two*, OUP, Oxford.

Gibbons, M. (1993). *Ideas, methods and materials for teaching SDL: The self-directed
sourcebook*, Hawker Brownlow Education, EduServ Inc., Melbourne.

Harris, M. & McCann, P. (1994). *Assessment: Handbook of the English Classroom*. Oxford:
Heinemann.

Negretti, R. Web-Based Activities and SLA: A conversation Analysis Research Approach:
Language Learning & Technology 1999 July; 3 (1): 75-87

Nunan, D.A. Foot in the World of Ideas: Graduate Study Through the Internet. *Language
Learning & Technology* 1999 July; 3 (1): 52-74.

Osuna, M. M., & Meskill, C. Using the World Wide Web to Integrate Spanish Language and
Culture: A Pilot Study. *Language Learning & Technology* 1998 January; 1(2): 71-92.

Office of the National Education Commission (2003). *Education in Thailand 2002/2003*.
Bangkok: Amarin Printing and Publishing.

Vale, D., Scarino, A. & McKay, P. (2000). *Pocket ALL*. Carlton, Victoria: Curriculum
Corporation.

Widdowson, H.G. (1992) 'ELT and EL teachers: matter arising', *ELT Journal*, vol.46 no. 4 , pp.
333-339.

ภาคผนวกที่ 1

รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษา เขตอ. เมือง จ. อุบลราชธานี

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนอุบลวิทยาคม 2. โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี 3. โรงเรียนบ้านปากห้วยวังนอง 4. โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ 5. โรงเรียนบ้านค้อกุลลาด 6. โรงเรียนบ้านหนองช้าง	1. โรงเรียนอัสสัมชัญวงษ์ 2. โรงเรียนมารีย์นิรมล 3. โรงเรียนพระกุมารอุบล
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนเบญจมมหาราช 2. โรงเรียนนารีนุกูล 3. โรงเรียนปทุมพิทยาคม 4. โรงเรียนศรีปทุมวิทยาคาร 5. โรงเรียน หนองบ่อสามัคคีวิทยา 6. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 32 7. โรงเรียนปทุมวิทยากร	1. โรงเรียนอานวมาริอา 2. โรงเรียนยาวเรศศึกษา 3. โรงเรียนสมเด็จ 4. โรงเรียนอัสสัมชัญอุบล 5. โรงเรียนอุบลวิทยากร
3. อาชีวศึกษา	1. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อุบลราชธานี 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี 3. วิทยาลัยเทคนิคอุบล 4. วิทยาลัย สารพัดช่างอุบล	-
4. อุดมศึกษา	1. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 3. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์วิทยาเขต อุบล	1. มหาวิทยาลัยราชธานี 2. วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา อุบลราชธานี 3. วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

สถานศึกษา เขตอ.พิบูลมังสาหาร จ. อุบลราชธานี

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียน พิบูล(วิภาคย์วิทยากร) 2. โรงเรียนบ้านหนองบัวดี 3. โรงเรียนบ้านนาดี 4. โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ 5. โรงเรียนบ้านโนนค้อตุล 6. โรงเรียนบ้านคำผ่าน 7. โรงเรียน บ้านคอนงัว	-
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียน พิบูลมังสาหาร 2. โรงเรียน อ่างศิลา	

สถานศึกษา เขตอ.เขมราฐ จ. อุบลราชธานี

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนบ้านเหนือเขมราฐ 2. โรงเรียนบ้านแก่งเหนือ 3. โรงเรียนบ้านบึงวิทยา 4. โรงเรียนบ้านม่วงเต่า	-
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนเขมราฐพิทยาคม	-

สถานศึกษา เขตอ.เมือง จ. กาฬสินธุ์

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียน กาฬสินธุ์พิทยาสัย 2. โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ 3. โรงเรียนบ้านคอนสนวน 4. โรงเรียนทุ่งศรีเมืองประชาวิทย์ 5. โรงเรียนบ้านโจดศิริราษฎร์บำรุง 6. โรงเรียน คอนเรียบอนุกุล 7. โรงเรียนบ้านหลุมอินทรราษฎร์บำรุง	1. โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ 2. โรงเรียนอนุกุลนารี 3. โรงเรียนเมืองกาฬสินธุ์ 4. โรงเรียนหนองสอพิตยาคม	1. โรงเรียนชาลยยุทธวิทยา
3. อาชีวศึกษา	1. วิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์ 2. วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	1. โรงเรียนพาณิชย์การกาฬสินธุ์ 2. โรงเรียนเทคโนโลยีพาณิชย์การ สมเด็จ 3. โรงเรียนพาณิชย์การหนองกุงศรี 4. โรงเรียนไทยเทคโนโลยี สารสนเทศเอเชีย
4. อุดมศึกษา	1. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ 2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์	-

สถานศึกษา เขตอ.กุฉินารายณ์ จ. กาฬสินธุ์

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนบ้านบัวขาว(วันครู 2500) 2. โรงเรียนกุดหว้าวิทยา 3. โรงเรียนหนองจระเข้เรืองศิลป์	1. โรงเรียนอนุบาลอินทรา
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนบัวขาว 2. โรงเรียนกุฉินาราย	-

สถานศึกษา เขตอ.กมลาไสย จ. กาฬสินธุ์

ระดับ/ประเภท	รัฐ	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนหนองแปนโนนสูงนาเชือกราษฎร์บำรุง 2. โรงเรียนบ้านบ่อโนนมะคำวิทยาคาร 3. โรงเรียนหนองคูวิทยา 4. โรงเรียนชุมชนสีถนาคำรงวิทย์	-
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนกมลาไสย	-

สถานศึกษา เขตอ. เมือง จ. มุกดาหาร

ระดับ/ประเภท	รัฐบาล	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนอนุบาลมุกดาหาร 2. โรงเรียนเมืองใหม่ 3. โรงเรียนบ้านศรีบุญเรือง 4. โรงเรียนบ้านนาโปใหญ่ 5. โรงเรียนบ้านคำป่าหลาย 6. โรงเรียนชุมชนนาโสก 7. โรงเรียนมุกดาลัย 8. โรงเรียนบ้านสามขามิตรภาพ 3 9. โรงเรียนบ้านหนองแขวง	1. โรงเรียนท่านพระสารีบุตร
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนมุกดาหาร 2. โรงเรียนนวมินราชูทิศ อีสาน 3. โรงเรียนดงเย็นวิทยาคม	-
3. อาชีวศึกษา	1. วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินี มุกดาหาร	1. โรงเรียนเทคโนโลยี มุกดาหาร 2. วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย

สถานศึกษา เขตอ. คำชะอี จ. มุกดาหาร

ระดับ/ประเภท	รัฐบาล	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนชุมชนบ้านคำชะอี 2. โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยงวันครู 3. โรงเรียนบ้านหนองเอี่ยนดง ราษฎร์สงเคราะห์	-
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร 2. โรงเรียนชัยปัญญาวิทยานุสรณ์	-

สถานศึกษา เขตอ. ดงหลวง จ. มุกดาหาร

ระดับ/ประเภท	รัฐบาล	เอกชน
1. ประถมศึกษา	1. โรงเรียนบ้านเปือย 2. โรงเรียนบ้านโพธิ์ไฮ 3. โรงเรียนบ้านนาหลัก 4. โรงเรียนบ้านหนองยาง	-
2. มัธยมศึกษา	1. โรงเรียนดงหลวงวิทยา	-

ภาคผนวกที่ 2
แบบสัมภาษณ์

ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

เวลาเริ่ม.....สิ้นสุด

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสัมภาษณ์มีจำนวน 6 หน้า

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทุกระดับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลที่ท่านให้ในแบบสัมภาษณ์นี้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศโดยรวม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย 4 ลงใน O และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูล

1. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

2. สังกัด

O รัฐบาล O เอกชน

3. ระดับที่เปิดสอนภาษาต่างประเทศ และจำนวนผู้เรียนภาษาในแต่ละระดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ระดับ	จำนวนผู้เรียนภาษาต่อห้อง	จำนวนผู้เรียนภาษาทั้งหมด
O อนุบาล	คน	คน
O ภาษาอังกฤษ	คน	คน
O อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คน	คน
O ประถมศึกษา	คน	คน
O ภาษาอังกฤษ	คน	คน
O อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คน	คน
O มัธยมศึกษา	คน	คน
O มัธยมศึกษาตอนต้น	คน	คน
O ภาษาอังกฤษ	คน	คน
O ภาษาฝรั่งเศส	คน	คน
O อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คน	คน
O มัธยมศึกษาตอนปลาย	คน	คน
O ภาษาอังกฤษ	คน	คน
O ภาษาฝรั่งเศส	คน	คน
O อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คน	คน

ระดับ	จำนวนผู้เรียนภาษาต่อห้อง	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
☐ อาชีวศึกษา ☐ ปวช. ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคนคน	คนคนคนคนคน
☐ ปวส. ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคน	คนคนคนคน
☐ ปวส./ปวท. ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคน	คนคนคนคน
☐ อุดมศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคนคน	คนคนคนคนคน
☐ ปริญญาโท ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคน	คนคนคนคน
☐ ปริญญาเอก ☐ ภาษาอังกฤษ ☐ ภาษา..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	คนคนคนคน	คนคนคนคน
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	คน	คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

1. โรงเรียน/สถาบันของท่านมีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ภาษาอังกฤษ	จำนวนผู้สอน.....คน	☐ 2. ภาษาฝรั่งเศส	จำนวนผู้สอน.....คน
	จำนวนผู้เรียน.....คน		จำนวนผู้เรียน.....คน
☐ 3. ภาษาเยอรมัน	จำนวนผู้สอน.....คน	☐ 4. ภาษาญี่ปุ่น	จำนวนผู้สอน.....คน
	จำนวนผู้เรียน.....คน		จำนวนผู้เรียน.....คน
☐ 5. ภาษาจีน	จำนวนผู้สอน.....คน	☐ 6. ภาษา.....	จำนวนผู้สอน.....คน
	จำนวนผู้เรียน.....คน		จำนวนผู้เรียน.....คน
☐ 7. ภาษา.....	จำนวนผู้สอน.....คน	☐ 8. ภาษา.....	จำนวนผู้สอน.....คน
	จำนวนผู้เรียน.....คน		จำนวนผู้เรียน.....คน

2. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน/สถาบัน ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ห้องสมุดของโรงเรียน/สถาบัน
- ☐ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีมหนังสือทางภาษา (โปรดระบุภาษา).....
- ☐ คอมพิวเตอร์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้
- จำนวน.....เครื่อง
- ☐ โปรแกรมการสอนภาษาต่างประเทศ
- จำนวน.....โปรแกรม
- ☐ ห้องปฏิบัติการทางภาษา
- จำนวน.....ที่นั่ง
- ☐ ศูนย์เรียนภาษาด้วยตนเอง
- จำนวน.....ศูนย์
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียน/สถาบันของท่านกำหนดนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของโรงเรียน/สถาบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ตามแผนการศึกษาภาคบังคับของหลักสูตร
- ☐ ตามความต้องการของผู้เรียน
- ☐ ตามความต้องการของผู้ปกครอง
- ☐ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. โรงเรียน/สถาบัน มีกิจกรรมหาข้อมูลความต้องการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้สอนหรือไม่

- ☐ ไม่มี
- ☐ มี.....ครั้ง/ปี
- ระบุกิจกรรม
 - 1) ☐ กิจกรรมแบบสำรวจความต้องการจากกรมวิชาการ
 - 2) ☐ กิจกรรมสัมมนา
 - 3) ☐ กิจกรรมอบรมหลักสูตร / การสอน
 - 4) ☐ จัดชมรมภาษาแล้วเสนอสิ่งที่ต้องการ
 - 5) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. โรงเรียน/สถาบัน มีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพภาษาต่างประเทศของผู้สอนหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี.....ครั้ง/ปี ระบุกิจกรรม

1) ☐ จัดส่งไปต่างประเทศ เช่น โครงการ AFS

2) ☐ ศึกษาเอกสาร

3) ☐ กิจกรรมประชุมสัมมนา/อบรม

4) ☐ กิจกรรมเข้าค่าย

5) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. โรงเรียน/สถาบัน มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อย่างไร

☐ มี (โปรดระบุแนวทาง) 1) ☐ ซื้อหนังสือ

2) ☐ อบรม

3) ☐ บำรุงศูนย์การศึกษา

4) ☐ ส่งนักเรียนแข่งขันทักษะทางภาษา

5) ☐ ซื้อสื่อการสอน เช่น CD

6) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่มี

7. โรงเรียน/สถาบัน ได้มีแผนงาน/การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ มี (โปรดระบุแนวทาง)

1) ☐ เข้าค่าย

5) ☐ นิทรรศการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ

2) ☐ จัดนิทรรศการภาษา

6) ☐ สร้างเครือข่ายกับต่างประเทศของบุคลากร

3) ☐ วิจัยชั้นเรียน

7) ☐ งานปีใหม่

4) ☐ วางแผนการเรียนแบบบูรณาการ

8) ☐ แข่งขันภาษาต่างประเทศ

9) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่มี

8. โรงเรียน/สถาบัน ได้มีแผนการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือไม่ อย่างไร

☐ มีโปรดระบุแนวทาง 1) ☐ แนวทางการกรอกแบบประเมิน

2) ☐ แนวทางสรุปผลจากผู้ปกครอง

3) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

☐ ไม่มี

9. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โรงเรียน/สถาบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรและหรือเปลี่ยนแปลงรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละระดับหรือไม่

☐ มี

☐ ระดับอนุบาล	จำนวน.....ครั้ง	☐ ระดับอาชีวศึกษา	จำนวน.....ครั้ง
☐ ระดับประถมศึกษา	จำนวน.....ครั้ง	☐ ระดับอุดมศึกษา	จำนวน.....ครั้ง
☐ ระดับมัธยมศึกษา	จำนวน.....ครั้ง		
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....			

☐ ไม่มี

10. ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โรงเรียน/สถาบัน ได้สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ฝึกอบรม	ประมาณ.....ครั้ง/ปี	จำนวนผู้สอนที่เข้าอบรม.....คน/ปี
☐ 2. เข้าร่วมประชุมสัมมนา	ประมาณ.....ครั้ง/ปี	จำนวนผู้สอนที่เข้าสัมมนา.....คน/ปี
☐ 3. คูงานต่างประเทศ	ประมาณ.....ครั้ง/ปี	จำนวนผู้สอนที่คูงานต่างประเทศ.....คน/ปี
☐ 4. คูงานในประเทศ	ประมาณ.....ครั้ง/ปี	จำนวนผู้สอนที่คูงานในประเทศ.....คน/ปี
☐ 5. สนับสนุนการศึกษาต่อ		
☐ 6. สนับสนุนการทำผลงานวิชาการ		☐ 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. วิธีการรับอาจารย์ผู้สอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน/สถาบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. จากบัญชีรายชื่อที่ส่วนกลางคัดเลือกไว้
☐ 2. สอบข้อเขียน
☐ 3. ทดสอบการสอน
☐ 4. สอบสัมภาษณ์
☐ 5. ผลการเรียน
☐ 6. ประวัติส่วนตัว
☐ 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน/สถาบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ผู้สอนมีไม่เพียงพอ
- ☐ 2. ผู้สอนสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
- ☐ 3. จำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป
- ☐ 4. ขาดแหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศ
- ☐ 5. ผู้เรียนขาดการฝึกฝนนอกชั้นเรียน
- ☐ 6. ผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก
- ☐ 7. งบประมาณมีไม่เพียงพอ
- ☐ 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

โครงการวิจัยการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ภาษาต่างประเทศ.....

o วิชาเอก o วิชาพื้นฐาน

แบบสัมภาษณ์ผู้สอน

เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสัมภาษณ์มีจำนวน 9 หน้า

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทุกระดับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลที่ท่านให้ในแบบสัมภาษณ์นี้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่ท่านเป็นตัวแทนการให้ข้อมูล ดังระบุไว้ในหน้าแรกของแบบสัมภาษณ์นี้
2. โปรดกาเครื่องหมาย 4 ลงใน O และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูล

1. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....
อำเภอ..... จังหวัด.....
2. สังกัด
O 1. รัฐบาล
O 2. เอกชน
3. เพศ
O 1. ชาย O 2. หญิง
4. อายุ.....ปี
5. สถานภาพ
O 1. คนไทย O 2. ชาวต่างชาติ
6. สถานะการทำงาน
O 1. ข้าราชการ/พนักงานประจำ O 2. อัตราจ้างประจำ O 3. อัตราจ้างชั่วคราว
7. วุฒิกการศึกษา

ระดับ	สถาบัน	ประเทศ	วิชาเอก	วิชาโท
1. ปริญญาตรี				
2. ปริญญาโท				
3. ปริญญาเอก				
4. อื่นๆ (โปรดระบุ)				

1.ท่านใช้ภาษาต่างประเทศในกิจกรรมต่อไปนี้หรือไม่ มาน้อยเพียงใด (เลือกตอบเฉพาะระดับที่สอน)	ไม่ใช่ เลย	ใช้น้อย ที่สุด	ใช้น้อย	ใช้มาก	ใช้มาก ที่สุด
☐ อื่นๆ เช่น สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (โปรดระบุ) _____					
☐ 1.6) ระดับปริญญาเอก					
☐ สาขาเฉพาะทาง เช่น สาขาภาษาอังกฤษ					
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					
2. ในงานอื่นๆ นอกเหนือการสอน เช่น					
งานแปล					
งานล่าม					
งานเขียน					
ผู้ประกาศ , ผู้ดำเนินรายการ (พิธีกร)					
3. ในกิจกรรมประจำวัน เช่น					
ฟังวิทยุ					
ดูภาพยนตร์					
อ่านหนังสือพิมพ์					

ตอนที่ 3 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ท่านทำกิจกรรมต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด	ไม่เลย	น้อย ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด
1. ในการวางแผนการสอนท่านได้ศึกษาหลักสูตร หรือ รายละเอียดกระบวนวิชา (course outline)					
2. ท่านวางแผนการสอนก่อน					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร/การเรียนการ สอน					
4. ท่านได้มีการนำผลจากการสอน ในภาคการศึกษาที่ ผ่านมาเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงแผนการสอน ในภาค การศึกษาถัดไป					

ท่านทำกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
5. ท่านได้ใช้รูปแบบการสอนต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
5.1. การบรรยาย					
5.2. การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด					
5.3. การอภิปรายไวยากรณ์					
5.4. การแปลบทเรียน					
5.5. การให้นักเรียนฝึกพูดในชั้นเรียน					
5.6. การให้นักเรียนฝึกฟังในชั้นเรียน					
5.7. การให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม					
5.8. การให้นักเรียนทำบทบาทสมมุติ					
5.9. การให้นักเรียนทำโครงการ					
5.10. การให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง					
5.11. การพาไปศึกษานอกสถานที่					
5.12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
6. ท่านใช้สื่ออุปกรณ์ต่อไปนี้ในห้องเรียนมากน้อยเพียงใด					
1. ภาพประกอบ					
2. แผ่นใส					
3. วีดิทัศน์/ภาพยนตร์					
4. แถบเสียง					
5. วัสดุจริง					
6. คอมพิวเตอร์					
7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....					

7. ในการสอนภาษาต่างประเทศท่านใช้กิจกรรมเสริมทักษะต่อไปนี้เสริมการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

กิจกรรมเสริมทักษะ	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ร้องเพลง					
2. เล่นเกมทางภาษา					
3. เล่นละคร					
4. เล่าเรื่อง					
5. พุดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน					
6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม					
7. เขียนบันทึกประจำวัน					
8. โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต					
9. การแปลให้ผู้เรียนฟัง					
10. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____					

8. ท่านได้ประเมินผลการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศจากคะแนนการสอบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดระบุเป็นร้อยละ

- สอบกลางภาค ร้อยละ.....
- สอบปลายภาค ร้อยละ.....
- สอบย่อยระหว่างภาค ร้อยละ.....
- เก็บคะแนนจากงานระหว่างภาคเรียน ร้อยละ.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....ร้อยละ.....

9. ท่านใช้เครื่องมือวัดผล ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดเรียงลำดับตามความมากน้อย

อันดับที่ 1 = มากที่สุด

- ☐ ข้อสอบปรนัย
- ☐ ข้อสอบอัตนัย
- ☐ สอบปฏิบัติจริง
- ☐ ชิ้นงาน/แฟ้มสะสมงาน
- ☐ โครงการงาน
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11.ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการสอน ภาษาต่างประเทศของท่านมาจากสาเหตุ ต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด	ไม่เป็น ปัญหาเลย	เป็น ปัญหา น้อยที่สุด	เป็น ปัญหา น้อย	เป็น ปัญหา มาก	เป็น ปัญหา มากที่สุด
1. เวลาสำหรับการเรียนการสอน (จำนวน ชั่วโมง / สัปดาห์)					
2. ภาระงานโดยรวมของผู้สอน					
3. ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของผู้สอน					
4. ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอน					
5. การสนับสนุนจากสถาบัน					
6 สื่อ/อุปกรณ์การสอน					
7. จำนวนผู้เรียนในชั้น					
8. ความพร้อมของผู้เรียน					
9. ความเหมาะสมสภาพห้องเรียน					
10. อื่นๆ (โปรด ระบุ)_____					

12. ดำรงและสื่อการเรียนที่ใช้ประกอบหลักสูตร/กระบวนวิชาที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. โรงเรียน/สถาบันกำหนด

☐ 2. ผู้สอนเป็นคนเลือกเอง

☐ 3. ผู้สอนผลิตเอง

☐ 4. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา

☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

13. ลักษณะของเอกสารประกอบการเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ดำรงในประเทศ

☐ 2. ดำรงต่างประเทศ

☐ 3. เอกสารที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง

☐ 4. ผู้สอนรวบรวมจากแหล่งต่างๆ (เช่น หนังสือพิมพ์, วารสาร, อินเทอร์เน็ต ฯลฯ)

☐ 5. เอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้

☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

14. ท่านเคยผลิตผลงานวิชาการประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ตำรา หรือเอกสารคำสอน	☐ 2. งานแปล
☐ 3. งานวิจัย	☐ 4. กรณีศึกษา
☐ 5. บทความ	☐ 6. การนำเสนอผลงานวิชาการ
☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

ตอนที่ 4 ความสามารถด้าน

1. ทักษะ/เนื้อหาที่ท่านถนัดมากที่สุด

☐ 1. ฟัง	☐ 2. พูด	☐ 3. อ่าน	☐ 4. เขียน
☐ 5. ไวยากรณ์	☐ 6. ศัพท์	☐ 7. ล่าม	☐ 8. แปล

2. ทักษะ/เนื้อหาที่ท่านถนัดน้อยที่สุด

☐ 1. ฟัง	☐ 2. พูด	☐ 3. อ่าน	☐ 4. เขียน
☐ 5. ไวยากรณ์	☐ 6. ศัพท์	☐ 7. ล่าม	☐ 8. แปล

3. ท่านเคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศหรือไม่

- ☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย

หากเคย กรุณาระบุชื่อการทดสอบนั้น (เช่น TOEFL IELTS หรือที่กระทรวงศึกษา หรือกรมวิเทศสหการจัดสอบ) ปีที่ทดสอบ และคะแนนที่ได้ครั้งล่าสุดของการทดสอบแต่ละประเภท

1.ชื่อการทดสอบ _____ ปีที่ทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____

2.ชื่อการทดสอบ _____ ปีที่ทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____

3.ชื่อการทดสอบ _____ ปีที่ทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____

4.หากท่านมีความสามารถด้านภาษาอื่น คือ ภาษา _____

ประสบการณ์ด้านการเสนอผลงานวิชาการ	โปรแกรมประเด็นสำคัญ	ประเทศ
	1. ☐ การพัฒนาหลักสูตร	
		
	2. ☐ วิธีการจัดการเรียนการสอน	
		
	3. ☐ การผลิตสื่อการสอน/ตำรา	
		
	4. ☐ การพัฒนาทักษะทางภาษา	
		
	5. ☐ เทคนิคการวัดและประเมินผล	
		
	6. ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

2. ท่านได้นำความรู้จากประสบการณ์ดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านพัฒนาความรู้และทักษะ ภาษาต่างประเทศด้วยวิธีการต่อไปนี้หรือไม่ อย่างน้อยเพียงใด	ไม่ทำเลย	ทำน้อย ที่สุด	ทำน้อย	ทำมาก	ทำมาก ที่สุด
1. เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป อ่าน ตำรา					
2 ฟังข่าวภาษาต่างประเทศ					
3. อ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ					
4. เขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ					
5. สนทนากับชาวต่างประเทศ					
6. ฟังเพลง/ดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม					
7. สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต					
8. อื่นๆ (โปรด ระบุ)_____					

4. กรุณาระบุทักษะ/เนื้อหาภาษาต่างประเทศที่ท่านต้องการพัฒนามากที่สุด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ☐ 1. ฟัง ☐ 2. พูด ☐ 3. อ่าน
☐ 4. เขียน ☐ 5. ไวยากรณ์ ☐ 6. ศัพท์
☐ 7. ล่าม ☐ 8. แปล ☐ 9. หลักสูตร
☐ 10. วิธีการสอน ☐ 11. การผลิตตำราและสื่อการสอน ☐ 12. การวัดและประเมินผล
☐ 13. อื่นๆ (โปรดระบุ)_____

5. จากประสบการณ์การสอนของท่าน กิจกรรมเสริมทักษะใดต่อไปนี้น่าจะมีประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ร้องเพลง ☐ 2. เล่นเกมทางภาษา
☐ 3. เล่นละคร ☐ 4. เล่าเรื่อง
☐ 5. พูดหน้าชั้นเรียน/ในที่ชุมชน ☐ 6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม
☐ 7. เขียนบันทึกประจำวัน ☐ 8. โปรแกรมคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต
☐ 9. อื่นๆ (โปรดระบุ)_____

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

คณะผู้วิจัย

โครงการวิจัยการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ผู้สัมภาษณ์.....
เวลาเริ่ม.....สิ้นสุด.....

ภาษาต่างประเทศ.....
O วิชาเอก O วิชาพื้นฐาน

135

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน
เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
แบบสัมภาษณ์มีจำนวน 6 หน้า

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทุกระดับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลที่ท่านให้ในแบบสัมภาษณ์นี้จะไม่ผลลกระทบใดๆ ต่อตัวท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระดับประเทศโดยรวม

คำชี้แจง

1. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่ท่านเป็นตัวแทนการให้ข้อมูล ดังระบุไว้ในหน้าแรกของแบบสัมภาษณ์นี้
2. โปรดกาเครื่องหมาย 4 ลงใน O และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูล

4. ชื่อโรงเรียน/สถาบัน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
2. สังกัด
O 1. รัฐบาล
O 2. เอกชน
3. เพศ
O 1. ชาย O 2. หญิง
4. อายุ.....ปี
5. กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
O ประถมศึกษา
O มัธยมศึกษาตอนต้น
O มัธยมศึกษาตอนปลาย
O อาชีวศึกษา
O ปวท./ปทส.
O ปวช.
O ปวส.

- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาโท
- ☐ ปริญญาเอก

6. สัญชาติ..... เชื้อชาติ.....

7. ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไทย
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. อาชีพหลักของบิดา/ผู้ปกครอง

อาชีพหลักของมารดา/ผู้ปกครอง

O1. รับจ้าง

O1. รับจ้าง

O2. เกษตรกร

O2. เกษตรกร

O3. ค้าขาย

O3. ค้าขาย

O4. ธุรกิจส่วนตัว

O4. ธุรกิจส่วนตัว

O5. รับราชการ

O5. รับราชการ

O6. พนักงานรัฐวิสาหกิจ

O6. พนักงานรัฐวิสาหกิจ

O7. พนักงานบริษัท

O7. พนักงานบริษัท

O8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

O9. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

9. รายได้ต่อเดือนโดยรวม ของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

O1. ต่ำกว่า 10,000 บาท

O2. 10,001 บาท - 20,000 บาท

O3. 20,001 บาท - 30,000 บาท

O4. 30,001 บาทขึ้นไป

10. ภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน/สถาบันแห่งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

O1. ภาษาอังกฤษ

O2. ภาษาฝรั่งเศส

O3. ภาษาเยอรมัน

O4. ภาษาญี่ปุ่น

O5. ภาษาจีน

O6. ภาษาอื่นๆคือ.....

11. ท่านเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศเป็นครั้งแรกในระดับใด

☐ อนุบาล

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านเคยร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศหรือไม่

☐ เคย

☐ ไม่เคย

13. ถ้าท่านเคย กิจกรรมจัดขึ้นที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ในประเทศ

☐ วันคริสต์มาส

☐ การเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ

☐ การอบรมภาษาต่างประเทศ

☐ นิทรรศการเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ

☐ การแข่งขันเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ

☐ การสอบวัดความรู้ภาษาต่างประเทศ

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

☐ ต่างประเทศ

☐ ทักษะศึกษา

☐ อบรมภาษาต่างประเทศ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ	ไม่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ท่านมีทักษะภาษาต่างประเทศอย่างน้อยเพียงใด					
1. การฟัง					
2. การพูด					
3. การอ่าน					
4. การเขียน					
5. ท่านมีความต้องการปรับปรุงทักษะภาษาต่างประเทศอย่างน้อยเพียงใด					
1. การฟัง					
2. การพูด					
3. การอ่าน					
4. การเขียน					
3. ท่านคิดว่าภาษาต่างประเทศที่เรียนอยู่มีความจำเป็นในชีวิตของท่าน อย่างน้อยเพียงใด					
4. ท่านต้องการทำงานในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาต่างประเทศมาก น้อยเพียงใด					

กิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ช่วยทำให้ท่านมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศให้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
กิจกรรมในชั้นเรียน					
1. การฟังผู้สอนบรรยาย					
2. การทำแบบฝึกหัด					
3. การอภิปรายไวยากรณ์					
4. การที่ผู้สอนแปลบทเรียนให้ฟัง					
5. การฝึกพูดในชั้นเรียน					
6. การฝึกฟังในชั้นเรียน					
7. การทำกิจกรรมกลุ่ม					
8. การทำบทบาทสมมุติ					
9. การทำโครงงาน					
10. การศึกษาด้วยตนเอง					
11. การไปศึกษานอกสถานที่					
12. การฝึกทำข้อสอบเก่าในชั้นเรียน					
13. การฝึกโดยใช้สถานการณ์จำลอง					
14. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
กิจกรรมนอกชั้นเรียน					
1. กิจกรรมเข้าค่ายอบรม					
2. การอ่านตำราเรียน					
3. การอ่านหนังสือ/สิ่งพิมพ์ภาษาต่างประเทศ					
4. การฟังเพลง					
5. การฟังข่าว/รายการวิทยุภาษาต่างประเทศ					
6. การดูภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม					
7. การดูรายการโทรทัศน์					
8. การใช้คอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต					
9. การสนทนากับชาวต่างประเทศ					
10. การเขียนจดหมายติดต่อกับชาวต่างประเทศ					
11. การเรียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ฟังเทป					
12. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ _____

6. ท่านใช้แหล่งต่อไปนี้เป็นแบบอย่างการใช้ภาษาต่างประเทศมากน้อยเพียงใด	ไม่เคย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ผู้สอนชาวไทย					
2. ผู้สอนชาวต่างประเทศ					
3. กิจกรรมภาษาต่างประเทศที่โรงเรียน/สถาบัน					
4. รายการวิทยุ					
5. รายการโทรทัศน์					
6. ภาพยนตร์					
7. เพลง					
8. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน					
9. เว็บไซต์ภาษาต่างประเทศ					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
7. พฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศของท่าน					
1. เข้าเรียนสม่ำเสมอ					
2. ทบทวนก่อน/หลังเรียน					
3. ส่งงาน/การบ้านตรงเวลา					
4. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด					
5. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต					
6. ค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่ออื่น ๆ					
7. ปรึกษาอาจารย์เกี่ยวกับบทเรียน					
8. ปรึกษาเพื่อนเกี่ยวกับบทเรียน					
9. ฝึกฝนกับเพื่อนนอกชั้นเรียน					
10. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
เช่น อ่านหนังสือพิมพ์.....					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ _____

ปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศของท่าน	ไม่เลย	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. วิธีการสอนของผู้สอน					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน					
3. บุคลิกภาพของผู้สอน					
4. พฤติกรรมการสอนของผู้สอน					
5. บรรยากาศในชั้นเรียน					
6. ช่วงเวลาในการฝึกทักษะ					
7. การจัดคาบเรียนตามตารางสอน					
8. สื่อการสอน					
9. หนังสือ/ตำราประกอบการสอน					
10. แหล่งการเรียนรู้ นอกชั้นเรียน					
11. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
12.รายละเอียดของปัญหาที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด					
.....					
ท่านมีโอกาได้ใช้ภาษาต่างประเทศในการร่วมกิจกรรมของชุมชนต่อไปนี้เล็กน้อยเพียงใด					
1. เทศกาลสงกรานต์					
2. เทศกาลลอยกระทง					
3. เทศกาลปีใหม่สากล					
4. งานเทศกาลประจำปี					
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
0.ท่านมีโอกาใช้ภาษาต่างประเทศกับชาวต่างประเทศในกิจกรรมต่อไปนี้เล็กน้อยเพียงใด					
1. สนทนา ทักทาย					
2. บอกทาง					
3. เป็นมัคคุเทศก์					
4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
 คณะผู้วิจัย

โครงการวิจัยการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ภาคผนวกที่ 3

จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

ที่ ศธ.0514.8/

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง

จ.ขอนแก่น 40002

มกราคม 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือให้ข้อมูล

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารชี้แจงโครงการวิจัยฯ และรายละเอียดข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด

ด้วยโครงการวิจัย “ข้อมูลพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหา รวมทั้งความต้องการด้านการเรียนการสอนและความต้องการใช้ภาษาต่างประเทศทุกระดับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีระยะเวลาดำเนินการวิจัยระหว่าง ตุลาคม 2547 - มิถุนายน 2548

เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ โครงการฯ จึงจะดำเนินการทดสอบเครื่องมือวิจัย ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร และสถาบัน/หน่วยงานของท่าน ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักวิจัยของโครงการเข้าพบท่านและบุคลากรในหน่วยงานของท่าน และให้ข้อมูลตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่แนบมาพร้อมนี้

โดยนักวิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านและบุคลากรในวันที่ _____ ทั้งนี้ นักวิจัยจะติดต่อท่านอีกครั้งทางโทรศัพท์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

หมายเหตุ:

จำนวนบุคลากรที่ต้องการพบและสัมภาษณ์

ผู้บริหาร _____ ท่าน

ผู้สอน _____ ท่าน

ผู้เรียน _____ ท่าน

ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

โทร. 0-4320-2381, โทรสาร 0-4336-2038 E-mail address: suttirat@kku.ac.th

ข้อมูลที่ควรเตรียมไว้ในการสัมภาษณ์

ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. ข้อมูลทั่วไป

- ในสถาบันการศึกษาของท่าน เปิดสอนภาษาต่างประเทศในระดับใดบ้าง
- จำนวนผู้เรียนภาษาต่างประเทศในแต่ละระดับ แยกรายละเอียดอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น
 - ☐ ระดับอนุบาล ภาษาต่างประเทศที่เปิดสอนคือภาษา.....
 - ☐ จำนวนผู้เรียนภาษานั้นๆต่อห้อง.....คน
 - ☐ จำนวนผู้เรียนภาษาทั้งหมด.....คน(ทั้งระดับ)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

- ในสถาบันการศึกษาของท่าน มีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศใดบ้าง โดยระบุรายละเอียดเช่น
 - ☐ ภาษาอังกฤษ มีจำนวนผู้สอน.....คน ☐ จำนวนผู้เรียนคน
- แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน/สถาบัน ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งต้องระบุรายละเอียด เช่น
 - ☐ อินเทอร์เน็ต จำนวน.....เครื่อง
 - ☐ โปรแกรมการสอนภาษาต่างประเทศ จำนวน.....โปรแกรม
 - ☐ ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน.....ที่นั่ง
 - ☐ ศูนย์การเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง จำนวน.....ศูนย์
- นโยบายและงบประมาณที่จัดสรรเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศของสถาบัน เป็นอย่างไร
- โรงเรียน/สถาบันมี แผนงาน/การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ หรือไม่ อย่างไร
- แผนการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ
- ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โรงเรียน/สถาบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลง รายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละระดับหรือไม่ ถ้าหากมี ให้ระบุจำนวนครั้งในการปรับปรุง เช่น
 - ☐ ระดับอนุบาล จำนวน....ครั้ง
- ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาโรงเรียน/สถาบัน ได้สนับสนุนผู้สอนภาษาต่างประเทศในด้านใดบ้าง
อย่างไร เช่น

☐ ฝึกอบรม ประมาณ.....ครั้ง/ปี จำนวนผู้สอนที่เข้าอบรม
.....คน/ปี

☐ เข้าร่วมประชุมสัมมนา ประมาณ.....ครั้ง/ปี จำนวนผู้สอนที่เข้าสัมมนา
.....คน/ปี

☐ ศึกษาดูงานต่างประเทศ ประมาณ.....ครั้ง/ปี จำนวนผู้สอนที่ดูงาน
ต่างประเทศ...คน/ปี

☐ ศึกษาดูงานในประเทศ ประมาณ.....ครั้ง/ปี จำนวนผู้สอนที่ดูงานใน
ประเทศ.....คน/ปี

- ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน/สถาบัน

ข้อมูลที่ควรเตรียมไว้ในการสัมภาษณ์

ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้สอน

1. ข้อมูลทั่วไป

- ประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศ คือภาษา.....เป็นเวลา.....ปี

2. ประสบการณ์การใช้ภาษาต่างประเทศ

- ท่านใช้ภาษาต่างประเทศในการสอนระดับใดบ้าง

3. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

- ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการสอน รูปแบบกิจกรรมและสื่อต่างๆที่ใช้ในการสอน
- กิจกรรมเสริมทักษะที่ท่านใช้
- การประเมินผลการเรียนภาษาต่างประเทศที่ท่านสอน ระบุเป็นร้อยละ
- เครื่องมือวัดผลที่ท่านใช้
- ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ท่านต้องการแนะนำ

4. ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ

- ท่านเคยรับการทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาต่างประเทศหรือไม่ ถ้าเคย ระบุรายละเอียดคือ
☐ ชื่อการทดสอบ.....ปีที่ทดสอบ.....คะแนนที่ได้.....

5. การพัฒนาศักยภาพภาษาต่างประเทศ และการสอนภาษาต่างประเทศ

- ข้อมูลประสบการณ์การอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา หรือการเสนองผลงานทางวิชาการของท่านในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยระบุรายละเอียด เช่น ท่านมีประสบการณ์ประชุม/สัมมนา เรื่อง.....สถานที่.....หรือประเทศ.....เป็นต้น

ข้อมูลที่ควรเตรียมไว้ในการสัมภาษณ์

ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้เรียน

1. ข้อมูลทั่วไป

- ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้บิดามารดา/ผู้ปกครอง
- ภาษาต่างประเทศที่ท่านศึกษา ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- การเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาต่างประเทศของท่าน ถ้าเคย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นที่
ระบุดานที่.....และระบุดานกิจกรรมที่เข้าร่วม.....

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ

- ข้อมูลด้านทักษะภาษาใดที่ถนัดที่สุด และความคิดเห็นต่อภาษาต่างประเทศในด้าน
ต่างๆ
- กิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ที่ทำให้ทักษะภาษาต่างประเทศของท่าน
มากขึ้น
- ปัญหาการเรียนภาษาต่างประเทศ
- โอกาสในการใช้ภาษาต่างประเทศมีหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวกที่ 4
คณะผู้วิจัย

1 นางสุทธรีรัตน์ รุจิเกียรติกำจร	Mrs. Suttirat Rujikiatkamjorn
ตำแหน่งทางวิชาการ	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
การศึกษา	- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาศาสตร์) เกียรตินิยมดี จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2516 - ปริญญาโท Master of Education จาก Texas Tech University, U.S.A พ.ศ. 2521 - Diploma in Applied Linguistics จาก SEAMEO RELC, Singapore พ.ศ. 2528 - ปริญญาเอก Doctor of Education จาก Deakin University, Australia พ.ศ. 2543 - งานวิทยานิพนธ์ที่ทำ: Self-Access and Learning English as a Second Language - แหล่งทุนที่ได้ในขณะที่ศึกษาระดับปริญญาเอกบางส่วนจาก DEETYA, Australia
การทำงาน	- 2521 – ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
ผลงานวิจัย	- Using the Multimedia Computer Program in Teaching English Writing 2005. ทุนมหาวิทยาลัยขอนแก่น - Enhancing Self-Directed Learning in an ESP Class เผยแพร่ โดยการเสนอในการประชุมระดับนานาชาติ EDU-COM 2002 Higher Education Without Borders: Sustainable Development in Higher Education, 25-27 Nov 2002. ทุนมหาวิทยาลัยขอนแก่น - Self-Access Learning เผยแพร่ในวารสาร Thai TESOL FOCUS Nov 2002. - Self-Access and Second Language Acquisition นำเสนอใน Thai-TESOL International Conference : Reflection on the Past-Projection for the Future, 20-22 January 2000. - Effective Strategies for Learning English as a foreign Languages เผยแพร่โดยการเสนอแบบ poster presentation ใน UNESCO Bangkok, 1999.

- Self-access Learning : Two Case Studies เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น 3/เมษายน 2541
- การเปรียบเทียบวิธีตรวจแก้งานเขียน โดยผู้สอนและโดยคอมพิวเตอร์ต่อการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ 14/1 ปี 2539 ทุนมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Problems of English Language leaching in the Rural Prinary Schools in the Northeastern Part of Thailand: A Case Study in Khon Kaen and Kalasin ทุนวิจัยจาก SEAMEO, RELC ปี 2536 เผยแพร่ในวารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น 14/2 ปี 2537
- การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2530 เผยแพร่ในวารสาร PASAA จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 19/1 มิถุนายน 2532 ทุนมหาวิทยาลัยขอนแก่น

E-mail

suttirat@kku.ac.th

2	นางเยาวรัตน์ การพานิช	Mrs. Yaowarat Karnphanit
	ตำแหน่งทางวิชาการ	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
	การศึกษา	กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร วิชาเอก ภาษาอังกฤษ วิชาโท คณิตศาสตร์ Dip. in TESL. Victoria University Wellington, New Zealand กศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร Advanced Cert. in Discourse Studies and Education RELC, Singapore Cert. in Irish Studies and Anglo-Irish Literature University College Cork, Cork, Ireland Cert. in Teacher Training International House, London, England
	การทำงาน	สิงหาคม 2511 – กรกฎาคม 2527 วิทยาลัยครูอุดรธานี สิงหาคม 2527 – ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
	ผลงานวิจัย	- สภาพการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานในมหาวิทยาลัย (2548) - ความต้องการการเรียนรู้หลักสูตรทางไกล สาขาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2547) - ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2542) - การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษจากการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2542) - ความต้องการการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2542) - ปัญหาในการสอนและความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพของครู ภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (2539)
	E-mail	yaowarat@kku.ac.th

3	นางอารยา วิทย์สุภาเลิศ	Mrs. Araya Vithsupalert
	ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
	การศึกษา	อ.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย M.A. (English Literature) Leeds University, England
	การทำงาน	2518 - 2519 วิทยาลัยครูอุดรธานี 2520 - 2524 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2524 - ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
	ผลงานวิจัย	- ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (2548) - การพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาโดยใช้ซีดีรอม (2545)
	E-mail	aravit@kku.ac.th

4	นายเกรียงเทพ วีระนันทนาพันธ์	Mr. Kriengtape Weerananthanaphan
	ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
	การศึกษา	ศศ.บ (ภาษาเยอรมัน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Deutschlehrer-Diplom, Goethe Institut ประเทศเยอรมนี อ.ม. (ภาษาและวรรณคดี เยอรมัน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	การทำงาน	2518 - 2539 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จ.เชียงใหม่ 2539 - ปัจจุบัน ประธานหลักสูตรสาขาวิชาภาษาเยอรมัน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
	ผลงานวิจัย	- ความต้องการการเรียนรู้หลักสูตรทางไกล สาขา ภาษาอังกฤษ เพื่ออาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2547) - ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาว เยอรมันต่อบริการด้านข้อมูลของมัคคุเทศก์ชาวไทย
	E-mail	kriwee@kku.ac.th

5	นางสุนีย์ ประสมปลื้ม	Mrs. Suneer Prasompluem
	ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์ ระดับ 7
	การศึกษา	กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กศ.ม (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
	การทำงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผลงานวิจัย	- การอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวในจังหวัด อุบลราชธานี (2548) - การประเมินหลักสูตรภาษาอังกฤษศิลปศาสตร์ ใน วิทยาลัยครูภาคอีสาน (2534) (วิทยานิพนธ์)
	E-mail	suneepao@yahoo.com

6	นางสาวปิยะพร ปุณณกะศิริกุล	Ms. Piyaporn Punkasirikul
	ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย เงินรายได้) ศศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 1, ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
	การศึกษา	อ.ม. (ภาษาอังกฤษ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	การทำงาน	2547 - ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
	ผลงานวิจัย	- An Error Analysis on the English Comparative and Superlative Constructions (2002) (การศึกษานิพนธ์)
	E-mail	ppiyaporn@kku.ac.th

7	นางสาวศิริภรณ์ สุดจริง	Ms. Siriporn Sudjing
	ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์ (ลูกจ้างชั่วคราว)
	การศึกษา	ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
	การทำงาน	เมษายน 2543 - กันยายน 2544 : American University Alumni Language Center (AUA Khon Kaen) ตุลาคม 2544 - ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002
	งานวิจัย	- ปัจจัยที่มีผลต่องานแปลที่มีประสิทธิภาพ ของ นักศึกษาเอกภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนาคม 2547
	E-mail	Ssmot_1999@yahoo.com

ภาคผนวกที่ 5
แผนที่จังหวัดที่ลงเก็บข้อมูล

